

**EESTI NSV
KRIMINAALKOODEKS**

A-23559_{III}

EESTI NSV KRIMINAALKOODEKS

EESTI RIIKLIK KIRJASTUS
TALLINN 1961

EESTI NÕUKOGUDE SOTSIALISTLIKU VABARIIGI SEADUS

«Eesti Nõukogude Sotsialistliku Vabariigi kriminaalkoodeksi» kinnitamise kohta

Eesti Nõukogude Sotsialistliku Vabariigi Ülemnõukogu otsustab:

§ 1. Kinnitada «Eesti Nõukogude Sotsialistliku Vabariigi kriminaalkoodeksi» ja kehtestada see alates 1. aprillist 1961.

§ 2. Teha Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumile ülesandeks kindlaks määrata «Eesti NSV kriminaalkoodeksi» ellurakendamise kord ja kinnitada nende Eesti NSV seadusandlike aktide loetelu, mis kaotavad kehtivuse seoses «Eesti NSV kriminaalkoodeksi» ellurakendamisega.

Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi
esimees

J. Eichfeld

Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi
sekretär

A. Kründel

Tallinn. 6. jaanuaril 1961.

108 649

ÜLDOSA

Esimene peatükk

ULDSÄTTED

§ 1. Eesti NSV kriminaalseadusandluse ülesanded

(1) Eesti NSV kriminaalseadusandluse ülesandeks on kaitsta nõukogude ühiskondlikku ja riiklikku korda, sotsialistlikku omandit, kodaniku isikut ja õigusi ning kogu sotsialistlikku õiguskorda kuritegelike rünnete vastu.

(2) Selle ülesande teostamiseks määrab käesolev koodeks kindlaks, missugused ühiskonnaohtlikud teod on kuriteod, ja näeb ette karistused, mis kuuluvad kohaldamisele kuritegusid toimepannud isikute suhtes.

§ 2. NSV Liidu kriminaalseadusandlus ja «Eesti NSV kriminaalkoodeks»

(1) «Eesti NSV kriminaalkoodeks» võetakse vastu Eesti NSV Konstitutsiooni alusel kooskõlas «NSV Liidu ja liiduvabariikide kriminaalseadusandluse alustega».

(2) Üleliidulised seadused kriminaalvastutuse kohta riiklike ja sõjaväeliste kuritegude eest, samuti üleliidulised seadused, mis sätivad kriminaalvastutuse NSV Liidu huvide vastu suunatud muude kuritegude eest, kuuluvad kodifitseerimisele «Eesti NSV kriminaalkoodeksisse». Kuni üleliiduliste kriminaalseaduste kodifitseerimiseni «Eesti NSV kriminaalkoodeksisse» kuuluvad need seadused kooskõlas käesoleva koodeksi §-dega 4, 5 ja 6 vahetult kohaldamisele.

§ 3. Kriminaalvastutuse alused

(1) Kriminaalvastutusele ja karistamisele kuulub ainult see isik, kes on süüdi kuriteo toimepanemises, s. t. isik, kes on tahtlikult või ettevaatamatuse tõttu toime pannud kriminaalseaduses ettenähtud ühiskonnaohtliku teo.

(2) Kriminaalkaristust kohaldatakse ainult kohtuotsuse järgi.

§ 4. Käesoleva koodeksi kehtivus tegude suhtes, mis on toime pandud Eesti NSV territooriumil

(1) Käesoleva koodeksi järgi kuuluvad kriminaalvastutusele kõik isikud, kes on toime pannud kuriteo Eesti NSV territooriumil.

(2) Kriminaalvastutuse küsimus kuriteo eest, mille on toime pannud välisriigi diplomaatiline esindaja või mõni teine kodanik, kes kehtivate seaduste ja rahvusvaheliste kokkulepete kohaselt ei allu kriminaalasjade suhtes Nõukogude kohtule, lahendatakse diplomaatilisel teel.

§ 5. Käesoleva koodeksi kehtivus tegude suhtes, mis on toime pandud väljaspool NSV Liidu piire

(1) Välismaal käesolevas koodeksis ettenähtud kuriteo toimepannud NSV Liidu kodanik kuulub kriminaalvastutusele käesoleva koodeksi järgi siis, kui ta võeti kriminaalvastutusele või anti kohtu alla Eesti NSV territooriumil.

(2) Samadel alustel vastutab NSV Liidus asuv kodakondsuseta isik, kes on toime pannud kuriteo väljaspool NSV Liidu piire.

(3) Kui käesoleva paragrahvi esimeses või teises lõikes tähendatud isik kandis toimepandud kuriteo eest karistust välismaal, siis võib kohus vastavalt kergendada temale

nõistatavat karistust või süüdlase karistuse kandmisest äielikult vabastada.

nul (4) Väljaspool NSV Liidu piire kuriteo toimepannud isikvälismaalane kuulub kriminaalvastutusele käesoleva koodeksi järgi siis, kui see on rahvusvahelistes kokkulepetes ette nähtud, ja sealjuures juhul, kui ta võeti kriminaalvastutusele või anti kohtu alla Eesti NSV territooriumil.

§ 6. Kriminaalseaduse ajaline kehtivus

or (1) Teo kuritegelikkus ja karistatavus määratakse selle teo toimepanemise ajal kehtiva seadusega.

as (2) Seadusel, mis kõrvaldab teo karistatavuse või kergendab karistust, on tagasiulatuva jõud, s.t. et selle kehtivus laieneb ka teole, mis on toime pandud enne selle seaduse vastuvõtmist.

le (3) Seadusel, mis tunnistab teo karistatavaks või õi raskendab karistust, ei ole tagasiulatuva jõudu.

Teine peatükk

KURITEGU

§ 7. Kuriteo mõiste

o (1) Kuriteoks on käesolevas koodeksis ettenähtud ühiskonnaohtlik tegu (tegevus või tegevusetus), mis ründab nõukogude ühiskondlikku või riiklikku korda, sotsialistlikku majandussüsteemi, sotsialistlikku omandit, kodaniku isikut, tema poliitilisi, tööalaseid, varalisi või muid õigusi, samuti muu sotsialistlikku õiguskorda ründav ja käesolevas koodeksis ettenähtud ühiskonnaohtlik tegu.

s (2) Kuriteoks ei ole tegevus või tegevusetus, mis formaalselt sisaldab küll mingi käesolevas koodeksis ettenähtud teo tunnuseid, kuid vähese tähtsuse tõttu ei ole ühiskonnaohtlik.

§ 8. Kuriteo toimepanemine tahtlikult

Kuritegu on tahtlikult toime pandud, kui isik, kes selle toime pani:

1) sai aru oma tegevuse või tegevusetuse ühiskonna- ohtlikust iseloomust, nägi ette oma teo ühiskonnaohtlikku tagajärge ja soovis seda või

2) sai aru oma tegevuse või tegevusetuse ühiskonna- ohtlikust iseloomust, nägi ette oma teo ühiskonnaoht- likku tagajärge ja teadlikult möönis selle tagajärje saa- bumist.

§ 9. Kuriteo toimepanemine ettevaatamatuse tõttu

Kuritegu on ettevaatamatuse tõttu toime pandud, kui isik, kes selle toime pani:

1) nägi ette oma tegevuse või tegevusetuse ühiskonna- ohtliku tagajärje saabumise võimalust, kuid kergemeel- selt lootis seda vältida, või

2) ei näinud ette sellise tagajärje saabumise võimalust, kuigi pidi seda ette nägema ja võis seda ette näha.

§ 10. Alaealiste kriminaalvastutus

(1) Kriminaalvastutusele kuulub isik, kes enne kuriteo toimepanemist on saanud kuusteist aastat vanaks.

(2) Isik, kes pani kuriteo toime neljateistkümne kuni kuueteistkümne aasta vanuses, kuulub kriminaalvastu- tusele ainult tapmise (käesoleva koodeksi §-d 100, 101, 103—105), kehavigastuse tahtliku tekitamise eest, mis põhjustas terviserikke (§-d 107—110, 112 lg. 2 ja 114), vägistamise (§ 115), röövimise (§-d 90 ja 141), avaliku varguse (§-d 89 ja 140), salajase varguse (§-d 88, 94 ja 139), kuritahtliku huligaansuse (§ 196), riigi, ühiskonna või kodaniku isikliku vara tahtliku hävitamise või rik- kumise eest, mis põhjustas raske tagajärje (§-d 97 lg. 2 ja 144 lg. 2), samuti tahtliku tegevuse eest, mis võis põhjus- tada rongiõnnetuse (§ 84).

(3) Kui kohus leiab, et isikut, kes enne kaheksateistkümneaastaseks saamist on toime pannud kuriteo, mille ühiskonnaohtlikkus ei ole suur, saab parandada ilma kriminaalkaristust kohaldamata, siis võib ta sellise isiku suhtes kohaldada käesoleva koodeksi §-s 61 ettenähtud kasvatusliku iseloomuga sunnivahendeid, mis ei ole kriminaalkaristuseks.

§ 11. Süüdimatus

(1) Kriminaalvastutusele ei kuulu isik, kes ühiskonnaohtliku teo toimepanemise ajal oli süüdimatusseisundis, s.t. ei olnud võimeline endale oma teost aru andma või seda juhtima kroonilise vaimuhaiguse, vaimutegevuse ajutise rikke, nõrgâmõistuslikkuse või muu haigusliku seisundi tõttu. Sellise isiku suhtes võib kohtu määramisel kohaldada käesoleva koodeksi §-s 59 ettenähtud meditsiinilise iseloomuga sunnivahendeid.

(2) Karistamisele ei kuulu isik, kes pani kuriteo toime süüdivusseisundis, kuid enne kohtuotsuse tegemist jäi vaimuhaigeks, mille tagajärjel ta ei ole võimeline endale oma tegudest aru andma või neid juhtima. Sellise isiku suhtes võib kohtu määramisel kohaldada käesoleva koodeksi §-s 59 ettenähtud meditsiinilise iseloomuga sunnivahendeid, pärast tervenemist aga võib ta kuuluda karistamisele, kui ei ole möödunud käesoleva koodeksi §-s 53 ettenähtud tähtajad või ei ole teisi aluseid tema vabastamiseks kriminaalvastutusest või karistusest.

§ 12. Vastutus joobeseisundis toimepandud kuriteo eest

Isik, kes pani kuriteo toime joobeseisundis, ei vabane kriminaalvastutusest.

§ 13. Hädakaitse

(1) Kuriteoks ei ole tegevus, millel on küll käesolevas koodeksis ettenähtud teo tunnused, kuid mis pandi toime

hädakaitseisundis, s. o. Nõukogude riigi või ühiskondlike huvide või kaitsja enese või teise kodaniku isiku või õiguse kaitsel ühiskonnaohtliku ründe vastu ründajale kahju tekitamise teel, kui seejuures ei ületatud hädakaitse piire.

(2) Hädakaitse piiride ületamiseks on kaitse ilmne mittevastavus ründe iseloomule ja ohtlikkusele.

§ 14. Hädaseisund

Kuriteoks ei ole tegevus, millel on küll käesolevas koodeksis ettenähtud teo tunnused, kuid mis pandi toime hädaseisundis, s. o. ohu kõrvaldamiseks, mis ähvardas Nõukogude riigi või ühiskondlikke huvisid või antud kodaniku või teise kodaniku isikut või õigust, kui seda ohtu antud asjaoludel ei saanud kõrvaldada muude vahenditega ja kui põhjustatud kahju on väiksem kui ärahoitud kahju.

§ 15. Vastutus kuriteo ettevalmistamise ja kuriteokatse eest

(1) Kuriteo ettevalmistamiseks on kuriteo toimepanemiseks vahendi või riista hankimine või kohandamine või muu tahtlik tingimuste loomine kuriteo toimepanemiseks.

(2) Kuriteokatseks on tahtlik tegevus, mis on vahetult suunatud kuriteo toimepanemisele, kui seejuures kuritegu ei viidud lõpule põhjusel, mis ei olenenud süüdlase tahtest.

(3) Karistus kuriteo ettevalmistamise ja kuriteokatse eest mõistetakse käesoleva koodeksi selle paragrahvi järgi, mis näeb ette vastutuse antud kuriteo eest. Karistuse mõistmisel arvestab kohus süüdlase tegevuse ühiskonnaohtlikkuse iseloomu ja astet, kuritegeliku kavatsuse teostamise astet ning põhjusi, mille tõttu kuritegu jäi lõpule viimata.

§ 16. Vabatahtlik loobumine kuriteo toimepanemisest

Isik, kes vabatahtlikult loobus kuriteo lõpuleviimisest, kuulub kriminaalvastutusele ainult sel juhul, kui tema poolt faktiliselt toimepandud tegu sisaldab mõne teise käesolevas koodeksis ettenähtud kuriteo koosseisu.

§ 17. Osavõtt

(1) Kuriteost osavõtuks on kahe või enama isiku tahtlik ühine osavõtmine kuriteo toimepanemisest.

(2) Kuriteost osavõtjateks peale täideviija on organisaator, kihutaja ja kaasaaitaja.

(3) Täideviijaks on isik, kes kuriteo vahetult toime pani.

(4) Organisaatoriks on isik, kes organiseeris või juhtis kuriteo toimepanemist.

(5) Kihutajaks on isik, kes kallutas kuritegu toime panema.

(6) Kaasaaitajaks on isik, kes aitas kaasa kuriteo toimepanemisele nõuandega, juhatusega, vahendi või riista andmisega või takistuse kõrvaldamisega, samuti isik, kes eelnevalt lubas varjata kurjategijat, kuriteo toimepanemise vahendit või riista, kuriteo jälgi või kuritegelikul teel saadud eset.

(7) Karistuse mõistmisel peab kohus arvestama iga kuriteo toimepanemisest osavõtnud isiku osavõtu astet ja iseloomu.

§ 18. Varjamine

Kurjategija, kuriteo toimepanemise vahendi või riista, kuriteo jälgede või kuritegelikul teel saadud eseme eelnevalt mittelubatud varjamine toob kaasa kriminaalvastutuse ainult käesoleva koodeksi §-s 180 ettenähtud juhtudel.

§ 19. Mitteteatamine

Mitteteatamine kindlasti teadaolevast ettevalmistata-
vast või toimepandud kuriteost toob kriminaalvastutuse
kaasa ainult käesoleva koodeksi §-des 87 ja 181 ettenäh-
tud juhtudel.

Kolmas peatükk

KARISTUS

§ 20. Karistuse eesmärgid

(1) Karistus ei ole mitte ainult repressiooniks toimepan-
dud kuriteo eest, vaid tema eesmärgiks on ka süüdimõis-
tetu parandamine ja ümberkasvatamine töösse ausa suhtu-
mise, seaduse täpse täitmise ja sotsialistliku ühiselu reeg-
lite austamise vaimus, samuti süüdimõistetud kui ka teiste
isikute poolt uute kuritegude toimepanemise ärahoidmine.

(2) Karistuse eesmärgiks ei ole füüsiliste kannatuste
tekitamine ega inimväärikuse alandamine.

§ 21. Karistuse liigid

(1) Kuriteo toimepannud isikule võib mõista järgmisi
põhikaristusi:

- 1) vabadusekaotus;
- 2) asumiseleasaatmine;
- 3) väljasaatmine;
- 4) vabadusekaotuseta paranduslik töö;
- 5) teatud ametikohtadel töötamise või teatud tegevus-
alal tegutsemise õiguse äravõtmine;
- 6) rahatrahv;
- 7) ühiskondlik laitus.

(2) Ajateenijale võib karistusena mõista ka distsipli-
naarpataljoni saatmist.

(3) Peale põhikaristuse võib kuriteo toimepannud isikule mõista järgmisi lisakaristusi:

- 1) vara konfiskeerimine;
- 2) sõjaväelise või eriauastme äravõtmine;
- 3) vanemlike õiguste äravõtmine.

(4) Asumiselesaatmist, väljasaatmist ja teatud ametikohtadel töötamise või teatud tegevusalal tegutsemise õiguse äravõtmist ning rahatrahvi võib mõista mitte ainult põhi-, vaid ka lisakaristusena.

(5) Kuriteo eest võib mõista ühe põhikaristuse. Põhikaristusega võib kooskõlas käesoleva koodeksi sätetega ühendada ühe või mitu lisakaristust. Asumiselesaatmist ja väljasaatmist kui lisakaristusi ei või mõista üheaegselt.

§ 22. Erakordne karistus — surmanuhtlus

(1) Erakordse karistusena kuni selle täieliku kaotamiseni on lubatud surmanuhtluse — mahalaskmise — mõistmine kodumaa reetmise (käesoleva koodeksi § 62), spionaaži (§ 63), terroristliku akti (§ 64 lg. 1 ja § 65 lg. 1), diversiooni (§ 66), banditismi (§ 75) ja tahtliku tapmise eest raskendavatel asjaoludel (§-d 101 ja 215 lg. 3), sõja ajal või lahinguolukorras aga ka muu eriti raske kuriteo eest NSV Liidu seadusandluses eriti ettenähtud juhtudel.

(2) Ei või surma mõista isikut, kes kuriteo toimepanemise ajal oli alla kaheksateistkümne aasta vana, ega naist, kes kuriteo toimepanemise või kohtuotsuse tegemise ajal on rase. Surmanuhtlust ei või kohaldada naise suhtes, kes kohtuotsuse täideviimise ajal on rase.

§ 23. Vabadusekaotus

(1) Vabadusekaotust võib mõista tähtajaga kolmest kuust kuni kümne aastani, eriti raske kuriteo eest ja eriti ohtlikule retsidivistile aga käesoleva koodeksi eriosas ettenähtud juhtudel tähtajaga mitte üle viieteistkümne aasta.

(2) Karistuse mõistmisel isikule, kes kuriteo toimepanemise ajal oli alla kaheksateistkümne aasta vana, ei või vabadusekaotuse tähtaeg ületada kümmet aastat.

(3) Vabadusekaotusele mõistetud isik kannab karistust parandusliku töö koloonias või türmis, alaealine aga alaealiste töökoloonias.

(4) Vabadusekaotust kinnipidamise näol türmis kas kogu karistusaja või selle osa kestel võib kohtuotsusega mõista isikule, keda karistatakse vabadusekaotusega mitte alla viie aasta käesoleva koodeksi §-des 62—71, 75, 77, 85, 88 lg. 2 või 3, 89 lg. 2 või 3, 90, 91 lg. 2 või 3, 92 lg. 2 või 3, 93 lg. 2 või 3, 100, 101, 107 lg. 2, 115 lg. 2 või 3, 139 lg. 2, 140 lg. 2, 141 või 215 lg. 3 ettenähtud kuriteo eest, isikule aga, keda karistatakse vabadusekaotusega käesoleva koodeksi §-s 176 ettenähtud kuriteo eest ja eriti ohtlikule retsidivistile sõltumatult karistuse tähtajast.

(5) Isiku suhtes, kes on ära kandnud vähemalt poole türmis kinnipidamise tähtajast, võib kohus tema eeskujuliku käitumise korral asendada kinnipidamise türmis kinnipidamisega koloonias.

(6) Isiku suhtes, kes kuritahtlikult rikub parandusliku töö koloonias kehtivat režiimi, võib kohus koloonias karistuse kandmise asendada kinnipidamisega türmis kestusega mitte üle kolme aasta, kusjuures selle tähtaja lõppemisel veel kandmata karistus kantakse parandusliku töö koloonias.

(7) Vabadusekaotuse ärakandmise kord ja tingimused sätitakse parandusliku töö seadusandluses.

§ 24. Asumiselesaatmine

(1) Asumiselesaatmine on süüdimõistetu eemaldamine tema elukohast kohustusega elada teatud paikkonnas.

(2) Asumiselesaatmist nii põhi- kui ka lisakaristusena võib mõista tähtajaga kahest kuni viie aastani.

(3) Asumiselesaatmist kui lisakaristust võib mõista ainult käesolevas koodeksis eriti ettenähtud juhtudel.

(4) Asumisele ei saadeta isikut, kes kuriteo toimepanemise ajal oli alla kaheksateistkümne aasta vana. Asumisele ei saadeta ka rasedat naist ega naist, kelle ülalpidamisel on kuni kaheksa aasta vanuseid lapsi.

(5) Asumiselesaatmise ärakandmise kord, kohad ja tingimused sätitakse NSV Liidu ja Eesti NSV seadusandluses.

§ 25. Väljasaatmine

(1) Väljasaatmine on süüdimõistetu eemaldamine tema elukohast ühes keeluga elada teatud paikkondades.

(2) Väljasaatmist nii põhi- kui ka lisakaristusena võib mõista tähtajaga ühest kuni viie aastani.

(3) Väljasaatmist kui lisakaristust võib mõista ainult käesolevas koodeksis eriti ettenähtud juhtudel.

(4) Välja ei saadeta isikut, kes kuriteo toimepanemise ajal oli alla kaheksateistkümne aasta vana.

(5) Väljasaatmise ärakandmise kord ja tingimused sätitakse NSV Liidu ja Eesti NSV seadusandluses.

§ 26. Vabadusekaotuseta paranduslik töö

(1) Vabadusekaotuseta paranduslikku tööd võib kohus mõista tähtajaga ühest kuust kuni ühe aastani ja see kantakse ära kas süüdimõistetu töökohas või mujal, kuid süüdimõistetu elukohas.

(2) Paranduslikule tööle mõistetud isiku töötasust peetakse kinni riigituludesse vastavalt kohtuotsusele 5—20%. Töötasust kinnipidamisele kuuluv protsent määratakse kindlaks arvesse võttes süüdlase varanduslikku ja perekondlikku seisundit.

(3) Kui paranduslikule tööle mõistetul ei ole töökohta ja ta kuu aja jooksul, arvates kohtuotsuse jõustumisest, ei

asu tööle ilma mõjuva põhjuseta või muul viisil hoidub kuritahtlikult kõrvale töökohal parandusliku töö kandmisest, siis määrab kohus parandusliku töö ärakandmise mujal selle organi juhatusel, kelle pädevusse kuulub parandusliku töö organiseerimine, kuid süüdimõistetu elukohas. Kuritahtlik kõrvalehoidumine parandusliku töö kandmisest, kui seda kantakse organi juhatusel, kelle pädevusse kuulub selle töö organiseerimine, toob kaasa vastutuse käesoleva koodeksi § 178 järgi.

(4) Vajaduse korral määrab kohus kindlaks paranduslikule tööle mõistetu üle järelevalve ja tema suhtes kasvatustöö teostamise korra.

(5) Parandusliku töö ärakandmise kord ja tingimused sätitakse parandusliku töö seadusandluses.

§ 27. Teatud ametikohtadel töötamise või teatud tegevusalal tegutsemise õiguse äravõtmine

(1) Teatud ametikohtadel töötamise või teatud tegevusalal tegutsemise õiguse äravõtmist nii põhi- kui ka lisakaristusena võib kohus mõista tähtajaga kuuest kuust kuni viie aastani.

(2) Seda karistust võib mõista juhul, kui kohus süüdlase poolt ametikohal või teatud tegevusalal tegutsemisel toimepandud kuriteo iseloomu tõttu peab võimatuks säilitada talle õigust töötada teatud ametikohtadel või tegutseda teatud tegevusalal.

(3) Üheaegselt teiste põhikaristuste kandmisega, välja arvatud vabadusekaotus, võib kanda ka lisakaristusena mõistetud teatud ametikohtadel töötamise või teatud tegevusalal tegutsemise õiguse äravõtmist. Kui põhikaristuseks on vabadusekaotus, siis lisakaristusena mõistetud teatud ametikohtadel töötamise või teatud tegevusalal tegutsemise õiguse äravõtmise ärakandmise aja hulka vabadusekaotuse kandmise aega ei arvata.

§ 28. Rahatrahv

(1) Rahatrahv on rahaline sissenõue, mida kohus mõistab käesoleva koodeksi eriosas ettenähtud juhtudel ja pii-rides. Põhikaristusena võib rahatrahvi mõista ka käesoleva koodeksi üldosa §-des 39 ja 46 ettenähtud juhtudel.

(2) Rahatrahvi suurus määratakse kindlaks olenevalt toimepandud kuriteo raskusest ja arvestades süüdlase varanduslikku seisundit.

(3) Rahatrahvi alammääraks on kümme rubla. Rahatrahvi kui põhikaristuse ülemmääraks ülemineku korral kergemale karistusliigile (käesoleva koodeksi § 39) ja karistuste asendamise korral (§ 46) on üks sada rubla.

(4) Vara, mis ei kuulu äravõtmisele vara konfiskeerimist ettenägeva kohtuotsuse täideviimisel, ei kuulu äravõtmisele ka rahatrahvi sissenõudmisel.

§ 29. Uhiskondlik laitus

Uhiskondlik laitus on süüdlasele kohtu poolt avalikult väljendatud hukkamõist, mis vajalikel juhtudel pärast kohtuotsuse jõustumist tehakse teatavaks üldsusele aja-
kirjanduse kaudu või muul viisil.

§ 30. Kuriteo toimepannud sõjaväelase distsiplinaarpataljoni saatmine ja parandusliku töö asendamine kinnipidamisega peavahis

(1) Ajateenijale, kes on toime pannud kuriteo, võib mõista distsiplinaarpataljoni saatmist tähtajaga kolmest kuust kuni kahe aastani käesoleva koodeksi eriosas ette-
nähtud juhtudel, samuti neil juhtudel, kui kohus, arvestades asjaolusid ja süüdlase isiksust, peab otstarbekohaseks mõista vabadusekaotuse asemel kuni kaheks aastaks distsiplinaarpataljoni saatmise samaks tähtajaks.

(2) Paranduslik töö asendatakse sõjaväelase suhtes kinnipidamisega peavahis tähtajaga kuni kaks kuud.

§ 31. Vara konfiskeerimine

(1) Vara konfiskeerimine on süüdimõistetu isiklikuks omandiks oleva kogu või osa vara sunduslik tasuta äravõtmine riigi omandisse.

(2) Vara konfiskeerimist võib mõista ainult riikliku kuriteo või kasusaamise eesmärgil toimepandud raske kuriteo eest käesoleva koodeksi eriosas ettenähtud juhtudel.

(3) Vara konfiskeerimist ettenägeva kohtuotsuse täideviimisel ei kuulu äravõtmisele süüdimõistetu enda ja tema ülalpidamisel olevate isikute jaoks hädavajalik vara:

1) kasutamisel olevad koduse majapidamise inventar ja tarbeesemed, samuti isikliku tarbimise esemed, välja arvatud väärismaterjalist valmistatud esemed ja esemed, millel on kunstiline väärtus;

2) maal asuv elumaja ühes majapidamishoonetega, kui sealjuures süüdimõistetu ja tema perekond selles majas alaliselt elavad; põllumajanduslik inventar ja loomad; järjekordseks külviks vajalik seeme ja uue saagini või karja väljalaskmiseni vajalik loomasööt;

3) töövahendid ja esemed, mis on vajalikud süüdimõistetule ja tema perekonnaliikmetele kutsealaseks tegevuseks;

4) toiduained, mis on vajalikud süüdimõistetu perekonnale kolme kuu kestel, juhul aga, kui süüdimõistetu või tema perekond tegeleb põllumajandusega, kuni uue lõikuseni; kütteperioodil kütmiseks vajalik kütus; raha kuni 120.— rubla iga ülalpeetava kohta;

5) kõik lapsetarbed;

6) esemed, mis ei ole küll loetletud käesolevas paragrahvis, kuid mis ei kuulu äravõtmisele maksuvõlgade ja muude maksete sissenõudmisel ning kohtuotsuse täitmisel tsiviilasjas.

§ 32. Konfiskeeritud vara arvel esitatavate pretensioonide rahuldamise kord

(1) Vara konfiskeerimisel ei vastuta riik süüdimõistetu võlgade ja kohustuste eest, kui need on tekkinud pärast uurimisorgani või kohtu poolt abinõude tarvitusele võtmist vara alalhoidmiseks ja sealjuures uurimisorgani või kohtu nõusolekuta.

(2) Nõuete suhtes, mis kuuluvad rahuldamisele konfiskeeritud vara arvel, vastutab riik ainult aktiva piirides, kusjuures nende nõuete rahuldamise järjekord sätitakse «Eesti NSV tsiviilprotsessi koodeksis».

§ 33. Erikonfiskeerimine

Olenemata vara konfiskeerimisest võetakse ära kriminaalasja menetlusel avastatud ese, mille tsiviilkäive on keelatud, ja samuti kuriteo läbi omandatud vara.

§ 34. Sõjaväelise või muu auastme või ordeni, medali või aunimetuse äravõtmine

(1) Raske kuriteo eest süüdimõistmisel võidakse sõjaväelist või eriaustet omavalt isikult see kohtuotsusega ära võtta.

(2) Raske kuriteo eest isiku süüdimõistmisel, keda on autasustatud ordeni või medaliga või kellel on NSV Liidu Ülemnõukogu Presiidiumi, Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi või mõne teise liiduvabariigi ülemnõukogu presiidiumi või autonoomse vabariigi ülemnõukogu presiidiumi poolt antud aunimetus või NSV Liidu Ülemnõukogu Presiidiumi või NSV Liidu Ministrite Nõukogu poolt antud sõjaväeline või muu auaste, lahendab kohus kohtuotsuse tegemisel küsimuse, kas on otstarbekohane teha esildist organile, kes autasustas süüdimõistetut ordeni või medaliga või andis talle aunimetuse või auastme, selle ordeni, medali või aunimetuse või sõjaväelise või muu auastme äravõtmise kohta.

§ 35. Vanemlike õiguste äravõtmine

(1) Vanemlikud õigused võib ära võtta, kui kohus tuvastab, et süüdlane neid õigusi kuritarvitas või kuritahtlikult vanemlikke kohustusi ei täitnud.

(2) Vanemlikud õigused ennistab kohus hooldus- või eestkosteorgani või alaealiste asjade komisjoni esildusel.

Neljas peatükk

KARISTUSE MÕISTMINE

§ 36. Karistuse mõistmise üldsätted

Kohus mõistab karistuse käesoleva koodeksi eriosa selle paragrahvi piirides, mis näeb ette vastutuse toimepandud kuriteo eest, täpses vastavuses «NSV Liidu ja liiduvabariikide kriminaalseadusandluse alustega» ja käesoleva koodeksi üldosa sätetega. Karistuse mõistmisel arvestab kohus, juhindudes sotsialistlikust õigusteadvusest, toimepandud kuriteo ühiskonnaohtlikkuse iseloomu ja astet, süüdlase isiksust ning kuriteo toimepanemisel vastutust kergendavaid ja raskendavaid asjaolusid.

§ 37. Vastutust kergendavad asjaolud

(1) Karistuse mõistmisel on vastutust kergendavateks asjaoludeks:

1) toimepandud kuriteo kahjuliku tagajärje ärahoidmine või tekitatud kahju vabatahtlik hüvitamine või kõrvaldamine süüdlase poolt;

2) kuriteo toimepanemine raskete isiklike, perekondlike või muude asjaolude kokkusattumise mõjul;

3) kuriteo toimepanemine ähvarduse, sundimise või materiaalse, teenistusliku või muu sõltuvuse mõjul;

4) kuriteo toimepanemine tugeva hingelise erutuse

mõjul, mille kannatanu on esile kutsunud oma mitteõigus-
pärase teoga;

5) kuriteo toimepanemine kaitsel ühiskonnaohtliku ründe
vastu, olgugi hädakaitse piiride ületamisega;

6) kuriteo toimepanemine alaealise poolt;

7) kuriteo toimepanemine raseda naise poolt;

8) puhtsüdamlik kahetsus või süü ülestunnistamisele
ilumine.

(2) Kohus võib karistuse mõistmisel arvestada ka ker-
gendavaid asjaolusid, mida käesolevas paragrahvis ei ole
ette nähtud.

§ 38. Vastutust raskendavad asjaolud

Karistuse mõistmisel on vastutust raskendavateks asja-
oludeks:

1) kuriteo toimepanemine isiku poolt, kes varem on min-
gisuguse kuriteo toime pannud, kui sellest ei ole möödu-
nud käesoleva koodeksi §-s 53 ettenähtud tähtajad või
kustunud või kustutatud karistatus.

Olenevalt esimese kuriteo iseloomust on kohtul õigus
seda mitte lugeda raskendavaks asjaoluks;

2) kuriteo toimepanemine organiseeritud grupi poolt;

3) kuriteo toimepanemine omakasu või muul madalal
ajendil või äritsemisena;

4) kuriteoga raske tagajärje põhjustamine;

5) kuriteo toimepanemine lapsealise, kõrges vanuses
või abitus seisundis oleva isiku, vaimuhaige või nõrga-
mõistusliku isiku suhtes või ära kasutades teise isiku tee-
nistuslikku alluvust või muud sõltuvust süüdlasest;

6) alaealise või teise isiku, kelle võime oma teost aru
saada või seda juhtida oli piiratud, kihutamine kuriteo
toimepanemisele või ahvatlemine kuriteost osavõtmisele
või kuriteo toimepanemisel isiku ärakasutamine, kes ei
kuulu kriminaalvastutusele;

7) kuriteo toimepanemine erilise julmusega või kannat-
tanu mõnitamisega;

8) kuriteo toimepanemine ühiskondliku õnnetuse tingimuste ärakasutamisega;

9) kuriteo toimepanemine üldohtlikul viisil;

10) kuriteo toimepanemine oma teenistuslike või kutsealaste kohustuste joobeseisundis täitmise tagajärjel.

§ 39. Käesoleva koodeksi eriosas ettenähtust kergema karistuse mõistmine

Arvestades kuriteo toimepanemise erandlikke asjaolusid ja süüdlase isiksust ning tunnistades vajalikuks mõista süüdlasele karistus alla seda alammäära, mille käesoleva koodeksi eriosa vastav paragrahv näeb ette antud kuriteo eest, või üle minna mõnele teisele, kergemale karistusliigile, võib kohus selliselt karistust kergendada, märkides tingimata ära karistuse kergendamise motiivid.

§ 40. Karistuse mõistmine mitme kuriteo toimepanemise eest

(1) Kui isik tunnistatakse süüdi kahe või enama käesoleva koodeksi eriosa erinevates paragrahvides ettenähtud kuriteo toimepanemises ja teda ei ole varem nendest ühegi eest süüdi mõistetud, siis kohus, mõistes karistuse eraldi iga kuriteo eest, mõistab lõpliku karistuse kuritegude kogumi eest, kas lugedes kergema karistuse kaetuks raskema karistusega või liites mõistetud karistused täies ulatuses või osaliselt käesoleva koodeksi eriosa selle paragrahvi piirides, mis näeb ette raskema karistuse.

(2) Põhikaristusele võib liita ükskõik millise lisakaristuse, mis on ette nähtud käesoleva koodeksi eriosa neis paragrahvides, kus on kindlaks määratud vastutus kuritegude eest, millede toimepanemises on isik süüdi tunnistatud.

(3) Samade sätete järgi mõistetakse karistus, kui pärast antud asjas kohtuotsuse tegemist tuvastatakse, et süüdi-

mõistetu on süüdi veel teises kuriteos, mille ta on toime pannud enne kohtuotsuse tegemist esimeses asjas. Sel juhul arvatakse karistuse kandmise hulka esimese kohtuotsuse järgi täielikult või osaliselt ära kantud karistus.

(4) Karistuste liitmisel juhindub kohus käesoleva koodeksi § 43 sätetest.

§ 41. Karistuse mõistmine mitme kohtuotsuse järgi

(1) Kui süüdimõistetu pärast kohtuotsuse tegemist, kuid enne karistuse täielikku ära kandmist pani toime uue kuriteo, siis liidab kohus eelmise otsuse järgi kandmata karistuse kas täies ulatuses või osaliselt uue otsusega mõistetud karistusega.

(2) Karistuste liitmisel juhindub kohus käesoleva koodeksi § 43 sätetest.

§ 42. Isiku tunnistamine eriti ohtlikuks retsidivistiks

(1) Eriti ohtlikuks retsidivistiks võib kohtuotsusega tunnistada:

1) isiku, kes on juba süüdi mõistetud ühe, käesoleva koodeksi §-des 62—71, 75, 90, 100, 101, 107, 115, 141 või 215 lg. 3 ettenähtud kuriteo eest või käesoleva koodeksi §-des 88 lg. 3, 89 lg. 3 või 91 lg. 3 ettenähtud riigi või ühiskonna vara riisumise eest suures ulatuses ja pärast seda uuesti pani toime mingi käesolevas punktis loetletud kuriteo;

2) isiku, kes on juba kolm korda süüdi mõistetud käesoleva koodeksi §-des 88 lg. 1 või 2, 89 lg. 1 või 2, 91 lg. 1 või 2, 139 lg. 1 või 2, 140 lg. 1 või 2, 143, 152 või 196 ettenähtud kuritegude eest ja pärast seda uuesti pani toime mingi käesolevas punktis loetletud kuriteo;

3) isiku, kes on juba kaks korda süüdi mõistetud käesoleva lõike teises punktis loetletud kuritegude eest ja ühtlasi mingi käesoleva lõike esimeses punktis loetletud

kuriteo eest, ning pärast seda uuesti pani toime mingi käesoleva lõike teises punktis loetletud kuriteo.

(2) Küsimuse otsustamisel, kas isik tunnistada eriti ohtlikuks retsidivistiks; arvestab kohus toimepandud kuriteo ühiskonnaohtlikkuse iseloomu ja astet, süüdlase isiksust ja kuriteo toimepanemise asjaolusid.

(3) Isiku eriti ohtlikuks retsidivistiks tunnistamise aluseks ei saa olla karistatus kuriteo eest, mis on toime pandud enne kaheksateistkümneaastaseks saamist, või karistatus, mis on kustunud või kustutatud.

§ 43. Karistuste liitmine ja karistuste võrdlev raskus

(1) Üheliigilised karistused liidetakse nende kestuse või suuruse järgi, kusjuures ühiskondlikku laitust avaldatakse ainult üks kord.

(2) Eriliigilised põhikaristused liidetakse liigilt kõige raskema karistusega, välja arvatud teatud ametikohtadel töötamise või teatud tegevusalal tegutsemise õiguse äravõtmine, rahatrahv ja ühiskondlik laitus, millised viiakse täide iseseisvalt. Eriliigilised lisakaristused viiakse täide iseseisvalt.

(3) Karistuste liitmisel ei tohi karistuse üldine tähtaeg ületada antud karistusliigi tähtaja ülemmäära, mis on kehtestatud käesoleva koodeksi üldosas, karistuste liitmisel käesoleva koodeksi §-s 40 ettenähtud juhtudel aga käesoleva koodeksi eriosa vastavas paragrahvis ettenähtud karistuse ülemmäära. Vabadusekaotuse liitmisel ei tohi karistuse üldine tähtaeg ületada kümmet aastat, käesoleva koodeksi eriosa nendes paragrahvides ettenähtud kuritegude eest aga, mille järgi võib vabadusekaotust mõista üle kümne aasta, viitteistkümme aastat.

(4) Ühele päevale vabadusekaotusele vastab üks päev distsiplinaarpataljoni saatmist, kolm päeva asumisele saatmist, väljasaatmist või paranduslikku tööd. Ühele päevale paranduslikule tööle vastab kolmkümme kopikat rahatrahvi.

§ 44. Karistuse tähtaja määramine kohtuotsuses

Vabadusekaotus, asumiselesaatmine, väljasaatmine, paranduslik töö, distsiplinaarpataljoni saatmine ja teatud ametikohtadel töötamise või teatud tegevusalal tegutsemise õiguse äravõtmine mõistetakse kuude ja aastate kaupa. Karistuse asendamise ja liitmise korral on lubatud vabadusekaotuse, asumiselesaatmise, väljasaatmise, parandusliku töö ja distsiplinaarpataljoni saatmise määramine päevade kaupa.

§ 45. Eelvangistuse arvestamine

Eelvangistusaja arvestab kohus karistuse kandmise hulka vabadusekaotusele ja distsiplinaarpataljoni saatmisele mõistmisel päev päeva vastu, asumiselesaatmisele, väljasaatmisele ja paranduslikule tööle mõistmisel üks päev kolme päeva vastu. Muude karistusliikide mõistmisel arvestab kohus eelvangistust ja võib kergendada karistust või lugeda see kantuks.

§ 46. Karistuse asendamine

Kui toimepandud kuriteo eest käesoleva koodeksi eriosas on ette nähtud karistus, mida antud juhul ei saa mõista või täide viia, siis mõistab kohus süüdlasele teise, liigilt kergema karistuse või asendab mõistetud karistuse mõne teise, liigilt kergema karistusega, välja arvatud alljärgnevad juhud:

1) põhikaristusena mõistetud rahatrahv, mida süüdimõistetule ei tasu ja mille sissenõudmine sundkorras pole võimalik, asendatakse parandusliku tööga. Rahatrahvi asendamine vabadusekaotusega ja vabadusekaotuse asendamine rahatrahviga pole lubatud;

2) lisakaristust, mida ei saa mõista ega täide viia, ei asendata ega kohaldata.

KARISTUSEST VABASTAMINE

§ 47. Tingimisi süüdimõistmine

(1) Kui kohus mõistab karistuseks vabadusekaotuse või parandusliku töö ning kui ta, arvestades kuriteo toimepanemise asjaolusid ja süüdlase isiksust, jõuab veendumusele, et selle karistuse ärakandmine süüdlase poolt ei ole otstarbekohane, võib ta määrata, et karistust süüdlase suhtes tingimisi ei kohaldata, näidates kohtuotsuses kohustuslikult ära tingimisi süüdimõistmise motiivid. Sel juhul kohus määrab, et kohtuotsust ei pöörata täitmisele, kui süüdimõistetu kohtu poolt kindlaksmääratud katseaja kestel ei pane toime uut samaliigilist või mitte vähem rasket kuritegu.

(2) Katseaeg määratakse kestusega ühest kuni viie aastani.

(3) Kui tingimisi süüdimõistetu paneb katseaja kestel toime uue samaliigilise või mitte vähem raske kuriteo, siis mõistab kohus temale karistuse vastavalt käesoleva koodeksi § 41 sätetele.

(4) Tingimisi süüdimõistmisel ei või mõista lisakaristust, välja arvatud rahatrahv.

(5) Vajaduse korral määrab kohus kindlaks tingimisi süüdimõistetu üle katseaja kestel järelevalve ja tema suhtes kasvatustöö teostamise korra.

(6) Arvestades kuriteo toimepanemise asjaolusid, süüdlase isiksust ja ühiskondliku organisatsiooni või süüdlase töökoha tööliste, teenistujate või kolhoosnikute kollektiivi taotlust tema tingimisi süüdimõistmise kohta, võib kohus sellele organisatsioonile või kollektiivile panna tingimisi süüdimõistetu ümberkasvatamise ja parandamise kohustuse.

(7) Kui tingimisi süüdimõistetu oma eeskujuliku käitumisega on tõendanud, et ta on end parandanud, siis

pärast vähemalt poole katseaja möödumist ühiskondliku organisatsiooni, tingimisi süüdimõistetu töökoha töötajate või õppimiskoha kollektiivi, töörahva saadikute kohaliku nõukogu täitevkomitee või isiku taotlusel, kellele oli katseaja kestel pandud tingimisi süüdimõistetu üle järelevalve ja tema suhtes kasvatustöö teostamine, võib kohus lühendada katseaega või veel järelejäänud katseaja tühistada.

§ 48. Sõjaväelase või sõjaväekohustuslase suhtes sõja ajal kohtuotsuse täitmise edasilükkamine

(1) Sõja ajal sõjaväelase või kutse alla või mobiliseerimisele kuuluva sõjaväekohustuslase suhtes tehtud ning vabadusekaotust ettenägeva kohtuotsuse täitmise võib kohus kuni sõjategevuse lõppemiseni edasi lükata ja saata süüdimõistetu tegevväkke. Kohus võib neil juhtudel edasi lükata ka lisakaristuste täitmise.

(2) Kui tegevväkke saadetud süüdimõistetu osutub sotsialistliku kodumaa vapraks kaitsjaks, siis võib kohus vastava väejuhatuse taotlusel vabastada teda karistusest või asendada karistuse teise, liigilt kergema karistusega.

(3) Kui isik, kelle suhtes kohtuotsuse täitmine oli edasi lükatud, paneb toime uue kuriteo, siis mõistab kohus temale karistuse vastavalt käesoleva koodeksi § 41 sätetele.

§ 49. Kriminaalvastutusest ja karistusest vabastamine ühiskonnaohtlikkuse äralangemise korral

(1) Isiku, kes on toime pannud kuriteo, võib kriminaalvastutusest vabastada, kui tunnistatakse, et olukorra muutumise tõttu asja uurimise või kohtus arutamise ajaks süüdlase poolt toimepandud tegu on kaotanud ühiskonnaohtlikkuse või see isik ei ole enam ühiskonnaohtlik.

(2) Isiku, kes on toime pannud kuriteo, võib karistusest vabastada, kui tunnistatakse, et edasise laitmatu käitumise ja töösse ausa suhtumise tõttu ei või teda kohtus asja arutamise ajaks lugeda ühiskonnaohtlikuks.

§ 50. Kriminaalvastutusest vabastamine süüdlase andmise korral üldsuse käendusele

(1) Isiku, kes on toime pannud kuriteo, mille ühiskonnaohtlikkus ei ole suur, ja kes puhtsüdamlikult kahetseb, võib kriminaalvastutusest vabastada ning anda ümberkasvatamiseks ja parandamiseks sellekohase taotluse esitanud ühiskondliku organisatsiooni või töötajate kollektiivi käendusele.

(2) Ühiskondliku organisatsiooni või töötajate kollektiivi käendusele ei või anda:

1) isikut, kes on teistkordselt tahtlikult toime pannud kuriteo, juhul, kui ta varem toimepandud kuriteo eest oli süüdi mõistatud ja seejuures karistatus ei ole kustunud või kustutatud;

2) isikut, kelle käendusele võtmise kohta esitatakse küll taotlus, kuid kes ei pea ennast süüdlaseks või nõuab asja edasist uurimist või selle arutamist kohtus.

(3) Ühiskondlik organisatsioon või töötajate kollektiiv seab sisse järelevalve käendusele võetud isiku üle ja võtab tema suhtes tarvitusele vajalikud kasvatusliku iseloomuga abinõud.

(4) Käendus lõpeb kahe aasta möödumisel käendusele andmise päevast, kui ei ole varem saabunud käesoleva koodeksi §-s 53 ettenähtud tähtajad. Enne nende tähtaegade saabumist võib käenduse lõpetada isiku käendusele andnud organ teda käendusele võtnud ühiskondliku organisatsiooni või töötajate kollektiivi taotlusel juhul, kui see isik oma eeskujuliku käitumisega ja ausa suhtumisega töösse aasta kestel on tõendanud, et ta on end parandanud.

(5) Juhul, kui käendusele võetud isik ei allu sotsialistliku ühiskonna käitumisnormidele ega ole kasvatatav ja teda käendusele võtnud ühiskondlik organisatsioon või töötajate kollektiiv loobub käendusest, võib kriminaalasja

uuendada, kui kuriteo toimepanemisest ei ole möödunud käesoleva koodeksi §-s 53 ettenähtud tähtajad.

§ 51. Kriminaalvastutusest vabastamine asja andmise korral läbivaatamiseks seltsimehelikus kohtus

Isiku, kes on toime pannud kuriteo, mille ühiskonnaohtlikkus ei ole suur, võib kriminaalvastutusest vabastada, kui tunnistatakse, et selle isiku parandamine on võimalik seltsimeheliku kohtu poolt kohaldatavate ühiskondliku mõjutamise vahendite abil.

§ 52. Karistuse kandmisest vabastamine isiku parandamatult raskesti haigestumise korral

Isiku, kes pärast kohtuotsuse tegemist on parandamatult raskesti haigestunud, võib kohus vabastada karistuse kandmisest, mis on mõistetud vabadusekaotuse, asumisele saatmise, väljasaatmise, parandusliku töö või distsiplinaar-pataljoni saatmise näol. Sealjuures arvestab kohus toimepandud kuriteo raskust, süüdimõistetu isiksust, haiguse iseloomu ja ärakantud karistuse kestust. Kui isik pärast kohtuotsuse tegemist on jäänud vaimuhaigeks, mille tagajärjel ta ei ole võimeline endale oma tegudest aru andma või neid juhtima, siis kohus vabastab ta karistuse kandmisest ja juhindub käesoleva koodeksi § 59 sätetest, pärast tervenemist aga võib see isik kuuluda karistamisele kooskõlas käesoleva koodeksi §-ga 11 lg. 2.

§ 53. Kriminaalvastutusele võtmise aegumine

(1) Isikut ei või võtta kriminaalvastutusele, kui tema poolt kuriteo toimepanemisest on möödunud järgmised tähtajad:

1) üks aasta käesoleva koodeksi §-des 94, 95, 110, 111 lg. 2, 112, 113, 128, 129 lg. 1, 130, 134, 137, 138,

148, 149 lg. 1, 153, 154, 167, 173, 183, 188, 190, 191, 193 või 195 ettenähtud kuriteo toimepanemisest;

2) kolm aastat niisuguse kuriteo toimepanemisest, mille eest käesoleva koodeksi eriosa järgi võib mõista vabadusekaotuse tähtajaga mitte üle kahe aasta või karistuse, mis ei ole seotud vabadusekaotusega;

3) viis aastat niisuguse kuriteo toimepanemisest, mille eest käesoleva koodeksi eriosa järgi võib mõista vabadusekaotuse tähtajaga mitte üle viie aasta;

4) kümme aastat niisuguse kuriteo toimepanemisest, mille eest käesoleva koodeksi eriosa järgi võib mõista raskema karistuse kui vabadusekaotus tähtajaga viis aastat.

(2) Aegumine katkeb, kui isik enne käesolevas paragrahvis ettenähtud tähtaegade möödumist paneb toime uue kuriteo, mille eest käesoleva koodeksi eriosa järgi võib mõista vabadusekaotuse tähtajaga üle kahe aasta. Aegumise arvestamist alustatakse sel juhul uue kuriteo toimepanemisest.

(3) Aegumine peatub, kui kuriteo toimepannud isik ennast uurimise või kohtu eest varjab. Neil juhtudel aegumine uuendub ajast, mil isik kinni peeti või ilmus süü ülestunnistamisele. Sealjuures ei või isikut kriminaalvastutusele võtta, kui kuriteo toimepanemisest on möödunud viisteist aastat ja aegumine ei ole katkenud uue kuriteo toimepanemise tõttu.

(4) Aegumise kohaldamise küsimuse isiku suhtes, kes on toime pannud kuriteo, mille eest käesoleva koodeksi järgi võib mõista surmanuhtluse, lahendab kohus. Kui kohus ei pea võimalikuks aegumist kohaldada, siis ei või surmanuhtlust mõista ja see asendatakse vabadusekaotusega.

§ 54. Süüdimõistva kohtuotsuse täitmise aegumine

(1) Süüdimõistvat kohtuotsust ei viida täide, kui seda ei ole täide viidud järgmiste tähtaegade kestel, arvates kohtuotsuse jõustumisest:

1) kolm aastat — kui süüdlasele on mõistatud vabadusekaotus tähtajaga mitte üle kahe aasta või karistus, mis ei ole seotud vabadusekaotusega;

2) viis aastat — kui süüdlasele on mõistatud vabadusekaotus tähtajaga mitte üle viie aasta;

3) kümme aastat — kui süüdlasele on mõistatud raskem karistus kui viis aastat vabadusekaotust.

(2) Aegumine katkeb, kui süüdimõistetu karistuse kandmisest kõrvale hoidub või enne käesolevas paragrahvis ettenähtud tähtaegade möödumist paneb toime uue kuriteo, mille eest kohus on mõistnud karistuseks vabadusekaotuse tähtajaga mitte alla ühe aasta, asumiselesaatmise või väljasaatmise tähtajaga mitte alla kolme aasta. Aegumise arvestamine uue kuriteo toimepanemise puhul algab selle toimepanemisest, karistuse kandmisest kõrvalehoidumise puhul aga karistuse kandmisele ilmunisest või end varjava süüdimõistetu kinnipidamisest. Sealjuures ei saa süüdimõistvat otsust täide viia, kui selle tegemisest on möödunud viisteist aastat ja aegumine ei ole katkenud uue kuriteo toimepanemise tõttu.

(3) Aegumise kohaldamise küsimuse isiku suhtes, kes on surma mõistatud, lahendab kohus. Kui kohus ei pea võimalikuks aegumist kohaldada, siis asendatakse surmanuhtlus vabadusekaotusega.

§ 55. Tingimisi enne tähtaega karistusest vabastamine ja karistuse asendamine liigilt kergema karistusega

(1) Kui isik, kes on mõistatud vabadusekaotusele, asumiselesaatmisele, väljasaatmisele, paranduslikule tööle või distsiplinaarpataljoni saatmisele, oma eeskujuliku käitumise ja ausa suhtumisega töösse on tõendanud, et ta on end parandanud, siis võib kohus pärast vähemalt poole mõistatud karistusaja tegelikku ärakandmist teda tingimisi

enne tähtaega karistusest vabastada või karistuse ärakandmata osa asendada liigilt kergema karistusega. Seejuures võib süüdimõistetut vabastada ka lisakaristustest, mis on mõistetud asumiseleasaatmise, väljasaatmise või teatud ametikohtadel töötamise või teatud tegevusalal tegutsemise õiguse äravõtmise näol.

(2) Isiku suhtes, kes on süüdi mõistetud eriti ohtliku riikliku kuriteo eest, samuti käesoleva koodeksi §-des 75, 77, 85, 88 lg. 2 või 3, 89 lg. 2 või 3, 90, 91 lg. 2 või 3, 92 lg. 2 või 3, 93 lg. 2 või 3, 100, 101, 107 lg. 2, 115 lg. 2 või 3, 139 lg. 2, 140 lg. 2, 141 või 215 lg. 2 või 3 ettenähtud raske kuriteo eest, võib tingimisi enne tähtaega vabastamist või karistuse kandmata osa asendamist liigilt kergema karistusega kohaldada pärast seda, kui vähemalt kaks kolmandikku mõistetud karistusajast on tegelikult ära kantud.

(3) Käesoleva paragrahvi teises lõikes ettenähtud sätteid kohaldatakse ka isiku suhtes, kes pärast karistuse ärakandmist mingi käesoleva koodeksi §-des 75, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 139, 140, 141 või 203 lg. 2 ettenähtud kuriteo eest uuesti pani toime mõne käesoleva koodeksi §-des 88 lg. 1, 89 lg. 1, 91 lg. 1, 92 lg. 1, 93 lg. 1, 139 lg. 1, 140 lg. 1 või 203 lg. 2 ettenähtud kuriteo ja mõisteti vabadusekaotusele tähtajaga mitte alla kahe aasta, kui seejuures eelmise karistus ei olnud kustunud või kustutatud.

(4) Vajaduse korral määrab kohus kindlaks tingimisi enne tähtaega vabastatu üle katseaja kestel järelevalve ja tema suhtes kasvatustöö teostamise korra.

(5) Kui isik, kes vabastati tingimisi enne tähtaega, ärakandmata karistusaja kestel paneb toime uue samaliigilise või mitte vähem raske kuriteo, siis mõistab kohus temale karistuse vastavalt käesoleva koodeksi § 41 sätetele.

(6) Tingimisi enne tähtaega vabastamist ja karistuse ärakandmata osa asendamist liigilt kergema karistusega ei kohaldata eriti ohtliku retsidivisti suhtes.

§ 56. Karistusest vabastamine ja karistuse asendamine
liigilt kergema karistusega isiku suhtes, kes kuriteo toimepanemise ajal oli alla kaheksateistkümne aasta vana

(1) Kui isik, kes on mõistetud vabadusekaotusele või paranduslikule tööle kuriteo eest, mille toimepanemise ajal ta oli alla kaheksateistkümne aasta vana, oma eeskujuliku käitumise ning ausa suhtumisega töösse ja õpingutesse on tõendanud, et ta on end parandanud, siis võib kohus pärast vähemalt ühe kolmandiku mõistetud karistusaja tegelikku ärakandmist:

1) teda tingimisi enne tähtaega karistusest vabastada, kui karistusest vabastamine toimub pärast süüdimõistetu kaheksateistkümneaastaseks saamist, või

2) teda enne tähtaega karistusest vabastada, kui karistusest vabastamine toimub enne süüdimõistetu kaheksateistkümneaastaseks saamist, või

3) asendada mõistetud karistuse liigilt kergema karistusega.

(2) Käesoleva koodeksi § 55 lg. 4 ja 5 sätted on kohaldatavad ka käesoleva paragrahvi esimese lõike esimeses punktis tähendatud juhtudel.

§ 57. Karistuse kandmisest vabastamine

Süüdimõistetut karistuse kandmisest vabastada, samuti mõistetud karistust kergendada, välja arvatud karistusest vabastamine või karistuse kergendamine amnestia või armuandmise korras, võib ainult kohus seaduses ettenähtud juhtudel ja korras.

§ 58. Karistatuse kustumine

(1) Karistamatuks loetakse:

1) isik, kes on ära kandnud karistuse distsiplinaarpataljonis või sellest karistusest ennetähtaegselt vabastatud,

samuti sõjaväelane, kes on ära kandnud karistuse peavahis kinnipidamise näol parandusliku töö asemel;

2) tingimisi süüdimõistetud isik, kui ta katseaja jooksul ei ole toime pannud uut kuritegu, samuti isik, kes on karistusest vabastatud käesoleva koodeksi §-de 49—52 või 54 põhjal, ja alaealine, kelle suhtes on kohaldatud käesoleva koodeksi §-s 61 ettenähtud kasvatusliku iseloomuga sunnivahendeid;

3) isik, kellele on mõistetud paranduslik töö, teatud ametikohtadel töötamise või teatud tegevusalal tegutsemise õiguse äravõtmine, rahatrahv või ühiskondlik laitus, kui ta aasta jooksul, arvates karistuse ärakandmisest, ei ole toime pannud uut kuritegu;

4) isik, kellele on mõistetud vabadusekaotus tähtajaga mitte üle kolme aasta, asumiseleasaatmine või väljasaatmine, kui ta kolme aasta jooksul, arvates põhi- ja lisakaristuse ärakandmisest, ei ole toime pannud uut kuritegu;

5) isik, kellele on mõistetud vabadusekaotus tähtajaga üle kolme aasta, kuid mitte üle kuue aasta, kui ta viie aasta jooksul, arvates põhi- ja lisakaristuse ärakandmisest, ei ole toime pannud uut kuritegu;

6) isik, kellele on mõistetud vabadusekaotus tähtajaga üle kuue aasta, kuid mitte üle kümne aasta, kui ta kaheksa aasta jooksul, arvates põhi- ja lisakaristuse ärakandmisest, ei ole toime pannud uut kuritegu;

7) isik, kellele on mõistetud vabadusekaotus tähtajaga üle kümne aasta, kui ta kaheksa aasta jooksul, arvates põhi- ja lisakaristuse ärakandmisest, ei ole toime pannud uut kuritegu ja kui kohus sealjuures tuvastab, et süüdimõistetu on end parandanud ja puudub vajadus lugeda teda karistatuks.

(2) Kui vabadusekaotusele mõistetud isik pärast karistuse ärakandmist oma eeskujuliku käitumise ja ausa suhtumisega töösse on tõendanud, et ta on end parandanud, võib kohus ühiskondliku organisatsiooni või alaealise suhtes samuti ka alaealiste asjade komisjoni taotlusel kus-

tutada karistatuse enne käesolevas paragrahvis ettenähtud tähtaegade möödumist.

(3) Kui isik vabastati seaduses ettenähtud korras enne tähtaega karistuse kandmisest, siis algab karistatuse kustumise tähtaeg tegelikust vabanemisest põhi- ja lisakaristuse kandmiselt ja karistatuse kustumise tähtaja arvutamisel arvestatakse tegelikult ärakantud karistuse aega.

(4) Vanemlike õiguste äravõtmist ei võeta arvesse karistatuse kustumisel või kustutamisel.

K u e s p e a t ü k k

MEDITSIINILISE JA KASVATUSLIKU ISELOOMUGA SUNNIVAHENDID

§ 59. Meditsiinilise iseloomuga sunnivahendid

(1) Meditsiinilise iseloomuga sunnivahenditeks, mida kohaldatakse käesoleva koodeksi §-s 11 tähendatud isikute suhtes ja samuti isiku suhtes, kes pärast kohtuotsuse tegemist, kuid enne karistuse ärakandmist on jäänud vaimuhaigeks, mille tagajärjel ta ei ole võimeline endale oma tegudest aru andma või neid juhtima, on:

- 1) sundravi psühhiaatrilises erihaiglas;
- 2) sundravi üldises psühhiaatrilises haiglas;
- 3) sundravi krooniliste vaimuhaigete asutuses.

(2) Käesolevas paragrahvis ettenähtud meditsiinilise iseloomuga sunnivahendeid kohaldab kohus. Nende sunnivahendite määramisel arvestab kohus toimepandud teo ja selle toimepannud isiku ühiskonnaohtlikkuse iseloomu ja astet ning seda, millist ravi vajab isik. Meditsiinilise iseloomuga sunnivahendit kohaldatakse kuni selle isiku tervenemiseni või tema ühiskonnaohtlikkuse äralangemiseni. Nende vahendite kohaldamise lõpetab kohus või muudab nende liigi.

(3) Kui pärast käesoleva paragrahvi esimeses lõikes

tähendatud meditsiinilise iseloomuga sunnivahendi kohaldamise lõpetamist kohaldatakse isiku suhtes karistust, siis arvatakse üks päev sunnivahendi kohaldamist karistuse kandmise hulka ühe päeva vabadusekaotuse vastu.

(4) Kui käesoleva paragrahvi esimeses lõikes tähendatud isiku suhtes ei ole meditsiinilise iseloomuga sunnivahendi kohaldamine vajalik või kui kohus lõpetab selle vahendi kohaldamise, siis võib ta anda sellise isiku omaste või muu isiku hooldamisele ja ühtlasi arstliku järelevalve alla.

§ 60. Alkohoolikute ja narkomaanide sundravi

(1) Isikut, kes on kuriteo toime pannud alkoholismi või narkomaania mõjul, võib kohus sõltumatult karistusest allutada sundravile.

(2) Käesoleva paragrahvi esimeses lõikes ettenähtud sundravi teostatakse kas erilise ravi- ja töörežiimiga asutuses või üldises raviasutuses, isiku suhtes aga, kes kannab vabadusekaotust, kinnipidamiskohas. Sundravi kestab kuni sellise isiku tervenemiseni ja see lõpetatakse ravi teostava asutuse otsusel. Kui vabadusekaotuse ärakandmise ajaks sundravi käesoleva paragrahvi esimeses lõikes tähendatud isiku suhtes ei ole lõpetatud, jätkatakse seda kas erilise ravi- ja töörežiimiga asutuses või üldises ravi-asutuses.

(3) Paranduslikku tööd organi juhatusel, kelle pädevusse kuulub selle töö organiseerimine, võivad alkohoolikud ja narkomaanid kanda erilise ravi- ja töörežiimiga asutuses.

§ 61. Kasvatusliku iseloomuga sunnivahendid alaealiste suhtes

(1) Kasvatusliku iseloomuga sunnivahenditeks, mida kohus kohaldab alaealiste suhtes kooskõlas käesoleva koodiksi §-ga 10 lg. 3, on:

- 1) paigutamine kasvatuskolooniasse;
- 2) paigutamine laste ja noorte erilisse kasvatusasutusse;
- 3) paigutamine laste ja noorte erilisse ravi- ja kasvatusasutusse.

(2) Käesolevas paragrahvis ettenähtud kasvatusliku iseloomuga sunnivahendeid kohaldab kohus. Nende sunnivahendite määramisel arvestab kohus süüdlase isiksust, toimepandud kuriteo ühiskonnaohtlikkuse iseloomu ja astet, kuriteo toimepanemise asjaolusid ja alaealise ravimise vajadust.

(3) Käesoleva paragrahvi esimeses lõikes tähendatud asutustesse paigutatavaid alaealisi peetakse nendes kuni paranemiseni, kuid mitte kauem kui kaheksateistkümne aasta vanuseks saamiseni. Erandina võib määrata, et juhul, kui sellistesse asutustesse paigutatakse alaealine, kes on saanud kuusteist aastat vanaks, peetakse teda nendes asutustes kuni kahekümne aasta vanuseks saamiseni. Kasvatusliku iseloomuga sunnivahendi kohaldamise lõpetab või selle kohaldamise tähtaega pikendab kohus. Kohtul on samuti õigus muuta kohaldatud sunnivahendi liiki.

(4) Kui käesoleva koodeksi §-s 10 lg. 3 tähendatud alaealise parandamine on võimalik sunnivahendi kohaldamiseta, võib kohus või teine selleks õigustatud organ kohaldada alaealise suhtes ühiskondliku, pedagoogilise või perekondliku mõjutamise vahendeid või anda sellise alaealise ärstliku järelevalve alla. Neid vahendeid võib kohus kohaldada alaealise suhtes ka kasvatusliku iseloomuga sunnivahendi kohaldamise lõpetamise korral.

ERIOSA

Esimene peatükk

RIIKLIKUD KURITEOD

I. ERITI OHTLIKUD RIIKLIKUD KURITEOD

§ 62. Kodumaa reetmine

(1) Kodumaa reetmise, s. o. teo eest, mille NSV Liid kodanik on tahtlikult toime pannud NSV Liidu riiklik sõltumatuse, territoriaalse puutumatuse või sõjalise võimsuse kahjustamiseks: ülemineku eest vaenlase poole, spionaaži eest, riikliku või sõjasaladuse väljaandmise eest välisriigile, põgenemise eest välismaale või välismaalt NS Liitu tagasipöördumisest keeldumise eest, välisriigi abistamise eest NSV Liidu vastu suunatud vaenulikus tegevuses või vandenõu eest võimuhaaramise eesmärgil —

karistatakse vabadusekaotusega kümnest kuni viieteistkümne aastani ühes vara konfiskeerimisega või surmanuhtlusega ühes vara konfiskeerimisega.

(2) NSV Liidu kodanik, kelle välismaa luure on värvanud NSV Liidu vastu suunatud vaenulikuks tegevuseks, kuulu kriminaalvastutusele, kui ta oma kuritegeliku ülesande täitmiseks ei ole mingisugust tegu korda saatnud teatas vabatahtlikult võimuorganile oma sidemetest välismaa luurega.

§ 63. Spionaaž

Riiklikku või sõjasaladust kujutavate andmete edasiasutamise, riisumise või kogumise eest nende edasiandmise e

märgil välisriigile või välismaa organisatsioonile või nende agentuurile, samuti välismaa luure ülesandel muude andmete edasiandmise või kogumise eest nende kasutamiseks NSV Liidu huvide kahjustamise eesmärgil, kui spionaaži pani toime välismaalane või kodakondsuseta isik, —

karistatakse vabadusekaotusega seitsmest kuni viieteistkümne aastani ühes vara konfiskeerimisega või surmanuhtlusega ühes vara konfiskeerimisega.

§ 64. Terroristlik akt

(1) Riigi- või ühiskonnategelase või võimuesindaja tapmise eest, kui see pandi toime seoses tema riikliku või ühiskondliku tegevusega ning nõukogude võimu õõnestamise või nõrgendamise eesmärgil, —

karistatakse vabadusekaotusega kümnest kuni viieteistkümne aastani ühes vara konfiskeerimisega või surmanuhtlusega ühes vara konfiskeerimisega.

(2) Samal eesmärgil riigi- või ühiskonnategelasele või võimuesindajale ülliraske kehavigastuse põhjustamise eest seoses tema riikliku või ühiskondliku tegevusega —

karistatakse vabadusekaotusega kaheksast kuni viieteistkümne aastani ühes vara konfiskeerimisega.

§ 65. Terroristlik akt välisriigi esindaja vastu

(1) Välisriigi esindaja tapmise eest sõja või rahvusvahelise konflikti provotseerimise eesmärgil —

karistatakse vabadusekaotusega kümnest kuni viieteistkümne aastani ühes vara konfiskeerimisega või surmanuhtlusega ühes vara konfiskeerimisega.

(2) Samale isikule samal eesmärgil ülliraske kehavigastuse põhjustamise eest —

karistatakse vabadusekaotusega kaheksast kuni viieteistkümne aastani ühes vara konfiskeerimisega.

§ 66. Diversioon

Nõukogude riigi nõrgendamise eesmärgil ettevõtte, ehitise, liiklustee või -vahendi, sidevahendi või muu riigi või ühiskonna vara purustamise või rikkumise eest plahvatusga, süütamisega või muul viisil või massiliste mürgitamine toimepanemise või epideemia või epizootia levitamise eest —

karistatakse vabadusekaotusega kaheksast kuni viieteistkümne aastani ühes vara konfiskeerimisega või surmanuhtlusega ühes vara konfiskeerimisega.

§ 67. Kahjurlus

Tegevuse või tegevusetuse eest, mis on suunatud tööstuse, transpordi, põllumajanduse, rahandussüsteemi, kaubanduse või muu rahvamajandusharu, samuti riigiorgani või ühiskondliku organisatsiooni tegevuse õõnestamisele Nõukogude riigi nõrgendamise eesmärgil, kui see tegu pandi toime riikliku või ühiskondliku asutuse, ettevõtte või organisatsiooni kasutamise või nende normaalsele tegevusele vastutöötamise abil, —

karistatakse vabadusekaotusega kaheksast kuni viieteistkümne aastani ühes vara konfiskeerimisega.

§ 68. Nõukogude-vastane agitatsioon ja propaganda

(1) Agitatsiooni või propaganda eest nõukogude võimu õõnestamise või nõrgendamise või üksiku eriti ohtliku riikliku kuriteo toimepanemise eesmärgil, samal eesmärgil nõukogude riiklikku või ühiskondlikku korda halvustava laimava väljamõeldise levitamise eest, samuti samal eesmärgil taolise sisuga kirjanduse levitamise, valmistamise või hoidmise eest —

karistatakse vabadusekaotusega kuuest kuust kuni seitsme aastani või asumiselesaاتمamisega kahest kuni viie aastani.

(2) Sama tegevuse eest eriti ohtlikus riiklikus kuriteos varem süüdimõistetud isiku poolt või sõja ajal —

karistatakse vabadusekaotusega kolmest kuni kümne aastani.

§ 69. Sõjapropaganda

Igasugusel kujul tehtava sõjapropaganda eest —
karistatakse vabadusekaotusega kolmest kuni kaheksa aastani.

§ 70. Eriti ohtliku riikliku kuriteo toimepanemisele suunatud organisatsiooniline tegevus, samuti osavõtt Nõukogude-vastasest organisatsioonist

Eriti ohtliku riikliku kuriteo ettevalmistamisele või toimepanemisele või sellise kuriteo toimepanemise eesmärgi omava organisatsiooni loomisele suunatud organisatsioonilise tegevuse eest, samuti osavõtu eest Nõukogude-vastasest organisatsioonist —

karistatakse vastavalt käesoleva koodeksi §-dele 62—69.

§ 71. Mõne teise töörahvariigi vastu toimepandud eriti ohtlik riiklik kuritegu

Eriti ohtliku riikliku kuriteo eest, mis on toime pandud mõne teise töörahvariigi vastu, —

karistatakse, lähtudes töötajate rahvusvahelisest solidaarsusest, vastavalt käesoleva koodeksi §-dele 62—70.

II. MUUD RIIKLIKUD KURITEOD

§ 72. Rahvusliku või rassilise võrdõiguslikkuse rikkumine

Rahvusliku või rassilise vaenu või tüli õhutamise eesmärgil tehtava agitatsiooni või propaganda eest, samuti kodaniku õiguste otsese või kaudse kitsendamise või ko-

danikule otseste või kaudsete eeliste kehtestamise eest ole-nevalt tema rahvuslikust või rassilisest kuuluvusest —

karistatakse vabadusekaotusega kuuest kuust kuni kolme aastani või asumiseleasaatmisega kahest kuni viie aastani.

§ 73. Riikliku saladuse avaldamine

(1) Riiklikku saladust kujutavate andmete avaldamise eest isiku poolt, kellele need andmed olid usaldatud või said teatavaks seoses teenistusega või tööga, kui puuduvad kodumaa reetmise või spionaaži tunnused, —

karistatakse vabadusekaotusega kahest kuni viie aastani.

(2) Sama teo eest, kui see põhjustas raske tagajärje, — karistatakse vabadusekaotusega viiest kuni kaheksa aastani.

§ 74. Riiklikku saladust sisaldava dokumendi kaotamine

(1) Riiklikku saladust sisaldava dokumendi, samuti eseme kaotamise eest, millesse puutuvad andmed kujutavad riiklikku saladust, isiku poolt, kellele see dokument või ese oli usaldatud, kui kaotamine oli nimetatud dokumentide või esemetega ümberkäimiseks kehtestatud eeskirjade rik-kumise tagajärjeks, —

karistatakse vabadusekaotusega ühest kuni kolme aastani.

(2) Sama teo eest, kui see põhjustas raske tagajärje, — karistatakse vabadusekaotusega kolmest kuni kaheksa aastani.

§ 75. Banditism

Relvastatud bandi organiseerimise eest riiklikule või ühiskondlikule asutusele, ettevõttele või üksikisikule kallaletungimise eesmärgil, samuti osavõtu eest sellisest bandist või selle poolt toimepandavast kallaletungist —

karistatakse vabadusekaotusega kolmest kuni viieteist-

kümne aastani ühes vara konfiskeerimisega või surmanuhtlusega ühes vara konfiskeerimisega.

§ 76. Salakaubavedu

Salakaubaveo, s. o. kauba või muude väärtuste ebaseadusliku toimetamise eest üle NSV Liidu riigipiiri, mis pandi toime esemete varjamisega erilises hoiukohas või tolli- või muu dokumendi pettusliku kasutamise või suures ulatuses või salakaubaveoga tegelemiseks organiseerunud isikute grupi poolt või ametiisiku poolt ametiseisundi ärakasutamisega, samuti lõhkeaine, narkootilise, tugevatoimelise või mürkaine, relvade või sõjaväevarustuse salakaubaveo eest —

karistatakse vabadusekaotusega kolmest kuni kümne aastani ühes vara konfiskeerimisega.

§ 77. Massilised korratused

Massiliste korratuste organiseerimise eest, millega kaasnes rüüstamine, purustamine, süütamine või muu taoline tegevus, samuti sellise kuriteo vahetu toimepanemise eest massilistest korratustest osavõtja poolt või tema relvastatud vastupanu eest võimudele —

karistatakse vabadusekaotusega kahest kuni viieteistkümne aastani.

§ 78. Kõrvalehoidumine järjekordsest sõjaväe tegevteenistusse kutsumisest

(1) Kõrvalehoidumise eest järjekordsest sõjaväe tegevteenistusse kutsumisest —

karistatakse vabadusekaotusega ühest kuni kolme aastani.

(2) Sama teo eest, kui see pandi toime enesele kehvastuse tekitamise või haiguse simuleerimise, dokumendi

võltsimise või muu pettuse abil, samuti muudel raskendavatel asjaoludel —

karistatakse vabadusekaotusega ühest kuni viie aastani.

§ 79. Mobilisatsioonist kõrvalehoidumine

(1) NSV Liidu relvastatud jõududesse mobiliseerimisest kõrvalehoidumise eest —

karistatakse vabadusekaotusega kolmest kuni kümne aastani.

(2) Sama teo eest sõja ajal, samuti sõja ajal kõrvalehoidumise eest järjekordsest sõjaväeteenistusse kutsumisest NSV Liidu relvastatud jõudude komplekteerimiseks —

karistatakse vabadusekaotusega viiest kuni kümne aastani või surmanuhtlusega.

§ 80. Koormise täitmisest või maksu tasumisest kõrvalehoidumine sõja ajal

Töömobilisatsioonist või muu koormise täitmisest, samuti maksu tasumisest kõrvalehoidumise eest sõja ajal —

karistatakse vabadusekaotusega ühest kuni viie aastani või parandusliku tööga kuuest kuust kuni ühe aastani.

§ 81. Ebaseaduslik sõitmine välismaale või NSV Liitu

(1) Sellekohase passita või vastava võimuorgani loata sõitmise eest välismaale või NSV Liitu või piiri ületamise eest —

karistatakse vabadusekaotusega ühest kuni kolme aastani.

(2) Käesoleva paragrahvi kehtivus ei laiene välisriigi kodanikule, kes NSV Liidu Konstitutsiooniga antud varjupaigaõiguse kasutamiseks tuleb NSV Liitu sellekohase passita või loata.

§ 82. Rahvusvahelise õhusõidu eeskirjade rikkumine

Sellekohase loata NSV Liitu sisselendamise eest või NSV Liidust väljalendamise eest, loas tähendatud marsruudist, maandumiskohast, õhuvärvast või lennukõrgusest mittekindipidamise või rahvusvahelise õhusõidu eeskirjade muu rikkumise eest —

karistatakse vabadusekaotusega ühest kuni kümne aastani või rahatrahviga kuni ühe tuhande rublani ühes õhusõiduki konfiskeerimisega või ilma selleta.

§ 83. Transpordi ohutu liiklemise või transpordivahendi ekspuuteerimise eeskirjade rikkumine

(1) Raudtee-, vee- või õhutranspordi töötaja poolt transpordi ohutu liiklemise või transpordivahendi ekspuuteerimise eeskirjade rikkumise eest, mis põhjustas õnnetusjuhtumi inimesega, katastroofi, avarii või muu raske tagajärje, samuti transpordivahendi, tee, signalisatsiooni- või sidevahendi halvakuvaliteedilise remondi eest, mis põhjustas samasuguse tagajärje, —

karistatakse vabadusekaotusega kolmest kuni viieteistkümne aastani.

(2) Samade tegude eest, mis küll ei põhjustanud sellist tagajärge, kuid teadvalt löid selle saabumise ohu, —

karistatakse vabadusekaotusega ühest kuni kolme aastani või parandusliku tööga kuni ühe aastani.

§ 84. Liiklustee või transpordivahendi rikkumine

Liiklustee, sellel oleva ehitise, veereva koosseisu, laeva, side- või signalisatsioonivahendi tahtliku purustamise või rikkumise eest, mis põhjustas või võis põhjustada rongiõnnetuse, laevaavarii või transpordi või side normaalse töö rikkumise, —

karistatakse vabadusekaotusega kolmest kuni viieteistkümne aastani.

§ 85. Võltsitud raha või väärtpaberi valmistamine või käibelelaskmine

Võltsitud riigikassapileti, NSV Liidu Riigipanga pileti, metallraha, riikliku väärtpaberi või välisvaluuta valmistamise eest käibelelaskmise eesmärgil või nende käibelelaskmise eest —

karistatakse vabadusekaotusega kolmest kuni viieteistkümne aastani ühes vara konfiskeerimisega.

§ 86. Valuutaoperatsioonide eeskirjade rikkumine

Valuutaoperatsioonide eeskirjade rikkumise eest, samuti valuutaväärtuste või väärtpaberitega spekullemise eest —

karistatakse vabadusekaotusega kolmest kuni kaheksa aastani ühes valuutaväärtuste ja väärtpaberite konfiskeerimisega.

§ 87. Riiklikest kuritegudest mitteteatamine

Käesoleva koodeksi §-des 62—67, 70, 75 või 85 ettenähtud teadaolevatest ettevalmistatavatest või toimepandud riiklikest kuritegudest mitteteatamise eest —

karistatakse vabadusekaotusega ühest kuni kolme aastani või parandusliku tööga kuuest kuust kuni ühe aastani.

Teine peatükk

KURITEOD RIIGI JA ÜHISKONNA VARA VASTU

§ 88. Riigi või ühiskonna vara riisumine salajase varguse teel

(1) Riigi või ühiskonna vara salajase hõivamise eest omastamise eesmärgil —

karistatakse vabadusekaotusega kuni kolme aastani või parandusliku tööga kuni ühe aastani.

(2) Sama tegevuse eest:

1) isikute grupi eelneval kokkuleppel või

2) isiku poolt, kes on varem toime pannud mingi käesoleva koodeksi §-des 75, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 139, 140, 141 või 143 ettenähtud kuriteo, —

karistatakse vabadusekaotusega ühest kuni kuue aastani.

(3) Riigi või ühiskonna vara riisumise eest salajase varguse teel:

1) suures ulatuses või

2) eriti ohtliku retsidivisti poolt —

karistatakse vabadusekaotusega viiest kuni viieteistkümne aastani ühes kogu või osa vara konfiskeerimisega või ilma selleta.

§ 89. Riigi või ühiskonna vara riisumine avaliku varguse teel

(1) Riigi või ühiskonna vara avaliku hõivamise eest omastamise eesmärgil —

karistatakse vabadusekaotusega kuni nelja aastani või parandusliku tööga kuni ühe aastani.

(2) Sama tegevuse eest:

1) kui see oli seotud vägivaldaga, mis ei ole ohtlik elule või tervisele, või ähvardusega vahetult kasutada sellist vägivalda või

2) isikute grupi eelneval kokkuleppel või

3) isiku poolt, kes on tähendatud käesoleva koodeksi §-s 88 lg. 2 p. 2, —

karistatakse vabadusekaotusega kahest kuni seitsme aastani.

(3) Riigi või ühiskonna vara riisumise eest avaliku varguse teel:

1) suures ulatuses või

2) eriti ohtliku retsidivisti poolt —

karistatakse vabadusekaotusega kuuest kuni viieteistkümne aastani ühes kogu või osa vara konfiskeerimisega või ilma selleta.

§ 90. Röövimine riigi või ühiskonna vara riisumise eesmärgil

(1) Elule või tervisele ohtliku vägivalda kasutamise eest või ähvarduse eest vahetult kasutada sellist vägivalda riigi või ühiskonna vara hõivamise ja selle omastamise eesmärgil —

karistatakse vabadusekaotusega kolmest kuni kümne aastani ühes kogu või osa vara konfiskeerimisega või ilma selleta.

(2) Sama tegevuse eest:

1) kui see oli suunatud riigi või ühiskonna vara hõivamisele suures ulatuses või

2) isikute grupi eelneval kokkuleppel või

3) kui see oli seotud üliraske kehavigastuse põhjustamisega või

4) isiku poolt, kes on varem toime pannud käesolevas paragrahvis või mingi käesoleva koodeksi §-des 75 või 141 ettenähtud kuriteo või

5) eriti ohtliku retsidivisti poolt —

karistatakse vabadusekaotusega kuuest kuni viieteistkümne aastani ühes kogu või osa vara konfiskeerimisega või ilma selleta.

§ 91. Riigi või ühiskonna vara riisumine kelmuse teel

(1) Riigi või ühiskonna vara riisumise eest pettuse või usalduse kuritarvitamise abil —

karistatakse vabadusekaotusega kuni kolme aastani või parandusliku tööga kuni ühe aastani.

(2) Sama tegevuse eest:

1) isikute grupi eelneval kokkuleppel või

2) isiku poolt, kes on tähendatud käesoleva koodeksi §-s 88 lg. 2 p. 2, —

karistatakse vabadusekaotusega ühest kuni kuue aastani.

(3) Riigi või ühiskonna vara riisumise eest kelmuse teel —

1) kui see põhjustas riigile või ühiskondlikule organisatsioonile suure varandusliku kahju, või

2) eriti ohtliku retsidivisti poolt —

karistatakse vabadusekaotusega viiest kuni viieteistkümne aastani ühes kogu või osa vara konfiskeerimisega või ilma selleta.

§ 92. Riigi või ühiskonna vara riisumine väljapressimise teel

(1) Riigi või ühiskonna vara riisumise eest ähvarduse abil kasutada vägivalda, avaldada häbistavaid teateid isiku kohta või hävitada vara, kui puuduvad käesoleva koodeksi §-des 89 või 90 ettenähtud kuriteo tunnused, —

karistatakse vabadusekaotusega kuni kolme aastani või parandusliku tööga kuni ühe aastani.

(2) Sama tegevuse eest:

1) isikute grupi eelneval kokkuleppel või

2) isiku poolt, kes on tähendatud käesoleva koodeksi §-s 88 lg. 2 p. 2, —

karistatakse vabadusekaotusega ühest kuni kuue aastani.

(3) Riigi või ühiskonna vara riisumise eest väljapressimise teel suures ulatuses —

karistatakse vabadusekaotusega viiest kuni viieteistkümne aastani ühes kogu või osa vara konfiskeerimisega või ilma selleta.

§ 93. Riigi või ühiskonna vara riisumine omastamise, raiskamise või ametiseisundi kuritarvitamise teel

(1) Süüdlasele usaldatud või tema korralduses oleva riigi või ühiskonna vara riisumise eest, samuti riigi või ühiskonna vara riisumise eest ametiisiku poolt oma ametiseisundi kuritarvitamise teel —

karistatakse vabadusekaotusega kuni nelja aastani või parandusliku tööga kuni ühe aastani ühes teatud ametikohtadel töötamise või teatud tegevusalal tegutsemise

õiguse äravõtmisega kuni kolme aastani või ilma selleta.

(2) Sama tegevuse eest:

1) isikute grupi eelneval kokkuleppel või

2) isiku poolt, kes on tähendatud käesoleva koodeksi §-s 88 lg. 2 p. 2, —

karistatakse vabadusekaotusega kahest kuni seitsme aastani ühes teatud ametikohtadel töötamise või teatud tegevusalal tegutsemise õiguse äravõtmisega kuni viie aastani või ilma selleta.

(3) Riigi või ühiskonna vara riisumise eest omastamise, raiskamise või ametiseisundi kuritarvitamise teel suure ulatuses —

karistatakse vabadusekaotusega kuuest kuni viieteistkümne aastani ühes kogu või osa vara konfiskeerimisega või ilma selleta ja teatud ametikohtadel töötamise või teatud tegevusalal tegutsemise õiguse äravõtmisega kuni viie aastani.

§ 94. Riigi või ühiskonna vara pisiriisumine

(1) Riigi või ühiskonna vara pisiriisumise eest salajas varguse, kelmuse, väljapressimise, omastamise, raiskamise või ametiseisundi kuritarvitamise teel, mille pani toimis isik, kelle suhtes pisiriisumisele eelnenud aasta kestel oli pisiriisumise eest juba kohaldatud ühiskondliku mõjutamise vahend või kuigi ei olnud kohaldatud, kuid pisiriisumine oli toime pandud korduvalt või isiku poolt, kelle suhtes olenevalt asjaoludest ühiskondliku mõjutamise vahend ei olnud kohaldatav, —

karistatakse parandusliku tööga kuni kuue kuuni.

(2) Riigi või ühiskonna vara pisiriisumise eest isiku poolt, kes omab karistatust samasuguse kuriteo eest, või mille pani toime isik, kes on tähendatud käesoleva koodeksi §-s 88 lg. 2 p. 2, —

karistatakse vabadusekaotusega kuni ühe aastani või parandusliku tööga samaks tähtjaks.

§ 95. Leitud riigi- või ühiskonnavara omastamine või raiskamine

Leitud või juhuslikult süüdlase valdusse sattunud väärtusliku riigi- või ühiskonnavara omastamise või raiskamise eest —

karistatakse vabadusekaotusega kuni kuue kuuni või parandusliku tööga kuni ühe aastani või rahatrahviga kuni ühesaja rublani.

§ 96. Varalise kasu ebaseaduslik saamine riigile või ühiskondlikule organisatsioonile kahju tekitamisega

Varalise kasu ebaseadusliku saamise eest pettuse või usalduse kuritarvitamise või väljapressimise abil, kui selle tegevusega põhjustati riigile või ühiskondlikule organisatsioonile oluline varanduslik kahju ja puuduvad käesoleva koodeksi §-des 91 ja 92 ettenähtud kuriteo tunnused, —

karistatakse vabadusekaotusega kuni kolme aastani või parandusliku tööga kuni ühe aastani või rahatrahviga kuni ühesaja rublani.

§ 97. Riigi või ühiskonna vara või metsamassiivide tahtlik hävitamine või rikkumine

(1) Riigi või ühiskonna vara või metsamassiivide tahtliku hävitamise või rikkumise eest, kui see pandi toime üldohtlikul viisil, —

karistatakse vabadusekaotusega kuni kolme aastani või parandusliku tööga kuni ühe aastani.

(2) Riigi või ühiskonna vara või metsamassiivide tahtliku hävitamise või rikkumise eest, kui sellega põhjustati suur varanduslik kahju või muu raske tagajärg, —

karistatakse vabadusekaotusega kahest kuni seitsme aastani.

§ 98. Riigi või ühiskonna vara või metsamassiivide hävitamine või rikkumine ettevaatamatuse tõttu

Riigi või ühiskonna vara hävitamise või rikkumise eest ettevaatamatuse tõttu, kui see pandi toime üldohtlikul viisil ja kui sellega põhjustati suur varanduslik kahju või muu raske tagajärg, samuti metsamassiivide hävitamise või rikkumise eest tulega või kõrgendatud ohu allikaga ettevaatamatu ümberkäimise tõttu, kui sellega põhjustati sama tagajärg, —

karistatakse vabadusekaotusega kuni kolme aastani või parandusliku tööga kuni ühe aastani või rahatrahviga kuni ühesaja rublani.

§ 99. Kohustuste rikkumine riigi või ühiskonna vara valve alal

Oma kohustuste rikkumise eest riigi või ühiskonna vara valve alal, kui selle rikkumise tagajärjel põhjustati suur varanduslik kahju riigile või ühiskondlikule organisatsioonile ja puuduvad ametialase kuriteo tunnused, —

karistatakse vabadusekaotusega kuni ühe aastani või parandusliku tööga samaks tähtjaks või teatud ametikohtadel töötamise või teatud tegevusalal tegutsemise õiguse äravõtmisega kuni kolme aastani või ühiskondliku laitusega.

K o l m a s p e a t ü k k

ISIKUVASTASED KURITEOD

§ 100. Tahtlik tapmine

Tahtliku tapmise eest —

karistatakse vabadusekaotusega kolmest kuni kümne aastani.

§ 101. Tahtlik tapmine raskendavail asjaoludel

Tahtliku tapmise eest, kui see pandi toime:

- 1) omakasu ajendil või
 - 2) huligaansel ajendil või
 - 3) teise kuriteo varjamise või selle toimepanemise hõlbustamise eesmärgil või seoses vägistamisega või
 - 4) seoses kannatanu poolt oma teenistusliku või ühiskondliku kohustuse täitmisega või
 - 5) kahe või enama isiku suhtes või
 - 6) süüdlasele teadvalt raseda naisisiku suhtes või
 - 7) eriti julmal või paljude isikute elule ohtlikul viisil või
 - 8) isiku poolt, kes on varem toime pannud käesolevas paragrahvis või käesoleva koodeksi §-s 100 ettenähtud kuriteo, või
 - 9) eriti ohtliku retsidivisti poolt, —
- karistatakse vabadusekaotusega kaheksast kuni viieteistkümne aastani või surmanuhtlusega.

§ 102. Ema poolt oma vastsündinud lapse tapmine

Ema poolt oma vastsündinud lapse tahtliku tapmise eest sünnituse ajal või vahetult pärast sünnitust —

karistatakse vabadusekaotusega kuni nelja aastani.

§ 103. Tapmine hingelise erutuse seisundis

Tahtliku tapmise eest äkki tekkinud tugeva hingelise erutuse seisundis, mille põhjustas vägivald või raske solvamine kannatanu poolt, —

karistatakse vabadusekaotusega kuni viie aastani või parandusliku tööga kuni ühe aastani.

§ 104. Tapmine hädakaitse piiride ületamisega

Tapmise eest hädakaitse piiride ületamisega —

karistatakse vabadusekaotusega kuni kahe aastani või parandusliku tööga kuni ühe aastani.

§ 105. Tapmine ettevaatamatuse tõttu

Tapmise eest ettevaatamatuse tõttu —

karistatakse vabadusekaotusega kuni kolme aastani või parandusliku tööga kuni ühe aastani.

§ 106. Enesetapmisele viimine

Julma kohtlemisega või mõnitamisega viimise eest enesetapmisele või selle katsele —

karistatakse vabadusekaotusega kuni viie aastani.

§ 107. Üliraske kehavigastuse tahtlik tekitamine

(1) Kehavigastuse tahtliku tekitamise eest, mis on elule ohtlik või põhjustas mõne tähtsa organi kaotuse, selle tegevuse lakkamise, vaimuhaiguse, töövõime püsiva, mitte alla ühe kolmandiku kaotusega seotud muu terviserikke või näo parandamatu, inetuks tegeva rikke, —

karistatakse vabadusekaotusega kahest kuni kuue aastani.

(2) Sama teo eest, kui sellega ettevaatamatuse tõttu põhjustati kannatanu surm või see tegu pandi toime kannatanule eriti piinaval või julmal viisil või vähemalt teistkordselt, —

karistatakse vabadusekaotusega kolmest kuni kaheksa aastani.

§ 108. Raske kehavigastuse tahtlik tekitamine

Kehavigastuse tahtliku tekitamise eest, mis ei ole elule ohtlik ega toonud kaasa käesoleva koodeksi §-s 107 ette-

nähtud tagajärgi, kuid põhjustas mõne vähem tähtsa organi kaotuse või selle tegevuse lakkamise või kutsus esile töövõime püsiva, alla ühe kolmandiku, kuid olulise kaotuse või pikaajalise, mitte alla ühe kolmandiku kaotusega seotud terviserikke, —

karistatakse vabadusekaotusega kuni kahe aastani või parandusliku tööga kuni ühe aastani.

§ 109. Kehavigastuse tekitamine hingelise erutuse seisundis

(1) Üliraske kehavigastuse tahtliku tekitamise eest äkki tekkinud tugeva hingelise erutuse seisundis, mille põhjustas vägivald või raske solvamine kannatanu poolt, —

karistatakse vabadusekaotusega kuni kahe aasta ja kuue kuuni või parandusliku tööga kuni ühe aastani.

(2) Raske kehavigastuse tahtliku tekitamise eest käesoleva paragrahvi esimeses lõikes tähendatud asjaoludel —

karistatakse vabadusekaotusega kuni ühe aastani või parandusliku tööga samaks tähtajaks.

§ 110. Kehavigastuse tekitamine hädakaitse piiride ületamisega

Üliraske või raske kehavigastuse tekitamise eest hädakaitse piiride ületamisega —

karistatakse vabadusekaotusega kuni ühe aastani või parandusliku tööga samaks tähtajaks või ühiskondliku laitusega.

§ 111. Kehavigastuse tekitamine ettevaatamatuse tõttu

(1) Üliraske kehavigastuse tekitamise eest ettevaatamatuse tõttu —

karistatakse vabadusekaotusega kuni ühe aasta ja kuue kuuni või parandusliku tööga kuni ühe aastani.

(2) Raske kehavigastuse tekitamise eest ettevaatamatuse tõttu —

karistatakse parandusliku tööga kuni kuue kuuni või ühiskondliku laitusega.

§ 112. Kerge kehavigastuse tahtlik tekitamine

(1) Kehavigastuse tahtliku tekitamise eest, mis ei põhjustanud terviseriket, —

karistatakse parandusliku tööga kuni ühe aastani või rahatrahviga kuni viiekümne rublani.

(2) Kerge kehavigastuse tahtliku tekitamise eest, mis põhjustas töövõime püsiva, väheolulise kaotuse või pikaajalise, alla ühe kolmandiku kaotuse või töövõime lühiajalise kaotusega seotud terviserikke, —

karistatakse vabadusekaotusega kuni kuue kuuni või parandusliku tööga kuni ühe aastani.

§ 113. Vägivallateod isiku kallal

Tahtliku löömise, peksmise või muu vägivallateo eest isiku kallal, mis põhjustas füüsilist valu, —

karistatakse parandusliku tööga kuni ühe aastani või rahatrahviga kuni viiekümne rublani või ühiskondliku laitusega.

§ 114. Piinamine

Käesoleva koodeksi §-des 108, 112 või 113 ettenähtud tegevuse eest, kui see kannab piinamise iseloomu, —

karistatakse vabadusekaotusega kuni nelja aastani.

§ 115. Vägistamine

(1) Suguühenduse eest naisisikuga vägivalla või vägivallaga ähvardamise abil või ära kasutades kannatanu abitud seisundit —

karistatakse vabadusekaotusega kolmest kuni seitsme aastani.

(2) Sama tegevuse eest teadvalt alla kaheksateistkümne aasta vanuse naissoost isiku suhtes, isikute grupi poolt või isiku poolt, kes on varem toime pannud sellise kuriteo, —

karistatakse vabadusekaotusega viiest kuni kümne aastani.

(3) Vägistamise eest:

1) mis põhjustas kannatanu suhtes eriti raske tagajärje või

2) mille pani toime eriti ohtlik retsidivist, —

karistatakse vabadusekaotusega seitsmest kuni viieteistkümne aastani.

§ 116. Suguühendus alla kuueteistkümne aasta vanuse naissoost isikuga

Suguühenduse eest teadvalt alla kuueteistkümne aasta vanuse naissoost isikuga käesoleva koodeksi §-s 115 ettenähtud kuriteo tunnuse puudumisel —

karistatakse vabadusekaotusega kuni kolme aastani.

§ 117. Alla kuueteistkümne aasta vanuse isiku kõlbeline rikkumine

Teadvalt alla kuueteistkümne aasta vanuse isiku kõlbelse rikkumise eest liiderliku tegevusega tema suhtes — karistatakse vabadusekaotusega kuni nelja aastani.

§ 118. Pederastia

(1) Pederastia eest —

karistatakse vabadusekaotusega kuni kahe aastani.

(2) Pederastia eest vägivalla või vägivallaga ähvardamise abil või ära kasutades kannatanu abitut seisundit või teadvalt alla kaheksateistkümne aasta vanuse isikuga —

karistatakse vabadusekaotusega kahest kuni kuue aastani ühes väljasaatmisega kuni kolme aastani või ilma selleta.

§ 119. Suguhaigusesse nakatamine

Teise isiku nakatamise eest suguhaigusesse isiku poolt, kes teadis selle haiguse olemasolu enesel, —

karistatakse vabadusekaotusega kuni kahe aastani või parandusliku tööga kuni ühe aastani.

§ 120. Ebaseaduslik abort

(1) Ebaseadusliku aborti tegemise eest isiku poolt, kellel on kõrgem meditsiiniline haridus, —

karistatakse parandusliku tööga kuni ühe aastani või teatud ametikohtadel töötamise või teatud tegevusalal tegutsemise õiguse äravõtmisega kuni kolme aastani või rahatrahviga kuni ühesaja rublani.

(2) Aborti tegemise eest antisanitaarses olukorras isiku poolt, kellel on kõrgem meditsiiniline haridus, või aborti tegemise eest isiku poolt, kellel ei ole kõrgemat meditsiinilist haridust, —

karistatakse vabadusekaotusega kuni kolme aastani või parandusliku tööga kuni ühe aastani.

(3) Ebaseadusliku aborti eest, mis tehti vähemalt teistkordselt või põhjustas raske tagajärje, —

karistatakse vabadusekaotusega kuni viie aastani.

§ 121. Lapsele alimentide maksmisest kõrvalehoidumine

Vanema poolt lapsele kohtuotsusega väljamõistetud alimentide maksmisest kuritahtliku kõrvalehoidumise eest —

karistatakse vabadusekaotusega kuni ühe aasta ja kuue kuuni või parandusliku tööga kuni ühe aastani.

§ 122. Vanemale alimentide maksmisest kõrvale- hoidumine

Elatanud või töövõimetule vanemale kohtuotsusega väljamõistetud alimentide maksmisest kuritahtliku kõrvalehoidumise eest lapse poolt —

karistatakse vabadusekaotusega kuni ühe aasta ja kuue kuuni või parandusliku tööga kuni ühe aastani.

§ 123. Eestkoste- või hooldamisõiguste kuritarvitamine

Eestkoste- või hooldamisõiguste kasutamise eest omakasu eesmärgil eestkostetava või hooldatava kahjuks —

karistatakse vabadusekaotusega kuni ühe aasta ja kuue kuuni või parandusliku tööga kuni ühe aastani.

§ 124. Lapse riisumine või ümbervahetamine

Võõra lapse riisumise või ümbervahetamise eest kättemaksu, omakasu või muul isiklikul ajendil —

karistatakse vabadusekaotusega kuni kolme aastani.

§ 125. Elule ohtlikus seisundis oleva isiku abita jätmine

Elule ohtlikus seisundis oleva isiku tahtlikult abita jätmise eest, kui see isik ise ei olnud suuteline tarvitusele võtma enesealalhoiu abinõusid oma abituse tõttu ja süüdlasel oli kohustus ja võimalus abi anda, —

karistatakse parandusliku tööga kuni ühe aastani või ühiskondliku laitusega.

§ 126. Haigele meditsiinilise abi mitteandmine

Haigele mõjuva põhjuseta meditsiinilise abi mitteandmise eest meditsiini alal töötaja poolt, kes oli kohustatud

sellist abi andma ja kellel oli selleks võimalus, kui selle tegevusetuse tagajärjel saabus raske tagajärg, —

karistatakse vabadusekaotusega kuni kahe aastani või parandusliku tööga kuni ühe aastani või teatud ametikoh-tadel töötamise või teatud tegevusalal tegutsemise õiguse äravõtmisega kuni kolme aastani.

§ 127. Laeva kapteni poolt hukkumisosus olevale inimesele abi mitteandmine

Laeva kapteni poolt merel või muul veeteel hukkumisosus olevale inimesele abi mitteandmise eest, kui sellist abi võis anda tõsise ohuta oma reisijaile, meeskonnale ja laevale ja kui selle tegevusetuse tagajärjel saabus raske tagajärg, —

karistatakse vabadusekaotusega kuni kolme aastani või parandusliku tööga kuni ühe aastani.

§ 128. Ähvardamine

Teise isiku ähvardamise eest tapmisega, kui on küllaldane alus karta ähvarduse täideviimist, —

karistatakse väljasaatmisega kuni kahe aastani või parandusliku tööga kuni ühe aastani või ühiskondliku laitudega.

§ 129. Laim

(1) Teadvalt vale ja teist isikut häbistava väljamõeldise levitamise eest —

karistatakse parandusliku tööga kuni ühe aastani või rahatrahviga kuni viiekümne rublani või ühiskondliku laitudega.

(2) Laimu eest trükitootes, muul viisil paljundatud tootes või riiklikule või ühikondlikule organisatsioonile esitatud avalduses —

karistatakse vabadusekaotusega kuni ühe aastani või

parandusliku tööga samaks tähtjaks või rahatrahviga kuni ühesaja rublani.

§ 130. Solvamine

Teise isiku au ja väärikuse alandamise eest ebasüüdsas vormis —

karistatakse parandusliku tööga kuni kuue kuuni või rahatrahviga kuni viiekümne rublani või ühiskondliku laisusega.

Neljas peatükk

KURITEOD KODANIKU POLIITILISTE JA TÖÖALASTE ÕIGUSTE VASTU

§ 131. Kodaniku valimisõiguse teostamise takistamine

Kodaniku valimisõiguse vaba teostamise takistamise eest vägivalla, ähvarduse, pettuse või äraostmise abil —

karistatakse vabadusekaotusega kuni ühe aastani või parandusliku tööga samaks tähtjaks.

§ 132. Valimisdokumendi või -tulemuste võltsimine või hääletamise saladuse rikkumine

Valimisdokumendi või -tulemuste võltsimise või hääletamise saladuse tahtliku rikkumise eest valimiskomisjoni liikme või muu ametiisiku poolt —

karistatakse vabadusekaotusega kuni ühe aasta ja kuue kuuni või parandusliku tööga kuni ühe aastani.

§ 133. Ebaseaduslik läbiotsimine või väljatõstmine

Ebaseadusliku läbiotsimise või elamispinnalt väljatõstmise eest —

karistatakse vabadusekaotusega kuni ühe aastani või parandusliku tööga samaks tähtjaks.

§ 134. Kodaniku kirjavahetuse saladuse rikkumine

Kodaniku kirjavahetuse saladuse tahtliku rikkumise eest isiku poolt oma teenistusliku seisundi ärakasutamisega —

karistatakse parandusliku tööga kuni kuue kuuni või teatud ametikohtadel töötamise või teatud tegevusalal tegutsemise õiguse äravõtmisega kuni ühe aastani või ühiskondliku laitudega.

§ 135. Tööseadusandluse sätete rikkumine

(1) Ametiisiku poolt ohutustehnika, tööstustervishoiu või tööseadusandluse sätete muu rikkumise eest, kui see rikkumine teadvalt põhjustas ohu töötaja elule või tervisele ja kui sellele rikkumisele eelnenud aasta kestel oli süüdlase suhtes samasuguse rikkumise eest kohaldatud ühiskondliku mõjutamise vahend või distsiplinaar- või halduskaristus, —

karistatakse vabadusekaotusega kuni ühe aastani või parandusliku tööga samaks tähtjaks või teatud ametikohtadel töötamise või teatud tegevusalal tegutsemise õiguse äravõtmisega kuni kahe aastani.

(2) Käesoleva paragrahvi esimeses lõikes tähendatud rikkumise eest, kui sellega põhjustati raske tagajärg —

karistatakse vabadusekaotusega kuni nelja aastani või parandusliku tööga kuni ühe aastani.

§ 136. Autori- või leiutusõiguse rikkumine

(1) Teadusliku, kunsti-, muusika-, kirjandus- või muu teose autorsuse omastamise või võõra teose oma nimel väljaandmise eest —

karistatakse vabadusekaotusega kuni ühe aastani või parandusliku tööga samaks tähtjaks või rahatrahviga kuni ühesaja rublani või ühiskondliku laitudega.

(2) Leiutaja nõusolekuta leiutise avaldamise eest enne selle esitamist, samuti leiutaja või ratsionaliseerija autor-suse omastamise eest —

karistatakse vabadusekaotusega kuni ühe aastani või parandusliku tööga samaks tähtajaks või rahatrahviga kuni ühesaja rublani või ühiskondliku laitusega.

§ 137. Kirikut riigist või kooli kirikust lahutava seaduse rikkumine

Kirikut riigist või kooli kirikust lahutava seaduse taht-liku rikkumise eest —

karistatakse parandusliku tööga kuni kuue kuuni või rahatrahviga kuni ühesaja rublani või ühiskondliku lai-tusega.

§ 138. Usuliste talituste täitmise takistamine

Usuliste talituste täitmise takistamise eest, kui need talitused ei riku ühiskondlikku korda ja nendega ei kaasne rünnet kodaniku õigustele, —

karistatakse parandusliku tööga kuni kuue kuuni või ühiskondliku laitusega.

Viies peatükk

KURITEOD KODANIKU ISIKLIKU VARA VASTU

§ 139. Salajane vargus

(1) Võõra isikliku vara salajase hõivamise eest omasta-mise eesmärgil —

karistatakse vabadusekaotusega kuni kahe aastani või parandusliku tööga kuni ühe aastani.

(2) Sama tegevuse eest:

- 1) kui sellega põhjustati tunduv kahju kannatanule või
- 2) isikute grupi eelneval kokkuleppel või

3) isiku poolt, kes on tähendatud käesoleva koodeksi §-s 88 lg. 2 p. 2, —

karistatakse vabadusekaotusega kuni viie aastani.

(3) Salajase varguse eest eriti ohtliku retsidivisti poolt —

karistatakse vabadusekaotusega neljast kuni kümne aastani.

§ 140. Avalik vargus

(1) Võõra isikliku vara avaliku hõivamise eest omastamise eesmärgil —

karistatakse vabadusekaotusega kuni kolme aastani või parandusliku tööga kuni ühe aastani.

(2) Sama tegevuse eest:

1) kui see oli seotud vägivallaga, mis ei ole ohtlik elule või tervisele, või ähvardusega vahetult kasutada sellist vägivalda või

2) kui sellega põhjustati tunduv kahju kannatanule või

3) isikute grupi eelneval kokkuleppel või

4) isiku poolt, kes on tähendatud käesoleva koodeksi §-s 88 lg. 2 p. 2, —

karistatakse vabadusekaotusega ühest kuni kuue aastani.

(3) Avaliku varguse eest eriti ohtliku retsidivisti poolt —

karistatakse vabadusekaotusega viiest kuni kümne aastani.

§ 141. Röövimine kodaniku isikliku vara riisumise eesmärgil

(1) Elule või tervisele ohtliku vägivalla kasutamise eest või ähvarduse eest vahetult kasutada sellist vägivalda võõra isikliku vara hõivamise ja selle omastamise eesmärgil —

karistatakse vabadusekaotusega kolmest kuni kümne aastani.

(2) Sama tegevuse eest:

1) isikute grupi eelneval kokkuleppel või

2) isiku poolt, kes on varem toime pannud käesolevas paragrahvis või mingi käesoleva koodeksi §-des 75 või 90 ettenähtud kuriteo, —

karistatakse vabadusekaotusega viiest kuni kaheteistkümne aastani ühes kogu või osa vara konfiskeerimisega või ilma selleta.

(3) Röövimise eest kodaniku isikliku vara riisumise eesmärgil:

1) kui see põhjustas üliraske kehavigastuse

2) või kui selle pani toime eriti ohtlik retsidivist, —

karistatakse vabadusekaotusega kuuest kuni viieteistkümne aastani ühes kogu või osa vara konfiskeerimisega või ilma selleta.

§ 142. Väljapressimine

Võõra isikliku vara, varalise õiguse või muu varalise kasu saamise eest ähvarduse abil kasutada vägivalda isiku kallal, avaldada häbistavaid teateid isiku kohta või hävitada vara, kui puuduvad käesoleva koodeksi §-des 140 ja 141 ettenähtud kuriteo tunnused, —

karistatakse vabadusekaotusega kuni kahe aastani või parandusliku tööga kuni ühe aastani.

§ 143. Kelmus

Võõra isikliku vara, varalise õiguse või muu varalise kasu saamise eest pettuse või usalduse kuritarvitamise abil —

karistatakse vabadusekaotusega kuni ühe aastani või parandusliku tööga samaks tähtajaks.

§ 144. Kodaniku isikliku vara tahtlik hävitamine või rikumine

(1) Kodaniku isikliku vara tahtliku hävitamise või rikumise eest, kui see pandi toime üldohtlikul viisil, —

karistatakse vabadusekaotusega kuni ühe aastani või parandusliku tööga kuni ühe aastani.

(2) Kodaniku isikliku vara tahtliku hävitamise või rikkumise eest, kui sellega põhjustati suur varanduslik kahju või muu raske tagajärg, —

karistatakse vabadusekaotusega kuni viie aastani.

§ 145. Kodaniku isikliku vara hävitamine või rikkumine ettevaatamatuse tõttu

Kodaniku isikliku vara hävitamise või rikkumise eest ettevaatamatuse tõttu, kui see pandi toime üldohtlikul viisil ja kui sellega põhjustati suur varanduslik kahju või muu raske tagajärg, —

karistatakse vabadusekaotusega kuni kolme aastani või parandusliku tööga kuni ühe aastani või rahatrahviga kuni ühesaja rublani.

K u u e s p e a t ü k k

MAJANDUSALASED KURITEOD

§ 146. Eraettevõtjalik tegevus

Eraettevõtjaliku tegevuse eest riikliku või ühiskondliku vormi ärakasutamisega —

karistatakse vabadusekaotusega kuni viie aastani ühes kogu või osa vara konfiskeerimisega või ilma selleta, või asumiseleasaatmisega kuni viie aastani.

§ 147. Tööstusettevõttest mittekvaliteetse või mittekomp- lektse toodangu väljalaskmine

Kvaliteedilt või kompleksuselt riiklikule standardile või tehnilistele tingimustele või kinnitatud retseptuurile mittevastava toodangu korduva või suures ulatuses väljalaskmise eest tööstusettevõttest tahtlikult või ettevaatamatuse

tõttu ametiisiku poolt, kellele on pandud vastutus kvaliteetse ja komplektse toodangu väljalaskmise eest, —

karistatakse vabadusekaotusega kuni kolme aastani või parandusliku tööga kuni ühe aastani või teatud ametikohtadel töötamise või teatud tegevusalal tegutsemise õiguse äravõtmisega kuni viie aastani.

§ 148. Keelatud tööndusega tegelemine

Tegelemise eest tööndusega, mille kohta kehtib keeld või kitsendus, kui sellekohastel juhtudel on haldusorgani otsus asja läbivaatamiseks kriminaalprotsessi korras, —

karistatakse parandusliku tööga kuni ühe aastani või rahatrahviga kuni ühesaja rublani.

§ 149. Kodupuskari ajamine

(1) Kodupuskari ajamise eest ilma turustamise eesmärgita, kui see pandi toime vähemalt teistkordselt aasta kestel, —

karistatakse parandusliku tööga kuni ühe aastani või rahatrahviga kuni viiekümne rublani.

(2) Kodupuskari ajamise eest või kodupuskari ajamiseks kasutatavate aparaatide valmistamise eest turustamise eesmärgil ning samuti kodupuskari või kodupuskari ajamiseks kasutatavate aparaatide turustamise eest —

karistatakse vabadusekaotusega kuni kolme aastani või parandusliku tööga kuni ühe aastani või rahatrahviga kuni ühesaja rublani.

§ 150. Mittekvaliteetse või mittekomplektse kauba väljalaskmine müümiseks

Kvaliteedilt või kompleksuselt riiklikule standardile, tehnilistele tingimustele, kinnitatud retseptuurile, või kvaliteeditunnistusele mittevastava kauba korduva või suu-

res ulatuses tahtliku väljalaskmise eest müümiseks kaubanduslikust ettevõttest, kui see pandi toime ametiisiku poolt, kellele on pandud vastutus kvaliteetse ja komplektse kauba väljalaskmise eest, —

karistatakse vabadusekaotusega kuni kahe aastani või parandusliku tööga kuni ühe aastani või teatud ametikoh-tadel töötamise või teatud tegevusalal tegutsemise õiguse äravõtmisega kuni viie aastani.

§ 151. Ostjate petmine

Jaekaubanduse või ühiskondliku toitlustamise ettevõtte töötaja poolt korduva või suures ulatuses ostjate petmise eest valekaalumise või -mõõtmisega, jaemüügihindadest mittekinnipidamisega, madalama sordi kauba müümisega kõrgema sordi hinnaga või arvutamisel —

karistatakse vabadusekaotusega kuni viie aastani või parandusliku tööga kuni ühe aastani või teatud ametikoh-tadel töötamise või teatud tegevusalal tegutsemise õiguse äravõtmisega kuni viie aastani.

§ 152. Spekulatsioon

Kaupade või muude esemete ülesostmise ja edasimüü-mise eest kasusaamise eesmärgil, samuti äritsemisena teos-tatava kaubandusliku vahenduse eest —

karistatakse vabadusekaotusega kuni viie aastani ühes kogu või osa vara konfiskeerimisega või ilma selleta või asumisele saatmisega kuni viie aastani.

§ 153. Pisispekulatsioon

Pisispekulatsiooni eest, kui sellele eelnenud aasta kestel samasuguse tegevuse eest oli süüdlase suhtes kohaldatud ühiskondliku mõjutamise vahend või halduskaristus, —

karistatakse parandusliku tööga kuni ühe aastani või rahatrahviga kuni ühesaja rublani.

§ 154. Elamispinna kasutamise ebaseaduslik loovutamine tasu eest

Eraisiku poolt riikliku või ühiskondliku organisatsiooni käsutuses olevas majas elamispinna kasutamise õiguse ebaseadusliku tasulise loovutamise eest —

karistatakse parandusliku tööga kuni ühe aastani või rahatrahviga kuni ühesaja rublani.

§ 155. Ebaseaduslik metsaraie

(1) Ebaseadusliku metsaraie eest, kui tekitatud kahju ületab kakskümmend rubla antud paikkonnas elanikkonnale metsa müügi taksihindades, —

karistatakse parandusliku tööga kuni ühe aastani või rahatrahviga kuni ühesaja rublani.

(2) Sama tegevuse eest äritsemisena —

karistatakse vabadusekaotusega kuni ühe aastani või parandusliku tööga samaks tähtjaks.

§ 156. Külvi või istandiku kahjustamine

Külvi, metsa-, puuvilja-, marjapõõsa- või muu istandiku tahtliku kahjustamise eest, kui sellega tahtlikult või ettevaatamatuse tõttu põhjustati suur varanduslik kahju riigile või ühiskondlikule organisatsioonile, —

karistatakse vabadusekaotusega kuni kuue kuuni või parandusliku tööga kuni ühe aastani või rahatrahviga kuni ühesaja rublani.

§ 157. Jahipidamise või kalapüügi eeskirjade rikkumine

(1) Jahipidamise või kalapüügi eest keelatud kohas, keelatud ajal, keelatud viisil või keelatud vahendiga, kui sellega tahtlikult või ettevaatamatuse tõttu põhjustati suur kahju jahil- või kalamajandusele, —

karistatakse parandusliku tööga kuni ühe aastani või rahatrahviga kuni ühesaja rublani.

(2) Sama tegevuse eest äritsemisena —

karistatakse vabadusekaotusega kuni ühe aastani või parandusliku tööga samaks tähtjaks.

§ 158. Kalavarude hävitamine

Kalavarude hävitamise eest veekogu reostamise teel või kalavarude kaitseks kehtestatud eeskirjade rikkumise tagajärjel lõhkamistööde teostamisel, kui sellega kalamajandusele tahtlikult või ettevaatamatuse tõttu põhjustati suur kahju, —

karistatakse vabadusekaotusega kuni kuue kuuni või parandusliku tööga kuni ühe aastani või rahatrahviga kuni ühesaja rublani.

§ 159. Postimaksumärgi või transpordidokumendi võltsimine või võltsitud postimaksumärgi või transpordidokumendi kasutamine või käibelelaskmine

(1) Postmargi, kuigi see oli käibelt kõrvaldatud või ei olnud kasutamisel, postiteenistuses kasutatava isiku tõendi vastuskupongi, vinjeti või frankeerimis- või trükimasina postmargi-jäljendi võltsimise eest äritsemisena või postiteenistuses kasutamise eesmärgil või teadvalt võltsitud postimaksumärgi käibelelaskmise eest äritsemisena või selle kasutamise eest postiteenistuses —

karistatakse vabadusekaotusega kuni kahe aasta ja kuue kuuni või parandusliku tööga kuni ühe aastani või rahatrahviga kuni ühesaja rublani.

(2) Raudtee-, vee- või muu transpordi sõidupileti või veodokumendi võltsimise või võltsitud transpordidokumendi käibelelaskmise eest omakasu ajendil —

karistatakse vabadusekaotusega kuni kolme aastani või parandusliku tööga kuni ühe aastani.

AMETIALASED KURITEOD

§ 160. Ametiisiku mõiste

Ametiisikuks on isik, kellel on ametiseisund riiklikus või ühiskondlikus organisatsioonis, kui temale on pandud haldamis-, järelevalve-, juhtimis-, operatiivsed, organisatsioonilised, materiaalsete väärtuste liikumist korraldavad või võimuesindaja ülesanded.

§ 161. Ametiseisundi kuritarvitamine

(1) Ametiisiku tegevuse eest omakasu või muul isiklikul ajendil, mis on vastuolus ametiseisundist tulenevate õiguste ja kohustustega või neid õigusi ületab, kui selle tegevusega tahtlikult või ettevaatamatuse tõttu põhjustati oluline kahju riiklikele või ühiskondlikele huvidele või kodaniku seaduslikele huvidele, —

karistatakse vabadusekaotusega kuni kolme aastani või parandusliku tööga kuni ühe aastani või teatud ametikohatadel töötamise või teatud tegevusalal tegutsemise õiguse äravõtmisega kuni viie aastani.

(2) Sama tegevuse eest, kuigi omakasu või muu isikliku ajendi puudumisel, kui sellega tahtlikult või ettevaatamatuse tõttu põhjustati eriti raske tagajärg, —

karistatakse vabadusekaotusega kahest kuni seitsme aastani.

§ 162. Ametialane lohakus

Ametiisiku poolt ametialaste kohustuste lohaka täitmise eest, kui sellega ettevaatamatuse tõttu põhjustati eriti raske tagajärg, —

karistatakse vabadusekaotusega kuni kolme aastani või parandusliku tööga kuni ühe aastani või teatud ameti-

kohtadel töötamise või teatud tegevusalal tegutsemise õiguse äravõtmisega kuni viie aastani.

§ 163. Ametialaste kohustuste mittetäitmine

(1) Ametiisiku poolt ametialaste kohustuste mittetäitmise eest omakasu või muul isiklikul ajendil, kui sellega tahtlikult või ettevaatamatuse tõttu põhjustati oluline kahju riiklikele või ühiskondlikele huvidele või kodaniku seaduslikele huvidele, —

karistatakse vabadusekaotusega kuni ühe aastani või parandusliku tööga samaks tähtjaks või teatud ametikohtadel töötamise või teatud tegevusalal tegutsemise õiguse äravõtmisega kuni kolme aastani või ühiskondliku laitusega.

(2) Sama teo eest, kuigi see pandi toime omakasu või muu isikliku ajendi puudumisel või ettevaatamatuse tõttu, kuid sellega põhjustati eriti raske tagajärg, —

karistatakse vabadusekaotusega kuni kolme aastani või parandusliku tööga kuni ühe aastani või teatud ametikohtadel töötamise või teatud tegevusalal tegutsemise õiguse äravõtmisega kuni viie aastani.

§ 164. Altkäemaksu võtmine

(1) Ametiisiku poolt altkäemaksu võtmise eest mingi teo toimepanemise või tegemata jätmise eest ametiseisundi ärakasutamisega —

karistatakse vabadusekaotusega kuni kolme aastani.

(2) Altkäemaksu väljapressimise eest või altkäemaksu võtmise eest vastutava ametiseisundiga isiku poolt või ametiisiku poolt, kes omab karistatust altkäemaksu võtmise eest, —

karistatakse vabadusekaotusega kolmest kuni kaheksa aastani ühes kogu või osa vara konfiskeerimisega või ilma selleta.

§ 165. Altkäemaksu andmine või vahendus

(1) Altkäemaksu andmise või vahenduse eest — karistatakse vabadusekaotusega kuni kolme aastani.

(2) Altkäemaksu andja ja altkäemaksu andmise vahendaja vabastatakse kriminaalvastutusest:

1) kui nad altkäemaksu andmisest või altkäemaksu andmise vahendusest omal algatusel teatavad vastavale organile;

2) kui leidis aset altkäemaksu väljapressimine.

§ 166. Ametialane võltsimine

Dokumendi ametialase võltsimise eest omakasu või muul isiklikul ajendil —

karistatakse vabadusekaotusega kuni ühe aasta ja kuue kuuni või parandusliku tööga kuni ühe aastani või teatud ametikohtadel töötamise või teatud tegevusalal tegutsemise õiguse äravõtmisega kuni kolme aastani.

§ 167. Avaldamisele mittekuuluvate andmete avaldamine

Ametiisiku poolt riiklikku saladust mittekujutavate, kuid avaldamisele mittekuuluvate andmete avaldamise eest —

karistatakse parandusliku tööga kuni ühe aastani või teatud ametikohtadel töötamise või teatud tegevusalal tegutsemise õiguse äravõtmisega kuni kolme aastani või ühiskondliku laitusega.

K a h e k s a s p e a t ü k k

KURITEOD ÕIGUSEMÕISTMISE VASTU

§ 168. Ebaseaduslik kriminaalvastutusele võtmine või süüdistuse tõendite kunstlik loomine

(1) Juurdlust teostava isiku, uurija või prokuröri poolt teadvalt süütu kodaniku kriminaalvastutusele võtmise või

süüdistuse tõendite kunstliku loomise eest —

karistatakse vabadusekaotusega kuni viie aastani.

(2) Prokuröri või uurija poolt teadvalt süütu kodaniku kriminaalvastutusele võtmise eest eriti ohtlikus riiklikus kuriteos või muus raskes kuriteos, kui sellega kaasnes süüdistuse tõendite kunstlik loomine, —

karistatakse vabadusekaotusega kolmest kuni kaheksa aastani.

§ 169. Õigusemõistmisele mittevastava kohtuotsuse või -määruse tegemine

(1) Kohtuniku poolt õigusemõistmisele teadvalt mittevastava kohtuotsuse või -määruse tegemise eest omakasu või muul isiklikul ajendil —

karistatakse vabadusekaotusega kuni viie aastani.

(2) Kohtuniku poolt õigusemõistmisele teadvalt mittevastava kohtuotsuse või -määruse tegemise eest eriti ohtliku riikliku kuriteo või muu raske kuriteo asjas omakasu või muul isiklikul ajendil —

karistatakse vabadusekaotusega kolmest kuni kaheksa aastani.

§ 170. Ebaseaduslik vahistamine, arest, kinnipidamine või sundtoomine

Kinnipidamise või sundtoomise eest omakasu või muul isiklikul ajendil, samuti teadvalt ebaseadusliku vahistamise või aresti eest —

karistatakse vabadusekaotusega kuni ühe aastani või parandusliku tööga samaks tähtjaks.

§ 171. Sundimine ütluse andmisele

Ülekuulamisel ebaseadusliku teoga ütluse andmisele sundimise eest isiku poolt, kes teostab uurimist, kui puudu-

vad käesoleva koodeksi §-s 168 ettenähtud kuriteo tunnused, —

karistatakse vabadusekaotusega kuni viie aastani või parandusliku tööga kuni ühe aastani.

§ 172. Vägivald tunnistaja, eksperdi, tõlgi, manuka või süüdlase suhtes või nende isikute ähvardamine

Vägivalla tarvitamise eest tunnistaja, eksperdi, tõlgi või manuka suhtes või nende isikute ähvardamise eest, kui on küllaldane alus karta selle ähvarduse täideviimist, juhul, kui süüdlane tegutses õigusemõistmise teostamise takistamise eesmärgil või kättemaksuks nende isikute poolt oma kohustuste täitmise eest, samuti sama tegevuse eest isiku suhtes, kes on toime pannud kuriteo, kuriteo teiste osaliste varjamise eesmärgil või kättemaksuks nende paljastamise eest, —

karistatakse vabadusekaotusega kuni kahe aastani või parandusliku tööga kuni ühe aastani.

§ 173. Tunnistaja, eksperdi, tõlgi või manuka ilmumise takistamine või nende isikute poolt oma kohustuse täitmisest keeldumine

Tunnistaja, eksperdi, tõlgi või manuka ilmumise takistamise eest või nende isikute ilmumisest keeldumise eest uurimisorgani või kohtu kutsel, samuti nende isikute poolt oma kohustuse täitmisest keeldumise eest, kui neile oli teatavaks tehtud vastutus sellise keeldumise eest, —

karistatakse parandusliku tööga kuni kuue kuuni või rahatrahviga kuni kolmekümne rublani või ühiskondliku laitusega.

§ 174. Valekaebus

(1) Teadvalt vale kaebuse esitamise eest kuriteo toimepanemise kohta teise isiku poolt —

karistatakse vabadusekaotusega kuni ühe aastani või parandusliku tööga samaks tähtajaks.

(2) Teadvalt vale kaebuse esitamise eest eriti ohtliku riikliku või muu raske kuriteo toimepanemise kohta teise isiku poolt, samuti teadvalt vale kaebuse esitamise eest, kui sellega kaasnes süüdistuse tõendite kunstlik loomine, — karistatakse vabadusekaotusega kuni kolme aastani.

§ 175. Valeütlus, valearvamus või valetõlge

(1) Tunnistaja poolt uurimisel või kohtus teadvalt vale ütluse või eksperdi poolt teadvalt vale arvamuse andmise eest, samuti tõlgi poolt teadvalt vale tõlke tegemise eest, kui süüdlasele oli teatavaks tehtud vastutus selle tegevuse eest, —

karistatakse vabadusekaotusega kuni ühe aastani või parandusliku tööga samaks tähtajaks.

(2) Sama tegevuse eest eriti ohtliku riikliku või muu raske kuriteo asjas või kui sellega kaasnes süüdistuse tõendite kunstlik loomine —

karistatakse vabadusekaotusega kuni kolme aastani.

§ 176. Vahistatu põgenemine

(1) Põgenemise eest vahi alt või kohast, kus isik kannab vabadusekaotust, —

karistatakse vabadusekaotusega kuni kahe aastani.

(2) Sama tegevuse eest ühenduses vägivallaga isiku kallal —

karistatakse vabadusekaotusega kuni kolme aastani.

§ 177. Põgenemine asumiselt või väljasaadetu omavoliline elama asumine keelatud paikkonda

(1) Põgenemise eest asumiselt või teel sinna —

karistatakse vabadusekaotusega kuni ühe aasta ja kuue kuuni.

(2) Väljasaadetu omavolilise elama asumise eest paik-
konda, kus tal elamine on keelatud, —

karistatakse vabadusekaotusega kuni ühe aastani.

§ 178. Kuritahtlik kõrvalehoidumine paranduslikust tööst

Kuritahtliku kõrvalehoidumise eest parandusliku töö
kandmisest, kui seda kantakse organi juhatusel, kelle päde-
vusse kuulub selle töö organiseerimine, —

karistatakse vabadusekaotusega kuni kuue kuuni.

§ 179. Üleskirjutatud vara võõrandamine, raiskamine või peitmine

Üleskirjutatud vara võõrandamise, raiskamise või peit-
mise eest isiku poolt, kelle vastutavale hoiule see vara oli
antud, —

karistatakse vabadusekaotusega kuni ühe aasta ja kuue
kuuni või parandusliku tööga kuni ühe aastani või raha-
trahviga kuni ühesaja rublani.

§ 180. Kuriteo varjamine

(1) Käesoleva koodeksi §-des 88 lg. 2 või 3, 89 lg. 2
või 3, 90, 91 lg. 2 või 3, 92 lg. 2 või 3 või 93 lg. 2 või
3 ettenähtud riigi või ühiskonna vara vastu suunatud kuri-
tegude eelnevalt mittelubatud varjamise eest —

karistatakse vabadusekaotusega kuni kolme aastani või
parandusliku tööga kuni ühe aastani.

(2) Käesoleva koodeksi §-des 100 või 101 ettenähtud
isikuvastaste kuritegude eelnevalt mittelubatud varjamise
eest —

karistatakse vabadusekaotusega kuni kolme aastani või
parandusliku tööga kuni ühe aastani.

(3) Käesoleva koodeksi §-des 139 lg. 2 või 3, 140 lg. 2

või 3 või 141 ettenähtud kodaniku isikliku vara vastu suunatud kuritegude eelnevalt mittelubatud varjamise eest —

karistatakse vabadusekaotusega kuni ühe aasta ja kuue kuuni või parandusliku tööga kuni ühe aastani või ühiskondliku laitusega.

§ 181. Kuriteost mitteteatamine

(1) Käesoleva koodeksi §-des 88 lg. 3, 89 lg. 3, 90, 91 lg. 3, 92 lg. 3 või 93 lg. 3 ettenähtud riigi või ühiskonna vara vastu suunatud kuritegudest mitteteatamise eest —

karistatakse vabadusekaotusega kuni ühe aasta ja kuue kuuni või parandusliku tööga kuni ühe aastani.

(2) Käesoleva koodeksi §-des 100 või 101 ettenähtud isikuvastastest kuritegudest mitteteatamise eest —

karistatakse vabadusekaotusega kuni ühe aasta ja kuue kuuni või parandusliku tööga kuni ühe aastani.

(3) Käesoleva koodeksi §-s 141 ettenähtud kodaniku isikliku vara vastu suunatud kuriteost mitteteatamise eest —

karistatakse vabadusekaotusega kuni kuue kuuni või parandusliku tööga kuni ühe aastani või ühiskondliku laitusega.

Üheksas peatükk

VALITSEMISKORRAVASTASED KURITEOD

§ 182. Vastuhakkamine võimuesindajale või ühiskondlikku korda kaitsvale üldsuse esindajale või nende sundimine ebaseaduslikule teole

Vastuhakkamise eest võimuesindajale või ühiskondlikku korda kaitsvale üldsuse esindajale nende poolt oma ametialase või ühiskondliku kohustuse täitmisel, kui see vastu-

hakkamine on seotud vägivallaga isiku kallal, samuti nende isikute sundimise eest ilmselt ebaseaduslikule teole samadel asjaoludel —

karistatakse vabadusekaotusega kuni kahe aasta ja kuue kuuni.

§ 183. Võimuesindaja või ühiskondlikku korda kaitsva üldsuse esindaja solvamine

Võimuesindaja või ühiskondlikku korda kaitsva üldsuse esindaja avaliku solvamise eest seoses nende poolt oma ametialase või ühiskondliku kohustuse täitmisega —

karistatakse parandusliku tööga kuni ühe aastani või rahatrahviga kuni ühesaja rublani või ühiskondliku laitusega.

§ 184. Vägivald ametiisiku või ühiskonnategelase suhtes või nende ähvardamine

Vägivalla kasutamise eest ametiisiku või ühiskonnategelase suhtes seoses nende poolt oma ametialase või ühiskondliku kohustuse täitmisega või samadel asjaoludel nende ähvardamise eest tapmisega või ülliraske kehavigastuse tekitamisega, kui on küllaldane alus karta ähvarduse täideviimist, —

karistatakse vabadusekaotusega kuni ühe aasta ja kuue kuuni või parandusliku tööga kuni ühe aastani.

§ 185. Dokumendi või pitsati riisumine, hävitamine, rikkumine või peitmine

(1) Riiklikus või ühiskondlikus organisatsioonis oleva dokumendi või pitsati riisumise, hävitamise, rikkumise või peitmise eest omakasu või muul isiklikul ajendil —

karistatakse vabadusekaotusega kuni ühe aastani või parandusliku tööga samaks tähtjaks.

(2) Kodanikult passi, sõjaväepileti või muu tähtsa isikliku dokumendi riisumise eest, samuti võõra tähtsa isikliku dokumendi kasutamise eest —

karistatakse parandusliku tööga kuni ühe aastani või rahatrahviga kuni viiekümne rublani.

§ 186. Dokumendi, pitsati või stambi võltsimine või võltsitud dokumendi, pitsati või stambi kasutamine

(1) Erasiku poolt ametliku dokumendi, pitsati või stambi võltsimise eest kasutamise eesmärgil või teadvalt võltsitud dokumendi, pitsati või stambi kasutamise eest eesmärgiga omandada õigusi või vabaneda kohustustest —

karistatakse parandusliku tööga kuni ühe aastani või ühiskondliku laitusega.

(2) Erasiku poolt passi, sõjaväepileti või muu tähtsa isikliku dokumendi võltsimise eest kasutamise eesmärgil, samuti teadvalt võltsitud tähtsa isikliku dokumendi kasutamise eest —

karistatakse vabadusekaotusega kuni ühe aasta ja kuue kuuni või parandusliku tööga kuni ühe aastani.

§ 187. Valeteadete andmine perekonnaseisuakti registreerimisel

Abiellumist takistava asjaolu varjamise eest abielu registreerimisel või muude valeteadete andmise eest vastavale organile perekonnaseisuakti registreerimisel —

karistatakse parandusliku tööga kuni ühe aastani või rahatrahviga kuni ühesaja rublani või ühiskondliku laitusega.

§ 188. Omavoli

Oma oletatava või tõelise õiguse teostamise eest ebaseaduslikus korras, kui sellega põhjustati oluline kahju riiklikele või ühiskondlikele huvidele või kodaniku seaduslikele huvidele, —

karistatakse parandusliku tööga kuni ühe aastani või ühiskondliku laitusega.

§ 189. Passimäärustiku eeskirjade rikkumine

Isiku elamise eest paikkonnas, kus see temal passimäärustiku alusel on keelatud, pärast seda kui temalt miilitsaorgani poolt oli võetud allkiri selle kohta, et ta peab lahkuma, —

karistatakse vabadusekaotusega kuni ühe aastani või parandusliku tööga samaks tähtajaks või rahatrahviga kuni viiekümne rublani.

§ 190. NSV Liidu või liiduvabariigi lipu ebaseaduslik heiskamine kaubalaeval

NSV Liidu või liiduvabariigi lipu ebaseadusliku heiskamise eest kaubalaeval —

karistatakse vabadusekaotusega kuni ühe aastani või rahatrahviga kuni ühesaja rublani.

§ 191. Laeva kapteni poolt laeva nime mitteteatamine

Laeva kapteni poolt laeva nime, kodu-, lähte- ja sihtsada mitta teatamise eest merel kokkupõrganud laevale —

karistatakse parandusliku tööga kuni ühe aastani või rahatrahviga kuni ühesaja rublani.

§ 192. Laevade kokkupõrkel teise laeva päästmiseks abinõude tarvitusele võtmata jätmine

Laevade kokkupõrkel teise laeva päästmiseks tahtlikult või ettevaatamatuse tõttu vajalike abinõude tarvitusele võtmata jätmise eest laeva kapteni poolt juhul, kui nende abinõude tarvitusele võtmine oli võimalik tõsise ohuta oma reisijaile, meeskonnale või laevale, —

karistatakse vabadusekaotusega kuni ühe aastani või parandusliku tööga samaks tähtajaks või rahatrahviga kuni ühesaja rublani.

§ 193. Mere-telegraafikaabli rikkumine

Mere-telegraafikaabli rikkumise eest, kui see põhjustas telegraafiühenduse katkemise, —

karistatakse parandusliku tööga kuni kuue kuuni või rahatrahviga kuni ühesaja rublani.

§ 194. Punase Risti või Punase Poolkuu nimetuse või märgi ebaseaduslik kasutamine

Punase Risti või Punase Poolkuu nimetuse või märgi ebaseadusliku kasutamise eest sõja ajal —

karistatakse vabadusekaotusega kuni kuue kuuni või parandusliku tööga kuni ühe aastani või ühiskondliku laitusega.

K ü m n e s p e a t ü k k

KURITEOD ÜHISKONDLIKU KORRA JA ÜHISKONDLIKU JULGEOLEKU VASTU

§ 195. Huligaansus

Ühiskondliku korra jämeda rikkumise eest, mis väljendab ilmset lugupidamatust ühiskonna vastu, samuti pishuligaansuse eest, kui sellele eelnenud aasta kestel samasuguse tegevuse eest oli süüdlase suhtes kohaldatud ühiskondliku mõjutamise vahend või halduskaristus, —

karistatakse vabadusekaotusega kuni kuue kuuni või parandusliku tööga kuni ühe aastani või rahatrahviga kuni ühesaja rublani.

§ 196. Kuritahtlik huligaansus

Huligaansuse eest, mis oli eriti küniline või jöhker või millega kaasnes võimuesindajale või ühiskondlikku korda kaitsvale üldsuse esindajale nende poolt oma ametialase või ühiskondliku kohustuse täitmisel vastuhakkamine ja see vastuhakkamine oli seotud vägivallaga isiku kallal, või mille pani toime isik, kes omab karistatust huligaansuse või kuritahtliku huligaansuse eest, —

karistatakse vabadusekaotusega kuni kolme aastani või asumiseleasaatmisega samaks tähtjaks.

§ 197. Auto või muu mehhaniseeritud transpordivahendi äraviimine

Auto või muu mehhaniseeritud transpordivahendi omavolilise äraviimise eest selle ajutise kasutamise eesmärgil —

karistatakse vabadusekaotusega kuni ühe aastani või parandusliku tööga samaks tähtjaks või rahatrahviga kuni ühesaja rublani või ühiskondliku laitusega.

§ 198. Kultuurimälestise või looduskaitseobjekti hävitamine või rikkumine

Riikliku kaitse alla võetud kultuurimälestise või looduskaitseobjekti tahtliku või ettevaatamatu hävitamise või rikumise eest —

karistatakse parandusliku tööga kuni ühe aastani või rahatrahviga kuni ühesaja rublani.

§ 199. Haurüüstamine

Kalmistule või hauale püstitatud mälestusmärgi või muu kaunistuse rüüstamise eest, samuti hauas või sellel oleva eseme varguse eest —

karistatakse vabadusekaotusega kuni kolme aastani või parandusliku tööga kuni ühe aastani.

§ 200. Pornograafilise eseme valmistamine või levitamine

Teadvalt pornograafilise teose, kujutise või muu pornograafilise iseloomuga eseme valmistamise eest levitamise eesmärgil, samuti nende levitamise eest —

karistatakse vabadusekaotusega kuni ühe aastani või parandusliku tööga samaks tähtajaks või rahatrahviga kuni ühesaja rublani.

§ 201. Salaurka pidamine

Salaurka pidamise eest varastele või liiderdamiseks — karistatakse vabadusekaotusega kuni viie aastani ühes väljasaatmisega kuni kolme aastani või ilma selleta, või asumiselesaatmisega kuni viie aastani.

§ 202. Alla kaheksateistkümne aasta vanuse isiku kaasatõmbamine kuritegevusele

Alla kaheksateistkümne aasta vanuse isiku kaasatõmbamise eest kuritegevusele, samuti sellise isiku kasutamise eest parasiitliku äraelamise eesmärgil —

karistatakse vabadusekaotusega kuni viie aastani või asumiselesaatmisega samaks tähtajaks.

§ 203. Teadvalt kuritegelikul teel saadud vara omandamine või turustamine

(1) Teadvalt kuritegelikul teel saadud vara omandamise või turustamise eest —

karistatakse parandusliku tööga kuni ühe aastani või rahatrahviga kuni ühesaja rublani.

(2) Sama tegevuse eest äritsemisena —

karistatakse vabadusekaotusega kuni viie aastani ühes väljasaatmisega kuni kolme aastani ja kogu või osa vara konfiskeerimisega või ilma nendeta.

§ 204. Transpordivahendi ohutu liiklemise või tehnilise eksploateerimise eeskirjade rikkumine isiku poolt, kelle juhtimisel on transpordivahend

(1) Auto või muu mehhaniseeritud transpordivahendi, trammi või trollibussi eksploateerimisel transpordivahendi ohutu liiklemise või tehnilise eksploateerimise eeskirjade rikkumise eest isiku poolt, kelle juhtimisel on transpordivahend, kui selle rikkumisega põhjustati raske kehavigastus või suur varanduslik kahju, —

karistatakse vabadusekaotusega kuni kolme aastani või parandusliku tööga kuni ühe aastani või teatud ametikohtadel töötamise õiguse või teatud tegevusalal tegutsemise õiguse äravõtmisega kuni viie aastani.

(2) Sama teo eest, kui sellega põhjustati eriti raske tagajärg, —

karistatakse vabadusekaotusega kahest kuni seitsme aastani.

§ 205. Transpordivahendi ohutu liiklemise või tehnilise eksploateerimise eeskirjade muu rikkumine

(1) Raudtee-, õhu-, vee-, auto- või muu mehhaniseeritud transpordivahendi või trammi või trollibussi ohutu liiklemise või tehnilise eksploateerimise eeskirjade rikkumise eest juhtudel, mis ei ole ette nähtud käesoleva koodeksi §-des 83, 84 või 204, kui selle rikkumisega põhjustati raske kehavigastus või suur varanduslik kahju, —

karistatakse vabadusekaotusega kuni kahe aastani või parandusliku tööga kuni ühe aastani või teatud ametikohtadel töötamise või teatud tegevusalal tegutsemise õiguse äravõtmisega kuni kolme aastani.

(2) Sama teo eest, kui sellega põhjustati eriti raske tagajärg, —

karistatakse vabadusekaotusega kuni viie aastani või parandusliku tööga kuni ühe aastani.

§ 206. Ohutuseeskirjade rikkumine

(1) Mäe- või ehitustööl tööohutuse eeskirjade või plahvatusohtlikus ettevõttes või tsehhis ohutuseeskirjade rikkumise eest ametiisiku poolt, kellele on pandud vastutus nende eeskirjade täitmise eest, kui see rikkumine teadvalt põhjustas ohu inimese elule või tervisele ja kui sellele rikkumisele eelnenud aasta kestel oli süüdlase suhtes samasuguse rikkumise eest kohaldatud ühiskondliku mõjutamise vahend või distsiplinaar- või halduskaristus, —

karistatakse vabadusekaotusega kuni ühe aasta ja kuue kuuni või parandusliku tööga kuni ühe aastani või teatud ametikohtadel töötamise või teatud tegevusalal tegutsemise õiguse äravõtmisega kuni kolme aastani.

(2) Käesoleva paragrahvi esimeses lõikes ettenähtud eeskirjade rikkumise eest ametiisiku poolt, kellele on pandud vastutus nende eeskirjade täitmise eest, kui selle rikkumisega põhjustati raske tagajärg, —

karistatakse vabadusekaotusega kuni viie aastani või parandusliku tööga kuni ühe aastani.

(3) Käesoleva paragrahvi esimeses lõikes ettenähtud eeskirjade rikkumise eest isiku poolt, kes ei kanna vastutust käesoleva paragrahvi eelmiste lõigete järgi, kui selle rikkumisega põhjustati raske tagajärg, —

karistatakse vabadusekaotusega kuni kolme aastani või parandusliku tööga kuni ühe aastani.

§ 207. Tulirelva, laskemoona või lõhkeaine ebaseaduslik omandamine, valmistamine, hoidmine või edasiandmine

Tulirelva, laskemoona või lõhkeaine teadvalt ebaseadusliku omandamise, valmistamise, hoidmise või edasiandmise

eest —

karistatakse vabadusekaotusega kuni ühe aasta ja kuue kuuni või parandusliku tööga kuni ühe aastani.

§ 208. Tulirelva lohakas hoidmine

Tulirelva lohaka hoidmise eest, kui selle tõttu sai võimalikuks selle kasutamine teise isiku poolt ja relva kasutamine tõi endaga kaasa raske tagajärje, —

karistatakse vabadusekaotusega kuni ühe aasta ja kuue kuuni või parandusliku tööga kuni ühe aastani.

§ 209. Lõhkeaine, kergesti süttiva, sööbiva või radioaktiivse aine hoidmise, kasutamise, arvestamise või edasisaatmise eeskirjade rikkumine

Lõhkeaine, kergesti süttiva, sööbiva või radioaktiivse aine hoidmise, kasutamise, arvestamise või edasisaatmise eeskirjade rikkumise eest isiku poolt, kellele see aine oli teenistusosalal välja antud, kui selle rikkumisega põhjustati raske tagajärg, —

karistatakse vabadusekaotusega kuni nelja aastani või parandusliku tööga kuni ühe aastani.

§ 210. Tugevatoimelise, mürk- või narkootilise aine ebaseaduslik omandamine, valmistamine, hoidmine või edasiandmine

(1) Tugevatoimelise, mürk- või narkootilise aine teadvalt ebaseadusliku omandamise, valmistamise, hoidmise või edasiandmise eest, kui sellega põhjustati raske tagajärg, —

karistatakse vabadusekaotusega kuni nelja aastani või parandusliku tööga kuni ühe aastani.

(2) Sama tegevuse eest äritsemisena, kuigi ei põhjustatud rasket tagajärge, —

karistatakse vabadusekaotusega kahest kuni kuue aastani ühes väljasaatmisega kuni kolme aastani ja kogu või osa vara konfiskeerimisega või ilma nendeta.

§ 211. Epideemia- või epizootiavastast võitlust sättivate eeskirjade rikkumine

Epideemia- või epizootiavastast võitlust sättivate eeskirjade tahtliku või ettevaatamatu rikkumise eest, kui selle tagajärjeks oli epideemia või epizootia levik, —

karistatakse vabadusekaotusega kuni kahe aastani või parandusliku tööga kuni ühe aastani või rahatrahviga kuni ühesaja rublani.

Üheteistkümnes peatükk

SÕJAVÄELISED KURITEOD

§ 212. Sõjaväelise kuriteo mõiste

(1) Sõjaväelisteks kuritegudeks on käesoleva koodeksi §-des 213—244 ettenähtud sõjaväeteenistuskorravastased kuriteod, millised on toime pannud sõjaväelane või kordusõppusel viibiv sõjaväekohustuslane.

(2) Käesoleva koodeksi §-de 213—244 järgi kannab vastutust ka riikliku julgeoleku organite ohvitseri-, seersandi- või reakoosseisu kuuluv isik tema suhtes kehtiva teenistuskorra vastu suunatud kuriteo eest, samuti isik, kelle kohta on olemas erijuhend NSV Liidu seadusandluses.

(3) Osavõtt sõjaväelisest kuriteost isiku poolt, kes ei ole tähendatud käesolevas paragrahvis, toob kaasa vastutuse käesoleva koodeksi §-de 213—244 järgi.

§ 213. Avalik keeldumine käsu täitmisest

(1) Avaliku keeldumise eest ülema käsu täitmisest, samuti käsu muu tahtliku mittetäitmise eest —

karistatakse vabadusekaotusega ühest kuni viie aastani.

(2) Sama teo eest, kui see pandi toime isikute grupi poolt või kui see põhjustas raske tagajärje, —

karistatakse vabadusekaotusega kolmest kuni kümne aastani.

(3) Avaliku keeldumise eest käsu täitmisest sõja ajal või lahinguolukorras —

karistatakse surmanuhtlusega või vabadusekaotusega viiest kuni kümne aastani.

§ 214. Käsu mittetäitmine

(1) Ülema käsu mittetäitmise eest käesoleva koodeksi §-s 213 lg. 1 ettenähtud tunnuste puudumisel —

karistatakse vabadusekaotusega kolmest kuust kuni kolme aastani.

(2) Sama teo eest kergendavatel asjaoludel —

kohaldatakse NSV Liidu relvastatud jõudude distsiplinaarmäärustiku sätteid.

(3) Käesoleva paragrahvi esimeses lõikes ettenähtud teo eest sõja ajal või lahinguolukorras —

karistatakse vabadusekaotusega kolmest kuni kümne aastani.

§ 215. Ülemale vastuhakkamine või tema sundimine teenistuskohustusi rikkuma

(1) Vastuhakkamise eest ülemale, samuti muule isikule, kes täidab tema peale pandud kohustusi sõjaväeteenistuse alal, või nende sundimise eest neid kohustusi rikkuma —

karistatakse vabadusekaotusega ühest kuni viie aastani.

(2) Samade tegude eest, kui need pandi toime isikute

grupi poolt, relva kasutamise või kui need põhjustasid raske tagajärje, —

karistatakse vabadusekaotusega kolmest kuni kümne aastani.

(3) Käesoleva paragrahvi teises lõikes ettenähtud tegude eest, kui nendega kaasnes ülema või mõne muu sõjaväeteenistusalaseid kohustusi täitva isiku tahtlik tapmine või kui need teod pandi toime sõja ajal või lahinguolukorras —

karistatakse surmanuhtlusega või vabadusekaotusega viiest kuni viieteistkümne aastani.

§ 216. Ülema ähvardamine

(1) Ülema ähvardamise eest tapmisega, kehavigastuse tekitamisega või peksmisega seoses tema poolt sõjaväeteenistusalaste kohustuste täitmisega —

karistatakse vabadusekaotusega kolmest kuust kuni kolme aastani.

(2) Sama teo eest kergendavatel asjaoludel —

kohaldatakse NSV Liidu relvastatud jõudude distsiplinaarmäärustiku sätteid.

(3) Käesoleva paragrahvi esimeses lõikes ettenähtud teo eest sõja ajal või lahinguolukorras —

karistatakse vabadusekaotusega kolmest kuni kümne aastani.

§ 217. Vägivald ülema suhtes

(1) Ülemale kehavigastuse tekitamise eest või tema peksmise eest seoses tema poolt sõjaväeteenistusalaste kohustuste täitmisega —

karistatakse vabadusekaotusega kahest kuni kümne aastani.

(2) Samade tegude eest sõja ajal või lahinguolukorras, kui need põhjustasid raske tagajärje, —

karistatakse surmanuhtlusega või vabadusekaotusega viiest kuni viieteistkümne aastani.

§ 218. Ülema solvamine alluva poolt või alluva solvamine ülema poolt

(1) Alluva poolt ülema või noorema poolt vanema, samuti ülema poolt alluva või vanema poolt noorema solvamise eest sõnaga või mittevägivaldse teoga, kui kas või üks neist oli sõjaväeteenistusalaste kohustuste täitmisel, — karistatakse vabadusekaotusega kolmest kuni kuue kuuni.

(2) Samade tegude eest kergendavatel asjaoludel — kohaldatakse NSV Liidu relvastatud jõudude distsipliinaarmäärustiku sätteid.

(3) Vägivaldse teoga solvamise eest käesoleva paragrahvi esimeses lõikes ettenähtud asjaoludel —

karistatakse vabadusekaotusega kuuest kuust kuni viie aastani.

§ 219. Ühe sõjaväelase solvamine teise poolt vägivaldse teoga, kui nad ei ole alluvus- ega vanemusvahekorras

(1) Ühe sõjaväelase solvamise eest teise poolt vägivaldse teoga, kui need sõjaväelased ei ole alluvus- ega vanemusvahekorras ja kui kas või üks neist oli sõjaväeteenistusalaste kohustuste täitmisel, —

karistatakse vabadusekaotusega kolmest kuust kuni ühe aastani.

(2) Sama teo eest kergendavatel asjaoludel —

kohaldatakse NSV Liidu relvastatud jõudude distsipliinaarmäärustiku sätteid.

§ 220. Omavoliline lahkumine

(1) Ajateenija omavolilise lahkumise eest väeosast või teenistuskohast, samuti tema tähtjaks mõjuva põhjuseta teenistusse mitteilmumise eest väeosast väljalubamisel, teenistuskohale määramisel või üleviimisel või komandeeringust, puhkuselt või ravisutusest tagasituleku kor-

ral, kui omavoliline äraolek kestis üle ühe ööpäeva, kuid mitte kauem kui kolm ööpäeva või olgugi vähem kui üks ööpäev, kuid pandi toime vähemalt teistkordselt kolme kuu kestel, —

karistatakse distsiplinaarpataljoni saatmisega kolmest kuust kuni kahe aastani.

(2) Samade tegude eest sõja ajal —

karistatakse vabadusekaotusega kahest kuni kümne aastani.

(3) Käesoleva paragrahvi esimeses lõikes ettenähtud tegude eest distsiplinaarpataljonis karistust kandva sõjaväelase poolt —

karistatakse vabadusekaotusega ühest kuni kolme aastani.

§ 221. Omavoliline väeosa või teenistuskoha mahajätmine

(1) Ajateenija poolt väeosa või teenistuskoha omavolilise mahajätmise eest, samuti tema mitteilmumise eest mõjuva põhjusega tähtajaks teenistusse väeosast väljalubamisel, teenistuskohale määramisel või üleviimisel või komandeeringust, puhkuselt või raviasutusest tagasituleku korral, kui omavoliline äraolek kestis üle kolme ööpäeva, —

karistatakse vabadusekaotusega ühest kuni viie aastani.

(2) Samade tegude eest sõja ajal —

karistatakse vabadusekaotusega viiest kuni kümne aastani.

(3) Ohvitserikoosseisu kuuluva isiku või üleajateenija poolt väeosa või teenistuskoha omavolilise mahajätmise eest, samuti tema mitteilmumise eest mõjuva põhjusega tähtajaks teenistusse, kui omavoliline äraolek kestis üle kümne ööpäeva, —

karistatakse vabadusekaotusega ühest kuni viie aastani.

(4) Käesoleva paragrahvi kolmandas lõikes ettenähtud tegude eest sõja ajal, kui omavoliline äraolek kestis üle ühe ööpäeva, —

karistatakse vabadusekaotusega viiest kuni kümne aastani.

§ 222. Deserteerimine

(1) Deserteerimise eest, s. o. väeosa või teenistuskoha mahajätmise eest sõjaväeteenistusest kõrvalehoidumise eesmärgil, samuti samal eesmärgil teenistusse mitteilmumise eest teenistuskohale määramisel või üleviimisel või komanderingust, puhkuselt või raviautusest tagasituleku korral, kui see pandi toime ajateenija poolt, —

karistatakse vabadusekaotusega kolmest kuni seitsme aastani.

(2) Samade tegude eest sõja ajal —

karistatakse surmanuhtlusega või vabadusekaotusega viiest kuni kümne aastani.

(3) Ohvitserikooosseisu kuuluva isiku või üleajateenija deserteerimise eest —

karistatakse vabadusekaotusega viiest kuni seitsme aastani.

(4) Käesoleva paragrahvi kolmandas lõikes ettenähtud teo eest sõja ajal —

karistatakse surmanuhtlusega või vabadusekaotusega seitsmest kuni kümne aastani.

§ 223. Omavoliline väeosa mahajätmine lahinguolukorras

Väeosa või teenistuskoha omavolilise mahajätmise eest lahinguolukorras, sõltumata äraoleku kestusest, —

karistatakse surmanuhtlusega või vabadusekaotusega kolmest kuni kümne aastani.

§ 224. Kõrvalehoidumine sõjaväeteenistusest enesevigastamise abil või muul viisil

(1) Sõjaväelase kõrvalehoidumise eest sõjaväeteenistuskohustuste kandmisest endale mingi vigastuse tekita-

mise (enesevigastamise) või haiguse simuleerimise, dokumendi võltsimise või muu pettuse abil, samuti keeldumise eest sõjaväeteenistuskohustuste kandmisest —

karistatakse vabadusekaotusega kolmest kuni seitsme aastani.

(2) Samade tegude eest sõja ajal või lahinguolukorras —

karistatakse surmanuhtlusega või vabadusekaotusega viiest kuni kümne aastani.

§ 225. Sõjaväe vara pillamine või kaotamine

(1) Ajateenija poolt temale isiklikuks kasutamiseks väljaantud vormiriietuse või varustusesemete müügi, pantimise või kasutamiseks edasiandmise (pillamise) eest, samuti nende esemete kaotamise või rikkumise eest nende esemete hoiueeskirjade rikkumise tagajärjel —

karistatakse distsiplinaarpataljoni saatmisega kolmest kuust kuni ühe aastani.

(2) Samade tegude eest kergendavatel asjaoludel —

kohaldatakse NSV Liidu relvastatud jõudude distsiplinaarmäärustiku sätteid.

(3) Käesoleva paragrahvi esimeses lõikes ettenähtud tegude eest sõja ajal või lahinguolukorras —

karistatakse vabadusekaotusega ühest kuni viie aastani.

(4) Teenistuslikuks kasutamiseks usaldatud relva, laskekoonga, liiklusvahendi, tehnilise varustuse eseme või muu sõjaväe vara kaotamise või rikkumise eest selle vara hoiueeskirjade rikkumise tagajärjel —

karistatakse vabadusekaotusega ühest kuni kolme aastani.

(5) Käesoleva paragrahvi neljandas lõikes ettenähtud tegude eest sõja ajal või lahinguolukorras —

karistatakse vabadusekaotusega kahest kuni seitsme aastani.

§ 226. Sõjaväe vara tahtlik hävitamine või rikkumine

(1) Relva, laskemoona, liiklusvahendi, sõjatehnilise varustuse või muu sõjaväe vara tahtliku hävitamise või rikkumise eest eriti ohtliku riikliku kuriteo tunnuste puudumisel —

karistatakse vabadusekaotusega ühest kuni viie aastani.

(2) Sama teo eest, kui see põhjustas raske tagajärje, — karistatakse vabadusekaotusega kolmest kuni kümne aastani.

(3) Käesoleva paragrahvi teises lõikes ettenähtud teo eest sõja ajal või lahinguolukorras —

karistatakse vabadusekaotusega viiest kuni kümne aastani või surmanuhtlusega.

§ 227. Masinate juhtimise või ekspuateerimise eeskirjade rikkumine

Lahingu-, spetsiaal- või transpordimasina juhtimise või ekspuateerimise eeskirjade rikkumise eest, kui see põhjustas õnnetusjuhtumi inimesega või muu raske tagajärje, —

karistatakse vabadusekaotusega kahest kuni kümne aastani.

§ 228. Lendude või nendeks ettevalmistumise eeskirjade rikkumine

Lendude või nendeks ettevalmistumise eeskirjade rikkumise eest, kui see põhjustas katastroofi või muu raske tagajärje, —

karistatakse vabadusekaotusega kolmest kuni kümne aastani.

§ 229. Laevajuhtimise eeskirjade rikkumine

Laevajuhtimise eeskirjade rikkumise eest, kui see põhjustas laeva hukkumise või temale tõsise kahjustuse tekkimise, inimohvri või muu raske tagajärje, —

karistatakse vabadusekaotusega kolmest kuni kümne aastani.

§ 230. Vahtkonnateenistuse määrustike sätete rikkumine

(1) Vahtkonna- (vahi-) või konvoiteenistuse määrustike sätete või nende arendamiseks antud käskkirjade või korralduste rikkumise eest —

karistatakse vabadusekaotusega kolmest kuni kuue kuuni.

(2) Sama teo eest kergendavatel asjaoludel —

kohaldatakse NSV Liidu relvastatud jõudude distsipliinarmäärustiku sätteid.

(3) Vahtkonnateenistuse (vahiteenistuse) määrustike sätete rikkumise eest, kui see pandi toime vahtkonnas relva- ja laskemoonalao juures, samuti muus vahtkonnas või postil, eriti suure riikliku või sõjalise tähtsusega objekti valvamisel, —

karistatakse vabadusekaotusega kuuest kuust kuni kolme aastani.

(4) Käesoleva paragrahvi kolmandas lõikes ette nähtud teo eest sõja ajal või lahinguolukorras —

karistatakse vabadusekaotusega kahest kuni seitsme aastani.

(5) Vahtkonna- (vahi-) või konvoiteenistuse määrustike sätete rikkumise eest, kui selle tõttu saabus kahjulik tagajärg, mille vältimiseks antud vahtkond või konvoi oli määratud, —

karistatakse vabadusekaotusega ühest kuni kümne aastani.

(6) Käesoleva paragrahvi viiendas lõikes ettenähtud teo eest sõja ajal või lahinguolukorras —

karistatakse vabadusekaotusega kolmest kuni kümne aastani või surmanuhtlusega.

§ 231. Piirivalveteenistuse eeskirjade rikkumine

(1) Piirivalveteenistuse eeskirjade rikkumise eest isiku poolt, kes kuulub NSV Liidu riigipiiri kaitse üksuse koosseisu, —

karistatakse vabadusekaotusega ühest kuni kolme aastani.

(2) Sama teo eest kergendavatel asjaoludel —

kohaldatakse NSV Liidu relvastatud jõudude distsiplinaarmäärustiku sätteid.

(3) Käesoleva paragrahvi esimeses lõikes ettenähtud teo eest, mis põhjustas raske tagajärje, —

karistatakse vabadusekaotusega kolmest kuni kümne aastani.

§ 232. Teenistuseeskirjade rikkumine raadiotehnilisel postil või valveallüksuses

(1) Teenistuseeskirjade rikkumise eest raadiotehnilisel postil, valveallüksuses või muul NSV Liidu õhu- või mereruumi rikkumise vältimiseks ettenähtud objektil —

karistatakse vabadusekaotusega ühest kuni viie aastani.

(2) Sama teo eest kergendavatel asjaoludel —

kohaldatakse NSV Liidu relvastatud jõudude distsiplinaarmäärustiku sätteid.

(3) Käesoleva paragrahvi esimeses lõikes ettenähtud teo eest, mis põhjustas raske tagajärje, —

karistatakse vabadusekaotusega kolmest kuni kümne aastani.

(4) Käesoleva paragrahvi esimeses või kolmandas lõikes ettenähtud teo eest sõja ajal —

karistatakse surmanuhtlusega või vabadusekaotusega viiest kuni viieteistkümne aastani.

§ 233. Siseteenistuse määrustiku sätete rikkumine

(1) Siseteenistuse määrustiku sätete rikkumise eest väeosa ööpäevatoimkonda (välja arvatud vahtkond) kuuluva isiku poolt —

karistatakse vabadusekaotusega kolmest kuni kuue kuuni.

(2) Sama teo eest kergendavatel asjaoludel —

kohaldatakse NSV Liidu relvastatud jõudude distsiplinaarmäärustiku sätteid.

(3) Käesoleva paragrahvi esimeses lõikes ettenähtud teo eest, kui see põhjustas kahjuliku tagajärje, mille vältimine kuulus antud isiku kohustuste hulka, —

karistatakse vabadusekaotusega kuuest kuust kuni kahe aastani.

(4) Käesoleva paragrahvi kolmandas lõikes ettenähtud teo eest sõja ajal või lahinguolukorras —

karistatakse vabadusekaotusega ühest kuni viie aastani.

§ 234. Sõjasaladuse avaldamine või sõjasaladust sisaldava dokumendi kaotamine

(1) Riiklikku saladust kujutavate sõjalise iseloomuga andmete avaldamise eest kodumaa reetmise tunnuste puudumisel —

karistatakse vabadusekaotusega kahest kuni viie aastani.

(2) Riiklikku saladust kujutavaid sõjalise iseloomuga andmeid sisaldava dokumendi, samuti eseme kaotamise eest, millesse puutuvad andmed kujutavad riiklikku sala-

dust, isiku poolt, kellele see dokument või ese oli usaldatud, kui kaotamine oli nimetatud dokumentidega või esemetega ümberkäimiseks kehtestatud eeskirjade rikkmise tagajärjeks, —

karistatakse vabadusekaotusega ühest kuni kolme aastani.

(3) Käesoleva paragrahvi esimeses ja teises lõikes ettenähtud tegude eest, kui need põhjustasid raske tagajärje, —

karistatakse vabadusekaotusega viiest kuni kümne aastani.

(4) Avaldamisele mittekuuluvate, kuid riiklikku saladust mittekujutavate sõjaliste andmete avaldamise eest —

karistatakse vabadusekaotusega kolmest kuust kuni ühe aastani.

(5) Käesoleva paragrahvi neljandas lõikes ettenähtud teo eest kergendavatel asjaoludel —

kohaldatakse NSV Liidu relvastatud jõudude distsiplinaarmäärustiku sätteid.

§ 235. Võimu kuritarvitamine, võimuliialdus või lohakas suhtumine teenistusse

(1) Võimu või teenistusliku seisundi kuritarvitamise eest, võimutegevusetuse või -liialduse eest ülema või ametiisiku poolt, samuti teenistusse lohaka suhtumise eest, kui neid tegusid pandi toime süstemaatiliselt, omakasu või muul isiklikul ajendil või kui need põhjustasid olulist kahju, —

karistatakse vabadusekaotusega kuuest kuust kuni kümne aastani.

(2) Samade tegude eest kergendavatel asjaoludel — kohaldatakse NSV Liidu relvastatud jõudude distsiplinaarmäärustiku sätteid.

(3) Käesoleva paragrahvi esimeses lõikes ettenähtud tegude eest sõja ajal või lahinguolukorras —

karistatakse vabadusekaotusega kolmest kuni kümne aastani või surmanuhtlusega.

§ 236. Sõjapidamisvahendi üleandmine või jätmine vaenlasele

Ülema poolt temale usaldatud sõjaliste jõudude üleandmise eest vaenlasele, samuti kindlustuse, lahingutehnika ja muu sõjapidamisvahendi jätmise eest vaenlasele, ilma et seda oleks tinginud lahinguolukord, kui need teod ei olnud toime pandud vaenlasele kaasaaitamise eesmärgil, —

karistatakse vabadusekaotusega kolmest kuni kümne aastani või surmanuhtlusega.

§ 237. Hukkuva sõjalaeva mahajätmine

(1) Hukkuva sõjalaeva mahajätmise eest komandöri poolt, kes ei täitnud oma teenistuskohustusi lõpuni, samuti laeva meeskonda kuuluva isiku poolt komandöri sellekohase korralduseta —

karistatakse vabadusekaotusega viiest kuni kümne aastani.

(2) Sama teo eest sõja ajal või lahinguolukorras — karistatakse surmanuhtlusega või vabadusekaotusega kümnest kuni viieteistkümne aastani.

§ 238. Lahinguvälja omavoliline mahajätmine või relvaga tegutsemisest keeldumine

Lahingu ajal lahinguvälja omavolilise mahajätmise eest või lahingu ajal relvaga tegutsemisest keeldumise eest —

karistatakse surmanuhtlusega või vabadusekaotusega viieteistkümneks aastaks.

§ 239. Vabatahtlik vangiaandmine

Vabatahtliku vangiaandmise eest argusest või meelekindlustusest —

karistatakse surmanuhtlusega või vabadusekaotusega viieteistkümneks aastaks.

§ 240. Sõjavangi kuriteod

(1) Sõjavangi vabatahtliku osavõtu eest sõjalise tähtsusega tööst või muust üritusest, mis teadvalt võis põhjustada kahju NSV Liidule või temaga liidus olevale riigile, kodumaa reetmise tunnuste puudumisel —

karistatakse vabadusekaotusega kolmest kuni kümne aastani.

(2) Vägivalla eest teise sõjavangi suhtes või tema julma kohtlemise eest vanema seisundis oleva sõjavangi poolt —

karistatakse vabadusekaotusega kolmest kuni kümne aastani.

(3) Sõjavangi poolt teise sõjavangi kahjuks suunatud tegevuse eest omakasu ajendil või enesele vastase poolt soosiva suhtumise kindlustamise eesmärgil —

karistatakse vabadusekaotusega ühest kuni kolme aastani.

§ 241. Marodeerimine

Lahinguväljal langenu või haavatu juures oleva asja riisumise eest (marodeerimine) —

karistatakse vabadusekaotusega kolmest kuni kümne aastani või surmanuhtlusega.

§ 242. Vägivald sõjategevuspiirkonna elanikkonna suhtes

Röövimise, vara ebaseadusliku hävitamise, vägivalda või vara ebaseadusliku äravõtmise eest sõjalise vajaduse ettekäändel, kui see pandi toime elanikkonna suhtes sõjategevuspiirkonnas, —

karistatakse vabadusekaotusega kolmest kuni kümne aastani või surmanuhtlusega.

§ 243. Sõjavangi halb kohtlemine

(1) Sõjavangi halva kohtlemise eest, mis leidis aset korduvalt või oli seotud erilise julmusega või oli suunatud haige või haavatu vastu, samuti hooletu kohustuste täitmise eest haige või haavatu suhtes isiku poolt, kelle peale oli pandud nende ravimine või nende eest hoolitsemine, raskema kuriteo tunnuste puudumisel —

karistatakse vabadusekaotusega ühest kuni kolme aastani.

(2) Sõjavangi halva kohtlemise eest tähendatud raskendavate asjaoludeta —

kohaldatakse NSV Liidu relvastatud jõudude distsiplinaarmäärustiku sätteid.

§ 244. Punase Risti või Punase Poolkuu märgi ebaseaduslik kandmine või selle kuritarvitamine

Sõjategevuspiirkonnas Punase Risti või Punase Poolkuu märgi kandmise eest isiku poolt, kellel ei ole selleks õigust, samuti Punase Risti või Punase Poolkuu lipu, märgi või sanitaarse evakuatsiooni transpordivahendi märkimiseks ettenähtud värvi kuritarvitamise eest sõja ajal —

karistatakse vabadusekaotusega kolmest kuust kuni ühe aastani.

TÄHESTIKULINE SISUJUHT

(Numbrid viitavad koodeksi paragrahvidele)

A

Abita jätmine — elule ohtlikus seisundis oleva isiku — 125; haigele meditsiinilise abi mitteandmine — 126; laeva kapteni poolt hukkumisohus oleva inimese — 127.

Abort — ebaseaduslik — 120.

Aegumine — kriminaalvastutusele võtmise — 53; süüdimõistva kohtuotsuse täitmise — 54.

Agitatsioon — Nõukogude-vastane — 68.

Aine — kergesti süttiva, sööbiva või radioaktiivse — hoidmise, kasutamise, arvestamise või edasisaatmise eeskirjade rikkumine — 209; mürk — või narkootilise ebaseaduslik omandamine, valmistamine, hoidmine või edasiandmine — 210.

Alaealised — kriminaalvastutus — 10; alaealisus kergendava asjaoluna — 37; karistusest vabastamine ja karistuse asendamine liigilt kergemaga — 56; suguühendus alla 16-aastase naissoost isikuga — 116; alla 16-aastase isiku kõlbeline rikkumine — 117; alla 18-aastase isiku kaasatõmbamine kuritegevusse — 202.

Alimendid — maksmisest kõrvalehoidumine: lapsele — 121; vanematele — 122.

Alkohoolikud — sundravi kohaldamine — 60.

Altkäemaks — võtmine — 164; andmine või vahendus — 165.

Ametialased kohustused — mittetäitmine — 163.

- Ametialane lohakus — 162.
 Ametialane võltsimine — 166.
 Ametiisik — mõiste — 160; valimisdokumendi või -tulemuste võltsimine või hääletamise saladuse rikkumine — 132; tööseadusandluse sätete rikkumine — 135; vägivald ametiisiku või ühiskonnategelase suhtes või nende ähvardamine — 184.
 Ametiseisundi kuritarvitamine — 161; riigi või ühiskonna vara riisumiseks — 93.
 Andmed — avaldamisele mittekuuluvate avaldamine — 167.
 Arest — ebaseaduslik — 170.
 Asjaolud — vastutust kergendavad — 37; vastutust raskendavad — 38.
 Asumisele saatmine — 24; karistuste võrdlev raskus — 43; eelvangistuse arvestamine — 45; põgene mine asumiselt — 177.
 Aunimetus, auaste — äravõtmine — 34.
 Auto — või muu mehhaniseeritud transpordivahendi äraviimine — 197.
 Autoriõigus — rikkumine — 136.
 Avaldamine — riikliku saladuse — 73; avaldamisele mittekuuluvate andmete — 167; sõjasaladuse — 234.

B

- Banditism — 75.

D

- Deserteerimine — 222.
 Distsiplinaarpataljoni — 30; karistuste võrdlev raskus — 43; eelvangistusaja arvestamine — 45.
 Diversioon — 66.
 Dokument — riiklikku saladust sisaldava kaotamine — 74; valimisdokumendi võltsimine — 132; transpordialase — võltsimine, kasutamine või käibeelaskmine — 159; riisumine, hävitamine, rikkumine või petmine —

185; võltsimine või võltsitu kasutamine — 186; sõjavaladust sisaldava kaotamine — 234.

E

Ebaseaduslik sõitmine — välismaale või NSV Liitu — 81.

Ebaseaduslik kriminaalvastutusele võtmine — 168.

Ebaseaduslik vahistamine — 170.

Edasiamine — ebaseaduslik: tulirelva, laskemoona või lõhkeaine — 207; tugevatoimelise, mürk- või narkootilise aine ebaseaduslik — 210.

Eeskirjade rikkumine — rahvusvahelise õhusõidu — 82; transpordi ohutu liiklemise või transpordivahendi ekspluateerimise — 83; valuutaoperatsioonide — 86; ohutustehnika ja tööstustervishoiu — 135; jahipidamise või kalapüügi — 157; passimäärustiku — 189; transpordivahendi ohutu liiklemise — 204; transpordi ohutu liiklemise eeskirjade muu — 205; ohutus — 206; lõhkeaine, kergesti süttiva, sööbiva või radioaktiivse aine hoidmise, kasutamise, arvestamise või edasisaatmise — 209; epideemia- või epizootiavastast võitlust sättivate — 211; masinate juhtimise või ekspluateerimise — 227; lendude või nendeks ettevalmistumise — 228; laevajuhtimise — 229; vahtkonnateenistuse määrustikuliste — 230; piirivalveteenistuse — 231; raadiotehnilise posti või valveallüksuse teenistuse — 232; siseteenistuse määrustikuliste — 233.

Eestkoste — õiguste kuritarvitamine — 123.

Ekspert — vägivald või ähvardamine — 172; ilmutamise takistamine või oma kohustuse täitmisest keeldumine — 173.

Elamispind — kasutamise ebaseaduslik loovutamine tasu eest — 154.

Endakahjustamine — sõjaväeteenistusest kõrvalehoidumiseks — 224.

- Enesetapmine — enesetapmisele viimine — 106.
 Epideemia või epizootia — vastast võitlust
 sättivate eeskirjade rikkumine — 211.
 Eraettevõtjalik tegevus — 146.
 Esindaja — võimu — või üldsuse esindajale vastu-
 hakkamine või nende sundimine ebaseaduslikule
 teole — 182; võimu- või üldsuse esindaja solva-
 mine — 183.

H

- Haige — meditsiinilise abi mitteandmine — 126.
 Haigus — simuleerimine mobilisatsioonist kõrvale-
 hoidumiseks — 78.
 Haud — rüüstamine — 199.
 Hoidmine — ebaseaduslik tulirelva, laskemoona või
 lõhkeaine — 207; lohakas tulirelva — 208; lõhke-
 aine, kergesti süttiva, sööbiva või radioaktiivse aine
 hoidmise eeskirjade rikkumine — 209; tugevatoimelise,
 mürk- või narkootilise aine ebaseaduslik — 210.
 Hooldamine — õiguste kuritarvitamine — 123.
 Hukkmisoht — laeva kapteni poolt hukkmisohus
 olevale inimesele abi mitteandmine — 127.
 Huligaansus — 195; kuritahtlik — 196.
 Hädakaitse — 13; tapmine hädakaitse piiride ületa-
 misega — 104; kehavigastuse tekitamine hädakaitse
 piiride ületamisega — 110.
 Hädaseisund — 14.
 Hävitamine — riigi või ühiskonna vara või metsa-
 massiivide: tahtlik — 97, ettevaatamatu — 98; isik-
 liku vara: tahtlik — 144, ettevaatamatu — 145; kala-
 varude — 158; dokumendi või pitsati — 185; kul-
 tuurimälestise või looduskaitseobjekti — 198; sõjaväe
 vara — 226.
 Hääletamise saladus — tahtlik rikkumine —
 132.

I

Istandik — kahjustamine — 156.

J

Jahipidamine — eeskirjade rikkumine — 157.

Joobeseisund — 12.

K

Kaasaaitaja — kuriteole — 17.

Kaasatõmbamine — kuritegevusse alla 18-aastase isiku — 202.

Kahjurlus — 67.

Kalapüük — eeskirjade rikkumine — 157; kalavarude hävitamine — 158.

Kotamine — riiklikku saladust sisaldava dokumendi — 74; sõjaväe vara — 225; sõjasaladust sisaldava dokumendi — 234.

Karistatus — kustutamine — 58.

Karistus — mõistmine — 3; 36; eesmärgid — 20; liigid — 21; vabadusekaotus — 23; asumiseleasaatmine — 24; väljasaatmine — 25; vabadusekaotusest paranduslik töö — 26; teatud ametikohtadel töötamise või teatud tegevusalal tegutsemise õiguse äravõtmine — 27; rahatrahv — 28; ühiskondlik laitus — 29; vara konfiskeerimine — 31; erikonfiskeerimine — 33; auastme või ordeni, medali või aunimetuse äravõtmine — 34; vanemlike õiguste äravõtmine — 35; vastutust kergendavad asjaolud — 37; vastutust raskendavad asjaolud — 38; ettenähtust kergema — 39; mitme kuriteo eest — 40; mitme kohtuotsuse järgi — 41; liitmine ja võrdlev raskus — 43; tähtsaja määramine kohtuotsuses — 44; eelvangistuse arvestamine — 45; asendamine — 46; tingimisi süüdimõistmine — 47; vabastamine: ühiskonnaohtlikkuse äralangemise korral — 49, isiku parandamatult raskesti haigestumise

korral — 52, tingimisi — 55; süüdimõistva kohtuotsuse täitmise aegumine — 54; asendamine liigilt kergemaga — 55; vabastamine ja asendamine liigilt kergemaga alaealiste suhtes — 56; kandmisest vabastamise kord — 57.

Kasutamine — elamispinna ebaseaduslik loovutamine tasu eest — 154; võltsitud postimaksumärgi või transpordidokumendi — 159; võltsitud dokumendi, pitsati või stambi — 186; ebaseaduslik Punase Risti või Punase Poolkuu nimetuse või märgi — 194; lõhkeaine, kergesti süttiva, sööbiva või radioaktiivse aine — 209.

Katseaeg — 47.

Kaup — mittekvaliteetse või mittekomplektse väljastamine müümiseks — 150.

Keelatud tööndus — sellega tegelemine — 148.

Keeldumine — avalik — käsutäitmisest — 213; lahingus relvaga tegutsemast — 238.

Kehavigastused — tekitamine järjekordsest sõjaväe tegevteenistusse kutsumisest kõrvalehoidumiseks — 78; tahtlik: üliraske — 107, raske — 108; tekitamine hingelise erutuse seisundis — 109; tekitamine hädakaitse piiride ületamisega — 110; tekitamine ettevaatamatuse tõttu — 111; tahtliku kerge — 112; tekitamine ülemale — 217.

Kelmus — riigi või ühiskonna vara riisumiseks — 91; võõra isikliku vara, varalise õiguse või muu varalise kasu saamiseks — 143.

Kergendavad asjaolud — 37.

Kihutaja — kuriteole — 17.

Kinnipidamine — peavahis — 30; ebaseaduslik — 170.

Kirik — riigist või koolist lahutava seaduse rikkumine — 137.

Kirjavahetus — saladuse rikkumine — 134.

Kodumaa reetmine — 62.

Kodupuskar — 149.

Kohtuotsus — täitmise edasilükkamine sõjaväelase või sõjaväekohustuslase suhtes sõja ajal — 48; täitmise aegumine — 54; õigusemõistmisele mittevastava kohtuotsuse või -määruse tegemine — 169.

Koormas — täitmisest kõrvalehoidumine sõja ajal — 80.

Kriminaalkodeks — 2; kehtivus tegude suhtes — 4, 5.

Kriminaalseadusandlus — ülesanded — 1; NSV Liidu — 2; ajaline kehtivus — 6.

Kriminaalvastutus — alused — 3; kohaldamine — 3, 4, 5; kodakondsuseta isiku — 5; alaealiste — 10; vaimuhaigete — 11; joobeseisundis toimepandud kuriteo eest — 12; kuriteo ettevalmistamise ja kuriteokatse eest — 15; vabatahtlikul loobumisel — 16; kergendavad asjaolud — 37; raskendavad asjaolud — 38; ettenähtust kergema karistuse mõistmine — 39; mitme kuriteo eest — 40; vabastamine: ühiskonnaohtlikkuse äralangemise korral — 49, üldsuse käendusele andmise korral — 50, asja andmise korral läbivaatamiseks seltsimehelikule kohtule — 51, aegumine — 53; ebaseaduslik võtmine — 168.

Kultuurimälestis — hävitamine või rikkumine — 198.

Kuritegu — mõiste — 7; tahtlik toimepanemine — 8; ettevaatamatu toimepanemine — 9; ettevalmistamine ja katse — 15; vabatahtlik loobumine — 16; osavõtt (täideviija, organisaator, kihutaja, kaasaaitaja) — 17; mitteteatamine — 19; riiklikud: eriti ohtlikud — 62—71, muud riiklikud — 72—87; riigi ja ühiskonna vara vastu — 88—99; isikuvastased — 100—130; kodaniku poliitiliste ja tööalaste õiguste vastu — 131—138; kodaniku isikliku vara vastu — 139—145; majandusalased — 146—159; ametialased — 160—167; õigusemõistmise vastu — 168—181; valitsemis-

- korravastased — 182—194; ühiskondliku korra või
 ühiskondliku julgeoleku vastu — 195—211; sõjaväe-
 lised — 212—244; sõjaväelise kuriteo mõiste — 212.
 Kuritarvitamine — eestkoste- või hooldamis-
 õiguste — 123.
 Kõlbeline rikkumine — alla 16-aastase isiku
 — 117.
 Kõrvalehoidumine — parandusliku töö kandmisest
 — 26; sõjaväe tegevteenistusse kutsumisest — 78;
 mobilisatsioonist — 79; koormise täitmisest või
 maksu tasumisest sõja ajal — 80; paranduslikust
 tööst — 178; sõjaväeteenistusest — 224.
 Käendus — vt. üldsuse käendus.
 Käibelelaskmine — võltsitud raha või väärtpa-
 beri — 85; võltsitud postimaksumärgi või transpordi-
 dokumendi — 159.
 Käsk — avalik keeldumine täitmisest — 213; mittetäit-
 mine — 214.
 Külv — kahjustamine — 156.

L

- Laevad — tahtlik rikkumine või purustamine — 84;
 NSV Liidu või liiduvabariigi lipu ebaseaduslik heis-
 kamine kaubalaeval — 190; kapteni poolt laeva nime
 mitteteatamine — 191; kokkupõrkel teise laeva pääst-
 miseks abinõude tarvitusele võtmata jätmine — 192;
 juhtimise eeskirjade rikkumine — 229.
 Laeva kapten — hukkumisohus olevale inimesele abi
 mitteandmine — 127; laeva nime mitteteatamine —
 191; laevade kokkupõrkel teise laeva päästmiseks
 abinõude tarvitusele võtmata jätmine — 192.
 Lahinguväli — omavoliline mahajätmine — 238.
 Laim — 129.
 Laskemoon — ebaseaduslik omandamine, valmista-
 mine, hoidmine või edasiandmine — 207.
 Leiutusõigus — rikkumine — 136.

Lendamine — lendude või nendeks ettevalmistumise eeskirjade rikkumine — 228.

Levitamine — pornograafilise eseme — 200.

Liiklemise eeskirjad — rikkumine, transpordivahendit juhtiva isiku poolt — 204.

Liiklustee — tahtlik rikkumine või purustamine — 84.

Lisakaristus — 21; tingimisi süüdimõistmisel — 47.

Lohakus — ametialane — 162; suhtumine teenistusse — 235.

Looduskaitseobjekt — hävitamine või rikkumine — 198.

Loovutamine — ebaseaduslik, tasu eest elamispinna — 154.

Lõhkeaine — ebaseaduslik omandamine, valmistamine, hoidmine või edasiandmine — 207; hoidmise, kasutamise, arvestamise või edasisaatmise eeskirjade rikkumine — 209.

Läbiotsimine — ebaseaduslik — 133.

Löömine — isiku tahtlik — 13.

M

Mahajätmine — hukkuva sõjalaeva — 237; lahinguvälja omavoliline — 238.

Maksud — tasumisest kõrvalehoidumine sõja ajal — 80.

Manukas — vägivald või ähvardamine — 172; ilmumise takistamine või oma kohustuse täitmisest keeldumine — 173.

Marodeerimine — 241.

Masinad — juhtimise või ekspluateerimise eeskirjade rikkumine — 227.

Massilised korratused — 77.

Medalid — äravõtmine — 34.

Mere-telegraafikaabel — rikkumine — 193.

- Mets** — metsamassiivide tahtlik hävitamine või rikku-
mine — 97; ebaseaduslik metsaraie — 155.
- Mitteteatamine** — ettevalmistatavast või toimepan-
dud kuriteost — 19; riiklikest kuritegudest — 87;
kuriteost — 181; laeva kapteni poolt laeva nime
— 191.
- Mittetäitmine** — käsu — 214.
- Mobilisatsioon** — kõrvalehoidumine — 79.
- Märgid** — Punase Risti või Punase Poolkuu nimetuse
või märgi ebaseaduslik kasutamine — 194; Punase
Risti või Punase Poolkuu märgi ebaseaduslik kand-
mine või selle kuritarvitamine — 244.

N

- Nakatamine** — suguhaigusesse — 119.
- Narkomaanid** — sundravi — 60.
- Nimetus** — Punase Risti või Punase Poolkuu nimetuse
või märgi ebaseaduslik kasutamine — 194.

O

- Ohutustehnika** — eeskirjade rikkumine — 135.
- Omandamine** — teadvalt kuritegelikul teel saadud
vara — 203; ebaseaduslik tulirelva, laskemoona või
lõhkeaine — 207; ebaseaduslik tugevatoimelise, mürk-
või narkootilise aine — 210.
- Omastamine** — riigi või ühiskonna vara: salajase
varguse teel — 88, avaliku varguse teel — 89, röö-
vimise teel — 90, kelmuse teel — 91, väljapressimise
teel — 92, raiskamise või ametiseisundi kuritarvita-
mise teel — 93, pisiriisumise teel — 94, leitud — 95;
autorsuse — 136; kodaniku isikliku vara: salajase
varguse teel — 139, avaliku varguse teel — 140, röö-
vimise teel — 141, väljapressimise teel — 142, kel-
muse teel — 143.
- Oma voli** — 188.

Omavoliline lahkumine — 220; omavoliline
 väeosa või teenistuskoha mahajätmine — 221; de-
 serteerimine — 222; omavoliline väeosa mahajätmine
 lahinguolukorras — 223; lahinguväljalt — 238.
 Ordenid — äravõtmine — 34.
 Organisaator — kuriteo — 17.
 Organisatsioon — organisatsiooniline tegevus
 eriti ohtliku riikliku kuriteo toimepanemiseks, samuti
 osavõtt Nõukogude-vastasest organisatsioonist — 70.
 Osavõtt — kuriteost — 17; Nõukogude-vastasest orga-
 nisatsioonist — 70.
 Ostjad — petmine — 151.

P

Paranduslik töö — vabadusekaotuseta — 26; asen-
 damine sõjaväelase suhtes — 30; karistuste võrdlev
 raskus — 43; eelvangistuse arvestamine — 45; kuri-
 tahtlik kõrvalehoidumine — 178.
 Passimäärustik — eeskirjade rikkumine — 189.
 Pedarastia — 118.
 Peitmine — üleskirjutatud vara — 179; dokumendi
 või pitsati — 185.
 Peksmine — isiku tahtlik — 113; ülema — 217.
 Perekonnaseisuaht — registreerimisel valetea-
 dete andmine — 187.
 Pettus — sõjaväe tegevteenistusse kutsumisest kõrvale-
 hoidumiseks — 78; kodaniku valimisõiguse teostamise
 takistamiseks — 131; ostjate petmine — 151.
 Piinamine — 114.
 Piirivalveteenistus — eeskirjade rikkumine —
 231.
 Pillamine — sõjaväe vara — 225.
 Pitsat — riisumine, hävitamine, rikkumine või peit-
 mine — 185; või stambi võltsimine või võltsitu kasu-
 tamine — 186.

- Pornograafiline ese — valmistamine või levitamine — 200.
- Postimaksumärk — võltsimine või võltsitu kasutamine või käibelelaskmine — 159.
- Propaganda — Nõukogude-vastane — 68; sõja — 69.
- Punase Risti või Punase Poolkuu — nime-tuse või märgi ebaseaduslik kasutamine — 194; märgi ebaseaduslik kandmine või selle kuritarvitamine — 244.
- Purustamine — massiliste korratuste puhul — 77, liiklustee või transpordivahendi — 84.
- Põhikaristus — 21.
- Põgenemine — vahistatu — 176; asumiselt — 177.
- Päästmine — laevade kokkupõrkel teise laeva pääst-miseks abinõude tarvitusele võtmata jätmine — 192.

R

- Raadiotehniline post — teenistuseeskirjade rik-kumine — 232.
- Raha — võltsimine ja võltsitu käibelelaskmine — 85.
- Rahatrahv — 28; võrdlus parandusliku tööga — 43.
- Raiskamine — riisutud riigi- või ühiskonnavara — 93; leitud riigi- või ühiskonnavara — 95; üles-kirjutatud vara — 179.
- Raskendavad asjaolud — 38.
- Relv — tegutsemast keeldumine — 238.
- Retsidivist — eriti ohtlik — 42; tingimisi karistusest vabastamise mittekohaldamine — 55.
- Riigilipp — ebaseaduslik heiskamine kaubalaeval — 190.
- Riigipiir — ebaseaduslik sõitmine välismaale või NSV Liitu — 81; loata NSV Liitu sisse- või väljalendamine — 82.
- Riigi ja ühiskonna vara — riisumine: salajase varguse teel — 88, avaliku varguse teel — 89; röövi-

mise teel — 90, kelmuse teel — 91, väljapressimise teel — 92, omastamise, raiskamise või ametiseisundi kuritarvitamise teel — 93, pisiriisumine — 94; leitud riigi- või ühiskonnavara omastamine või raiskamine — 95; hävitamine või rikkumine: tahtlik — 97, ettevaatamatu — 98; valvealaste kohustuste rikkumine — 99.

Riiklik saladus — avaldamine — 73; dokumendi kaotamine — 74, 234.

Riisumine — riigi ja ühiskonna vara: salajase varguse abil — 88, avaliku varguse abil — 89, kelmuse teel — 91, väljapressimise teel — 92, omastamise, raiskamise või ametiseisundi kuritarvitamise abil — 93, väikeses koguses — 94; lapse — 124; kodaniku isikliku vara röövimise teel — 141; dokumendi või pitsati — 185.

Rikkumine — rahvusliku või rassilise võrdõiguslikkuse — 72; rahvusvahelise õhusõidu eeskirjade — 82; transpordi ohutu liiklemise või transpordivahendi ekspluateerimise eeskirjade — 83; liiklustee või transpordivahendi — 84; valuutaoperatsioonide eeskirjade — 86; riigi või ühiskonna vara või metsamassiivide: tahtlik — 97, ettevaatamatu — 98; riigi või ühiskonna vara valvealaste kohustuste — 99; alla 16-aastase isiku kõlbeline rikkumine — 117; hääletamise saladuse rikkumine — 132; kodaniku kirjavahetuse saladuse — 134; tööseadusandluse sätete — 135; autori- või leiutusõiguse — 136; kirikut riigist või koolist lahutava seaduse rikkumine — 137; kodaniku isikliku vara: tahtlik — 144, ettevaatamatu — 145; dokumendi või pitsati — 185; mere-telegraafikaabli — 193; kultuurimälestise või looduskaitseobjekti — 198; transpordivahendite ohutu liiklemise eeskirjade — 204, 205; ohutuseeskirjade — 206; lõhkeaine, kergesti süttiva, sööbiva või radioaktiivse aine hoidmise, kasutamise, arvestamise või edasisaatmise

eeskirjade — 209; epideemia- või epizootiavastast võitlust sättivate eeskirjade — 211; ülema sundimine teenistuskohustusi — 215; sõjaväe vara — 226; masinate juhtimise või ekspluateerimise eeskirjade — 227; lendude või nendeks ettevalmistumise eeskirjade — 228; laevajuhtimise eeskirjade — 229; vahtkonna-teenistuse määrustike sätete — 230; piirivalveteenistuse eeskirjade — 231; raadiotehnilise posti või valveallüksuse teenistuse eeskirjade — 232; siseteenistuse määrustiku eeskirjade — 233.

Rõõvimine — riigi või ühiskonna vara riisumise eesmärgil — 90; kodaniku isikliku vara riisumise eesmärgil — 141.

Rüüstamine — massiliste korratuste puhul — 77; haua — 199.

S

Salakaubavedu — 76.

Salaurgas — pidamine — 201.

Side- või signalisatsioonivahend — tahtlik rikkumine või purustamine — 84.

Simuleerimine — mobilisatsioonist kõrvalehoidumiseks haiguse — 78.

Siseteenistus — määrustikuliste eeskirjade rikkumine — 233.

Solvamine — 130; võimu või üldsuse esindaja — 183; ülema, alluva poolt või alluva, ülema poolt — 218; ühe sõjaväelase teise poolt — 219.

Spekulatsioon — 152; valuutaväärtuste või väärt-paberitega — 86; pisispekulatsioon — 153.

Spionaaž — 63.

Stamp — võltsimine või võltsitu kasutamine — 186.

Suguhaigused — nakatamine — 119.

Suguühendus — teadvalt alla 16-aastase naissoost isikuga — 116.

- Sundimine — ütluse andmisele — 171; võimu või üld-
suse esindajat ebaseaduslikule teole — 182; ülemat
teenistuskohustusi rikkuma — 215.
- Sundravi — 11, 59; alkohoolikute ja narkomaanide —
60.
- Sundtootmine — ebaseaduslik — 170.
- Sunnivahendid — meditsiinilise iseloomuga — 11,
59; kasvatusliku iseloomuga (alaealise suhtes) — 10,
61; alkohoolikute ja narkomaanide suhtes — 60.
- Surmanuhtlus — 22; aegumine — 53.
- Sõjapidamisvahend — üleandmine või jätmine
vaenlasele — 236.
- Sõjasaladus — avaldamine või sõjasaladust sisal-
dava dokumendi kaotamine — 234.
- Sõjavang — halb kohtlemine — 243.
- Sõjalaev — hukkuva mahajätmine — 237.
- Sõjaväelased — distsiplinaarpataljoni saatmine ja
parandusliku töö asendamine kinnipidamisega pea-
vahis — 30; auastme, ordeni või medali äravõtmine
— 34; kohtuotsuse täitmise edasilükkamine sõja ajal
— 48; sõjavangi kuriteod — 240.
- Sõjaväe tegevteenistus — kõrvalehoidumine
järjekordsest tegevteenistusse kutsumisest — 78; mo-
bilisatsioonist kõrvalehoidumine — 79.
- Sõjaväeteenistuskohuslased — kohtuotsuse
täitmise edasilükkamine — 48.
- Süüdimatus — 11.
- Süüdistustõendid — kunstlik loomine — 168.
- Süüdlane — vägivald või ähvardamine — 172.
- Süütamine — massiliste korratuste puhul — 77.

T

- Tagasiulatuv jõud — seaduse — 6.
- Tapmine — tahtlik — 100; tahtlik raskendavail asja-
oludel — 101; ema poolt oma vastsündinud lapse —
102; hingelise erutuse seisundis — 103; hädakaitse pii-

- ride ületamisega — 104; ettevaatamatuse tõttu — 105; enesetapmisele viimine — 106.
- Teenistuseeskirjad — rikkumine raadiotehnilisel postil või valveallüksuses — 232.
- Telegraafikaabel — mere-telegraafikaabli rikkumine — 193.
- Terroristlik akt — 64; välisriigi esindaja vastu — 65.
- Tingimisi süüdimõistmine — 47.
- Tooted — mittekvaliteetsete või mittekomplektsete väljastamine tööstusettevõttest — 147.
- Transpordidokument — võltsimine või võltsitu kasutamine või käibeelaskmine — 159.
- Transpordivahend — tahtlik rikkumine või purustamine — 84.
- Transport — ohutu liiklemise või transpordivahendi ekspluateerimise eeskirjade rikkumine — 83; liiklustee või transpordivahendi rikkumine — 84; transpordivahendi ohutu liiklemise eeskirjade rikkumine seda juhtiva isiku poolt — 204; transpordivahendi ohutu liiklemise eeskirjade muu rikkumine — 205.
- Tulirelv — ebaseaduslik omandamine, valmistamine, hoidmine või edasiandmine — 207; lohakas hoidmine — 208.
- Tunnistaja — vägivald või ähvardamine — 172; illumise takistamine või oma kohustuse täitmisest keeldumine — 173.
- Turustamine — teadvalt kuritegelikul teel saadud vara — 203.
- Tõlk — vägivald või ähvardamine — 172; illumise takistamine või oma kohustuse täitmisest keeldumine — 173.
- Tähtaeg — vabadusekaotus — 23; asumiselesaatmine — 24; väljasaatmine — 25; vabadusekaotuseta paranduslik töö — 26; teatud ametikohal töötamise või tegevalal tegutsemise õiguse äravõtmine — 27; dist-

siplinaarpataljonis, peavahis — 30; karistuste liitmine ja võrdlev raskus — 43; karistuse tähtaja määramise kord — 44; eelvangistuse arvestamine — 45; katseaeg — 47; kohtuotsuse täitmise edasilükkamine sõja ajal — 48; üldsuse käendus — 50; kriminaalvastutusele võtmise aegumine — 53; süüdimõistva kohtuotsuse täitmise aegumine — 54; tingimisi karistusest vabastamine — 55; karistamatuks tunnistamise kohta — 58; sundravi kohta — 59, 60; alaealiste suhtes rakendatavate sunnivahendite kohta — 61.

Täideviija — kuriteo — 17.

Tööseadusandlus — sätete rikkumine — 135.

Tööstusettevõtted — mittekvaliteetse või mittekomplektse toodangu väljalaskmine — 147.

Tööstustervishoid — eeskirjade rikkumine — 135.

Töötasu — kinnipidamine riigituludesse — 26.

Türm — 23.

U

Usutalitused — täitmise takistamine — 138.

V

Vabadusekaotus — 23; eelvangistuse arvestamine — 45; aegumine — 54.

Vahistamine — ebaseaduslik — 170.

Vahistatu — põgenemine — 176.

Vahkonnateenistus — määrustike sätete rikkimine — 230.

Vaimuhaigused — 11.

Valearvamus — 175.

Valekaebus — 174.

Valeteated — perekonnaseisuaktide registreerimisel — 187.

Valetõlge — 175.

Valeütlus — 175.

Valveallüksus — teenistuseeskirjade rikkumine — 232.

Valimisdokument — võltsimine — 132.

Valimistulemused — võltsimine — 132.

Valimisõigus — teostamise takistamine — 131.

Valmistamine — võltsitud raha või väärtpaberi — 85; ebaseaduslik tulirelva, laskemoona või lõhkeaine — 207; tugevatoimelise mürk- või narkootilise aine ebaseaduslik — 210.

Valuutaoperatsioonid — eeskirjade rikkumine — 86.

Vanemlikud õigused — äravõtmine — 35.

Vangiaandmine — vabatahtlik — 239.

Vangisviibiva sõjaväelase kuriteod — 240.

Vara — konfiskeerimine — 31; pretensioonide rahuldamise kord — 32; erikonfiskeerimine — 33; riigi- või ühiskonnavara — riisumine: salajase varguse teel — 88, avaliku varguse teel — 89, röövimise teel — 90, kelmuse teel — 91, väljapressimise teel — 92, omastamise, raiskamise või ametiseisundi kuritarvitamise teel — 93, pisiriisumine — 94, leitu omastamine või raiskamine — 95; hävitamine või rikkumine: tahtlik — 97, ettevaatamatu — 98; valvealaste kohustuste rikkumine — 99; kodaniku isikliku vara hävitamine või rikkumine: tahtlik — 144, ettevaatamatu — 145; üleskirjutatu võõrandamine, raiskamine või peitmine — 179; kuritegelikul teel saadud — omandamine või turustamine — 203; sõjaväele kuuluva: pillamine või kaotamine — 225, tahtlik hävitamine või rikkumine — 226.

Varaline kasu — ebaseaduslik saamine riigi või ühiskondliku organisatsiooni kahjuks — 96.

Varanduslik kahju — tekitamine riigile või ühiskondlikule organisatsioonile — 96.

- V a r g u s — riigi või ühiskonna vara: salajane — 88; avalik — 89; isikliku vara: salajane — 139, avalik — 140.
- V a r j a m i n e — kurjategija, kuriteo toimepanemise vahendi kuriteo jälgede või kuritegelikul teel saadud esemed — 18; kuriteo — 180.
- V a s t u h a k k a m i n e — võimuesindajale või ühiskondlikku korda kaitsvale üldsuse esindajale — 182; ülemale — 215.
- V õ i m u e s i n d a j a — vastuhakkamine või tema sundimine ebaseaduslikule teole — 182; solvamine — 183; vägivald või ähvardamine — 184.
- V õ i m u k u r i t a r v i t a m i n e — 235.
- V õ i m u l i i a l d u s — 235.
- V õ l t s i m i n e — dokumendi — mobilisatsioonist kõrvalehoidumiseks — 78; raha või väärtpaberi valmistamine või käibelelaskmine — 85; valimisdokumendi või tulemuste — 132; postimaksumärgi või transpordidokumendi — 159; ametialane — 166; dokumendi, pitsati või stambi või võltsitute kasutamine — 186.
- V õ r d õ i g u s l i k k u s e r i k k u m i n e — rahvusliku või rassilise — 72.
- V ä g i s t a m i n e — 115.
- V ä g i v a l d — tunnistaja, eksperdi, tõlgi, manuka või süüdlase suhtes — 172; ametiisiku või ühiskonnategelase suhtes — 184; ülema suhtes — 217; ühe sõjaväelase solvamine teise poolt vägivaldse teoga — 219; sõjategevuspiirkonna elanikkonna suhtes — 242.
- V ä g i v a l l a t e o d — isiku kallal — 113; vägivald ülema suhtes — 217.
- V ä l i s v a l u u t a — võltsimine ja võltsitu käibelelaskmine — 85.
- V ä l j a p r e s s i m i n e — riigi või ühiskonna vara riisumiseks — 92; võõra isikliku vara — 142.

Väljasaadetu — omavoliline elamaasumine keelatud paikkonda — 177.

Väljasaatmine — 25; karistuste võrdlev raskus — 43; väljasaadetu omavoliline elamaasumine keelatud paikkonda — 177.

Väljastamine — tööstusettevõttest mittekvaliteetse või mittekomplektse toodangu — 147; mittekvaliteetse või mittekomplektse kauba — 150.

Väljatõstmine — ebaseaduslik — 133.

Väärtpaber — võltsimine ja võltsitu käibelelaskmine — 85.

O

Oigused — äravõtmine — 27; vanemlike äravõtmine — 35; eestkoste- või hooldamisõiguste kuritarvitamine — 123; autori- või leiutusõiguse rikkumine — 136.

Oigusemõistmine — mittevastava kohtuotsuse või määruse tegemine — 169.

Ä

Ähvardamine — 128; kodaniku valimisõiguse teostamise takistamiseks — 131; tunnistaja, eksperdi, tõlgi, manuka või süüdlase — 172; ametiisiku või ühiskonnategelase — 184; ülema — 216.

Äraostmine — kodaniku valimisõiguse teostamise takistamiseks — 131.

Äraviimine — auto või muu mehhaniseeritud transpordivahendi — 197.

Ü

Ühiskondlik laitus — 29.

Üldsuse esindaja — vastuhakkamine või tema sundimine ebaseaduslikule teole — 182; solvamine — 183; vägivald või ähvardamine — 184.

Üldsuse käendus — 50.

Üleskirjutatud vara — võõrandamine, raiskamine või peitmine — 179.

Ümbervahetamine — lapse — 124.

Ütlus — sundimine andmisele — 171.

VÕRDLUSTABEL

Käesolevas võrdlustabelis on näidatud «Eesti NSV kriminaalkoodeksi» paragrahvide vastavus Kriminaalkoodeksi, Kriminaalprotsessi Koodeksi, NSV Liidu Ülemnõukogu Presiidiumi seadluste, Eesti NSV seaduste ja Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi seadluste paragrahvidele, mis kaotavad kehtivuse «Eesti NSV kriminaalkoodeksi» jõustumisega.

Käesolevas võrdlustabelis ei ole näidatud «Eesti NSV kriminaalkoodeksi» paragrahvide vastavust NSV Liidu Ülemnõukogu 25. detsembri 1958. a. seaduse «Kriminaalvastutuse kohta riiklike kuritegude eest» ja seaduse «Kriminaalvastutuse kohta sõjaväeliste kuritegude eest» sellekohastele paragrahvidele, kuna nimetatud seadused ei kaota kehtivust nende kodifitseerimisega «Eesti NSV kriminaalkoodeksisse».

«Eesti NSV kriminaalkoodeksi» paragrahvid.	Koodeksite, seaduste ja seadluste paragrahvid, mis kaotavad kehtivuse «Eesti NSV kriminaalkoodeksi» jõustumisega.
§ 1	KrK ¹ § 1
§ 2	— ²
§ 3	—
§ 4	KrK §-d 2 ja 3
§ 5	KrK §-d 4 ja 5
§ 6	KrPK ³ § 2

¹ Eesti NSV territooriumil kehtiv Kriminaalkoodeks.

² — näidatud juhtumil on «Eesti NSV kriminaalkoodeksisse» võetud uus säte.

³ Eesti NSV territooriumil kehtiv Kriminaalprotsessi Koodeks.

§ 7	KrK § 6
§ 8	KrK § 10
§ 9	KrK § 10
§ 10	KrK § 12
§ 11	KrK § 11
§ 12	KrK § 11 märkus
§ 13	KrK § 13
§ 14	KrK § 13
§ 15	KrK § 19
§ 16	KrK § 19
§ 17	KrK §-d 17 ja 18
§ 18	KrK § 17
§ 19	KrK § 18
§ 20	KrK § 9
§ 21	KrK § 20
§ 22	KrK §-d 21 ja 22
§ 23	KrK § 28
§ 24	KrK §-d 35 ja 36
§ 25	KrK §-d 35 ja 36
§ 26	KrK § 30
§ 27	KrK §-d 31 ja 38
§ 28	KrK § 42
§ 29	KrK § 39
§ 30	KrK § 30 märkus
§ 31	KrK § 40
§ 32	KrK § 41
§ 33	—
§ 34	KrK § 33
§ 35	KrK § 31
§ 36	KrK § 45
§ 37	KrK § 48
§ 38	KrK § 47
§ 39	KrK § 51
§ 40	KrK § 49
§ 41	KrPK § 465
§ 42	—

§ 43	—
§ 44	—
§ 45	KrK § 29
§ 46	—
§ 47	KrK §-d 53 ja 54
§ 48	KrK § 28 märkus 2
§ 49	KrK § 6 märkus ja § 8
§ 50	—
§ 51	—
§ 52	KrPK § 457
§ 53	KrK § 14
§ 54	KrK § 15
§ 55	KrK § 54 ¹
§ 56	NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi sead- lus 24. aprillist 1954. a.
§ 57	—
§ 58	KrK § 55
§ 59	KrK § 24 ja 26
§ 60	—
§ 61	KrK § 25 ja 26
§ 88	NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi sead- luse 4. juunist 1947. a. (sots. om.) §-d 1, 2, 3 ja 4.
§ 89	NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi sead- luse 4. juunist 1947. a. (sots. om.) §-d 1, 2, 3 ja 4.
§ 90	NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi sead- luse 4. juunist 1947. a. (sots. om.) §-d 2 ja 4.
§ 91	NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi sead- luse 4. juunist 1947. a. (sots. om.) §-d 1, 2, 3 ja 4.
§ 92	NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi sead- luse 4. juunist 1947. a. (sots. om.) §-d 1, 2, 3 ja 4.

- § 93 NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi sead-
luse 4. juunist 1947. a. (sots. om.)
§-d 1, 2, 3 ja 4.
- § 94 NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi sead-
lus 10. jaanuarist 1955. a.
- § 95 KrK § 168
- § 96 KrK §-d 169 ja 174
- § 97 KrK § 79
- § 98 KrK §-d 79² ja 79⁴
- § 99 —
- § 100 KrK § 137
- § 101 KrK § 136
- § 102 —
- § 103 KrK § 138
- § 104 KrK § 139
- § 105 KrK § 139
- § 106 KrK § 141
- § 107 KrK § 142
- § 108 KrK § 143
- § 109 —
- § 110 —
- § 111 KrK § 145
- § 112 KrK § 143
- § 113 KrK § 146
- § 114 KrK § 146
- § 115 NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi sead-
lus 4. jaanuarist 1949. a.
- § 116 KrK § 151
- § 117 KrK § 152
- § 118 KrK § 154-a
- § 119 KrK § 150
- § 120 KrK § 140
- § 121 KrK § 158
- § 122 —
- § 123 KrK § 158¹
- § 124 KrK § 149

§ 125	KrK § 156
§ 126	KrK § 157
§ 127	KrK § 156 ¹
§ 128	—
§ 129	KrK § 161
§ 130	KrK § 159 ja 160
§ 131	KrK § 91 ¹ ja valimismäärustike vastav d §-d
§ 132	Valimismäärustike vastavad §-d
§ 133	KrK § 97
§ 134	—
§ 135	KrK § 133
§ 136	KrK § 177
§ 137	KrK §-d 122, 124, 125 ja 126
§ 138	KrK § 127
§ 139	NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi sead- luse 4. juunist 1947. a. (isikl. om.) § 1
§ 140	NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi sead- luse 4. juunist 1947. a. (isikl. om.) §-d 1 ja 2
§ 141	NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi sead- luse 4. juunist 1947. a. (isikl. om.) § 2
§ 142	KrK § 174
§ 143	KrK § 169
§ 144	KrK § 175
§ 145	—
§ 146	KrK § 129-a
§ 147	KrK § 128-a
§ 148	KrK § 99
§ 149	NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi sead- lus 7. aprillist 1948. a.
§ 150	KrK § 128-a
§ 151	KrK § 128-v
§ 152	KrK § 107

§ 153	—
§ 154	KrK § 98
§ 155	KrK § 85
§ 156	NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi sead- lus 11. jaanuarist 1955. a.
§ 157	KrK §-d 86 ja 86 ¹
§ 158	—
§ 159	KrK § 59 ⁸
§ 160	KrK § 109 märkus
§ 161	KrK §-d 109, 110, 111-a ja 112
§ 162	KrK §-d 111 ja 112
§ 163	KrK §-d 111 ja 112
§ 164	KrK § 117
§ 165	KrK § 118
§ 166	KrK § 120
§ 167	KrK § 121
§ 168	—
§ 169	KrK § 114
§ 170	KrK § 115
§ 171	—
§ 172	—
§ 173	KrK § 92
§ 174	KrK § 95
§ 175	KrK § 95
§ 176	KrK § 82
§ 177	KrK § 82
§ 178	—
§ 179	—
§ 180	—
§ 181	NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi sead- luse 4. juunist 1947. a. (sots. om.) § 5 ja NSVL Ülemnõukogu Presii- diumi seadluse 4. juunist 1947. a. (isikl. om.) § 3
§ 182	KrK § 73
§ 183	KrK § 76

§ 184	KrK § 73 ¹
§ 185	KrK § 78
§ 186	KrK § 72
§ 187	KrK § 88
§ 188	KrK § 90
§ 189	KrK § 192-a ja Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi seadlus 24. maist 1958. a.
§ 190	KrK § 93
§ 191	KrK § 184
§ 192	KrK §-d 156 ¹ ja 176
§ 193	KrK § 80
§ 194	KrK § 94
§ 195	KrK § 74
§ 196	KrK § 74
§ 197	—
§ 198	Eesti NSV seadus 7. juunist 1957. a.
§ 199	—
§ 200	KrK § 182 ¹
§ 201	KrK § 155
§ 202	KrK § 73 ²
§ 203	KrK § 164
§ 204	KrK § 59 ³ -v ja Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi seadluse 24. maist 1958. a. § 3
§ 205	KrK §-d 75 ¹ ja 75 ⁴
§ 206	KrK §-d 108, 108 ¹ ja NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi seadlus 14. veebruarist 1953. a.
§ 207	KrK § 182
§ 208	—
§ 209	NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi seadlus 21. maist 1952. a.
§ 210	KrK §-d 104 ja 179
§ 211	KrK § 181

NSV LIIDU JA LIIDUVABARIIKIDE KRIMI- NAALSEADUSANDLUSE ALUSED

(Kinnitatud Nõukogude Sotsialistlike Vabariikide Liidu Ülemnõukogu poolt viienda koosseisu teisel istungjärgul 25. detsembril 1958.)

I O S A

ÜLDEESKIRJAD

§ 1. Nõukogude kriminaalseadusandluse ülesanded

NSV Liidu ja liiduvabariikide kriminaalseadusandluse ülesandeks on kaitsta nõukogude ühiskondlikku ja riiklikku korda, sotsialistlikku omandit, kodanike isikut ja õigusi ning kogu sotsialistlikku õiguskorda kuritegelike rünnete vastu.

Selle ülesande teostamiseks määrab NSV Liidu ja liiduvabariikide kriminaalseadusandlus kindlaks, missugused ühiskonnaohtlikud teod on kuriteod, ja näeb ette karistused, mis kuuluvad kohaldamisele kuritegusid toimepannud isikute suhtes.

§ 2. NSV Liidu ja liiduvabariikide kriminaalseadusandlus

NSV Liidu ja liiduvabariikide kriminaalseadusteks on käesolevad alused, mis määravad kindlaks NSV Liidu ja liiduvabariikide kriminaalseadusandluse printsiibid ja üldsätted, ning üleliidulised seadused, mis näevad ette vasfutuse üksikute kuritegude eest, ja liiduvabariikide kriminaalkoodeksid.

Üleliidulised kriminaalseadused määravad vastutuse riiklike ja sõjaväeliste kuritegude eest, vajalikel juhtudel aga ka teiste kuritegude eest, mis on suunatud NSV Liidu huvide vastu.

§ 3. Kriminaalvastutuse alused

Kriminaalvastutusele ja karistamisele kuulub ainult isik, kes on süüdi kuriteo toimepanemises, see tähendab isik, kes on tahtlikult või ettevaatamatult toime pannud kriminaalseaduses ettenähtud ühiskonnaohtliku teo.

Kriminaalkaristust kohaldatakse ainult kohtuotsusega.

§ 4. NSV Liidu ja liiduvabariikide kriminaalseaduste kehtivus tegude suhtes, mis on toime pandud NSV Liidu territooriumil

Kõik isikud, kes on toime pannud kuriteo NSV Liidu territooriumil, kannavad vastutust kuriteo toimepanemise kohas kehtivate kriminaalseaduste järgi.

Juhul, kui välisriikide diplomaatilised esindajad ja teised kodanikud, kes vastavalt kehtivatele seadustele ja rahvusvahelistele kokkulepetele ei allu kriminaalasjade suhtes Nõukogude kohtuasutustele, panevad NSV Liidu territooriumil toime kuriteo, lahendatakse nende kriminaalvastutuse küsimus diplomaatilisel teel.

§ 5. NSV Liidu ja liiduvabariikide kriminaalseaduste kehtivus tegude suhtes, mis on toime pandud väljaspool NSV Liidu piire

Välismaal kuriteo toimepannud NSV Liidu kodanikud alluvad kriminaalvastutusele kriminaalseaduste järgi, mis kehtivad liiduvabariigis, mille territooriumil nad võeti kriminaalvastutusele või anti kohtu alla.

Samadel alustel kannavad vastutust ka NSV Liidus elu-

nevad kodakondsuseta isikud, kes panevad kuritegusid toime väljaspool NSV Liidu piire.

Kui nimetatud isikud toimepandud kuritegude eest kandsid karistust välismaal, võib kohus vastavalt kas kergendada nendele määratud karistust või süüdlase karistuse kandmisest täielikult vabastada.

Välismaalased, kes panid kuriteo toime väljaspool NSV Liidu piire, vastutavad Nõukogude kriminaalseaduste järgi rahvusvahelistes kokkulepetes ettenähtud juhtudel.

§ 6. Kriminaalseaduse ajaline kehtivus

Teo kuritegelikkus ja karistatavus määratakse selle teo toimepanemise ajal kehtiva seadusega.

Seadusel, mis kõrvaldab teo karistatavuse või kergendab karistust, on tagasiulatuv jõud, see tähendab, et seadust rakendatakse ka tegude suhtes, mis on toime pandud enne tema väljaandmist.

Seadusel, mis tunnistab teo karistatavaks või raskendab karistust, ei ole tagasiulatuvat jõudu.

II OSA

KURITEGU

§ 7. Kuriteo mõiste

Kuritegu on kriminaalseaduses ettenähtud ühiskonna- ohtlik tegu (tegevus või tegevusetus), mis ründab nõukogude ühiskondlikku või riiklikku korda, sotsialistlikku majandussüsteemi, sotsialistlikku omandit, kodanike isikut ning nende poliitilisi, töölaseid, varalisi ja muid õigusi, samuti kriminaalseaduses ettenähtud ja sotsialistlikku õiguskorda ründav muu ühiskonnaohtlik tegu.

Kuritegu ei ole tegevus või tegevusetus, mis formaalselt sisaldab küll mingi kriminaalseaduses ettenähtud teo tunnuseid, kuid vähese tähtsuse tõttu ei ole ühiskonnaohtlik.

§ 8. Kuriteo tahtlik toimepanemine

Kuritegu on tahtlikult toime pandud, kui isik, kes selle toime pani, sai aru oma teo või tegevusetuse ühiskonnaohtlikust iseloomust, nägi ette selle ühiskonnaohtlikke tagajärgi ja soovis neid või teadlikult möönis nende tagajärgede saabumist.

§ 9. Kuriteo ettevaatamatu toimepanemine

Kuritegu on ettevaatamatult toime pandud, kui isik, kes selle toime pani, nägi ette oma teo või tegevusetuse ühiskonnaohtlike tagajärgede saabumise võimalust, kuid kergemeelselt lootis neid vältida, või ei näinud ette nende tagajärgede saabumise võimalust, kuigi pidi ja võis neid ette näha.

§ 10. Alaealiste vastutus

Kriminaalvastutust kohaldatakse isikutele, kes enne kuriteo toimepanemist on saanud vähemalt kuusteist aastat vanaks.

Isikud, kes panid kuriteo toime neljateistkümne kuni kuueteistkümne aasta vanuses, võetakse kriminaalvastutusele ainult tapmise, terviseriket põhjustava kehavigastuse tahtliku tekitamise, vägistamise, röövimise, varguse, kuritahtliku huligaansuse, riigi- ja ühiskonnavara või kodanike isikliku vara tahtliku hävitamise või rikkumise eest, mis tõi kaasa raskeid tagajärgi, samuti tahtlike tegude toimepanemise eest, mis võisid esile kutsuda rongiõnnetuse.

Kui kohus leiab, et isik, kes enne kaheksateistkümne-aastaseks saamist on toime pannud mitte eriti ühiskonnaohtliku kuriteo, on parandatav ilma kriminaalkaristust kohaldamata, siis võib ta sellise isiku suhtes rakendada kasvatuslikke sunnivahendeid, mis ei ole kriminaalkaristuseks.

Kasvatuslike sunnivahendite liigid ja nende kohaldamise kord määratakse liiduvabariikide seadusandlusega.

§ 11. Süüdimatus

Kriminaalvastutusele ei kuulu isik, kes ühiskonnaohtliku teo toimepanemise ajal oli süüdimatuse seisundis, see tähendab, et ta ei võinud endale oma tegudest aru anda või neid juhtida kroonilise vaimuhaiguse, vaimutegevuse ajutise häire, nõrgamõistuslikkuse või muu haigusliku seisundi tõttu. Sellise isiku suhtes võidakse kohtu määramisel kohaldada meditsiinilisi sunnivahendeid, millised määratakse kindlaks liiduvabariikide seadusandlusega.

Karistamisele ei kuulu samuti isik, kes kuriteo toimepanemise ajal oli süüdiv, kuid enne kohtuotsuse tegemist jäi vaimuhaigeks, mis võttis temalt võimaluse endale oma tegudest aru anda või neid juhtida. Sellise isiku suhtes võidakse kohtu määramisel kohaldada meditsiinilisi sunnivahendeid, pärast tervenemist aga võib ta kuuluda karistamisele.

§ 12. Vastutus joobeseisundis toimepandud kuriteo eest

Isik, kes pani kuriteo toime joobeseisundis, ei vabane kriminaalvastutusest.

§ 13. Hädakaitse

Kuriteoks ei ole tegu, millel on küll kriminaalseaduses ettenähtud teo tunnused, kuid mis on toime pandud hädakaitse seisundis, see on Nõukogude riigi huvide, ühiskond-

like huvide, kaitsja enese või teise inimese isiku või õiguste kaitsel ühiskonnaohtliku ründe eest ründajale kahju tekitamise teel, kui selle juures ei ületatud hädakaitse piire.

Hädakaitse piiride ületamine on kaitse ilmne mittevastavus ründe iseloomule ja ohtlikkusele.

§ 14. Hädaseisund

Kuriteoks ei ole tegu, millel on küll kriminaalseaduses ettenähtud teo tunnused, kuid mis on toime pandud hädaseisundis, see on ohu kõrvaldamiseks, mis ähvardas Nõukogude riigi huve, ühiskondlikke huve, antud kodaniku või teiste kodanike isikut või õigusi, kui seda ohtu antud asjaoludel ei saanud kõrvaldada muude vahenditega ja kui tekitatud kahju on väiksem kui ärahoitud kahju.

§ 15. Vastutus kuriteo ettevalmistamise ja kuriteo katse eest

Kuriteo ettevalmistamine on kuriteo toimepanemiseks vahendite või riistade hankimine või kohandamine või muu tahtlik tingimuste loomine kuriteo toimepanekuks.

Kuriteo katse on tahtlik tegu, mis on vahetult suunatud kuriteo toimepanemisele, kui seejuures kuritegu jäi lõpule viimata süüdlase tahtest olenemata põhjustel.

Karistus kuriteo ettevalmistamise ja kuriteo katse eest mõistetakse seaduse järgi, mis näeb ette vastutust antud kuriteo eest. Karistuse mõistmisel arvestab kohus süüdlase poolt toimepandud teo iseloomu ja ühiskonnaohtlikkuse astet, kuritegeliku kavatsuse teostamise astet ning põhjusi, mille tõttu kuritegu jäi lõpule viimata.

§ 16. Vabatahtlik loobumine kuriteo toimepanemisest

Isik, kes vabatahtlikult on loobunud kuriteo lõpuleviimisest, võetakse kriminaalvastutusele ainult sel juhul, kui tema poolt faktiliselt toimepandud tegu sisaldab mõne teise kuriteo koosseisu.

§ 17. Osavõtt

Kuriteost osavõtt on kahe või enama isiku tahtlik ühine osavõtmine kuriteo toimepanemisest.

Kuriteost osavõtjateks peale täideviijate on organisaa-torid, kihutajad ja kaasaaitajad.

Täideviija on isik, kes kuriteo vahetult toime pani.

Organisaator on isik, kes organiseeris või juhtis kuriteo toimepanemist.

Kihutaja on isik, kes kallutas teist isikut kuritegu toime panema.

Kaasaaitaja on isik, kes aitas kaasa kuriteo toimepanemisele nõuannetega, juhistega, vahendite andmisega või takistuste kõrvaldamisega, samuti isik, kes ette lubas varjata kurjategijat, kuriteo toimepanemise riistu ja vahendeid, kuriteo jälgi või kuritegelikul teel saadud esemeid.

Karistuse mõistmisel peab kohus arvestama kuriteo toimepanemisest osavõtnud iga isiku osavõtu astet ja iseloomu.

§ 18. Varjamine

Kurjategija, kuriteo toimepanemise riistade ja vahendite, kuriteo jälgede või kuritegelikul teel saadud esemete ette mittelubatud varjamine toob kaasa vastutuse ainult kriminaalseadusega eriti ettenähtud juhtudel.

§ 19. Mitteteatamine

Mitteteatamine kindlasti teadaolevast ettevalmistatavast või toimepandud kuriteost toob kaasa kriminaalvastutuse ainult kriminaalseadusega eriti ettenähtud juhtudel.

III OSA

KARISTUS

§ 20. Karistuse eesmärgid

Karistus ei ole mitte ainult karistamisvahendiks toimepandud kuriteo eest, vaid tema eesmärgiks on ka süüdimõistetute parandamine ja ümberkasvatamine töösse ausa suhtumise, seaduste täpse täitmise ja sotsialistliku ühiskondliku reeglite austamise vaimus, samuti süüdimõistetute kui ka teiste isikute poolt uute kuritegude toimepanemise ärahoidmine.

Karistuse eesmärgiks ei ole füüsiliste kannatuste tekitamine või inimväärikuse alandamine.

§ 21. Karistuste liigid

Kuriteo toimepannud isikutele võib mõista järgmisi põhikaristusi:

- 1) vabadusekaotus;
- 2) asumiseleasaatmine;
- 3) väljasaatmine;
- 4) vabadusekaotuseta paranduslikud tööd;
- 5) teatud ametikohtadel töötamise või teatud tegevusalal tegutsemise õiguse äravõtmine;
- 6) rahatrahv;
- 7) ühiskondlik laitus.

Ajateenistuse sõjaväelastele võib karistusena mõista ka distsiplinaarpataljoni saatmist.

Peale põhikaristuse võib süüdimõistetule mõista järgmisi lisakaristusi:

vara konfiskeerimine;

sõjaväelise või eriauastme äravõtmine.

Väljasaatmist, asumisele saatmist, keeldu töötada teatud ametikohtadel või tegutseda teatud tegevusalal ning rahatrahvi võib mõista mitte ainult põhi-, vaid ka lisakaristusena.

Liiduvabariikide seadusandlusega võib peale käesolevas paragrahvis tähendatud karistuste ette näha ka muid karistusliike kooskõlas käesolevate aluste printsiipide ja üldsätetega.

§ 22. Erakordne karistus — surmanuhtlus

Erakordse karistusena kuni selle täieliku kaotamiseni on lubatud kohaldada surmanuhtlust — mahalaskmist — kodumaa reetmise, spionaaži, diversiooni, terroristliku akti ja banditismi eest, samuti tahtliku tapmise eest raskendavatel asjaoludel, millised on näidatud NSV Liidu ja liiduvabariikide kriminaalseaduste neis paragrahvides, mis määravad kindlaks vastutuse tahtliku tapmise eest, sõjaajal või lahinguolukorras aga ka teiste eriti raskete kuritegude eest NSV Liidu seadusandlusega eriti ettenähtud juhtudel.

Ei või surma mõista isikuid, kes enne kuriteo toimepanemist ei ole saanud kaheksateistkümne-aastaseks, ega naisi, kes kuriteo toimepanemise või kohtuotsuse tegemise ajal on rasedad. Surmanuhtlust ei või kohaldada naisisiku suhtes, kes kohtuotsuse täideviimise momendil on rase.

§ 23. Vabadusekaotus

Vabadusekaotus mõistetakse tähtajaga mitte üle kümne aasta, eriti raskete kuritegude eest ja eriti ohtlikele retsi-

divistidele aga NSV Liidu ja liiduvabariikide seadusandluses ettenähtud juhtudel mitte üle viieteistkümne aasta.

Karistuse mõistmisel isikule, kes enne kuriteo toimepanemist ei olnud veel kaheksateistkümne-aastaseks saanud, ei või vabadusekaotuse tähtaeg ületada kümnet aastat.

Vabadusekaotusele mõistetud isikud kannavad karistust paranduslike tööde koloonias või türmis, alaealised aga alaealiste töökoloonias.

Vabadusekaotust kinnipidamise näol türmis, kas kogu karistusaja või selle osa kestel võib kohus mõista isikutele, kes on toime pannud raskeid kuritegusid, samuti eriti ohtlikele retsidivistidele.

Isikutele, kes on ära kandnud vähemalt poole türmis kinnipidamise tähtajast, võib kohus nende eeskujuliku käitumise korral asendada neile kinnipidamise türmis kinnipidamisega koloonias.

Isikutele, kes kuritahtlikult rikuvad paranduslike tööde koloonias kehtivat režiimi, võib kohus asendada karistuse kandmise koloonias kinnipidamisega türmis kestusega mitte üle kolme aasta, kusjuures selle tähtaja lõppemisel veel kandmata karistus kantakse paranduslike tööde koloonias.

§ 24. Asumiseleasaatmine ja väljasaatmine

Asumiseleasaatmine seisneb süüdimõistetu eemaldamises tema elukohast ühes sundasumisega teatud paikkonnas.

Väljasaatmine seisneb süüdimõistetu eemaldamises tema elukohast ühes keeluga elada teatud paikkondades.

Asumiseleasaatmist ja väljasaatmist nii põhi- kui ka lisakaristusena võib mõista tähtajaga mitte üle viie aasta.

Asumiseleasaatmist ja väljasaatmist lisakaristusena võib mõista ainult seaduses eriti ettenähtud juhtudel.

Asumiseleasaatmist ja väljasaatmist ei kohaldata isikutele, kes enne kuriteo toimepanemist ei olnud veel kahek-

sateistkümne-aastaseks saanud. Asumiselesaatmist ei kohaldata ka rasedatele naistele ja naistele, kelle ülalpidamisel on kuni kaheksa aasta vanuseid lapsi.

Asumise ärakandmise kord, kohad ja tingimused, samuti väljasaatmise kord ja tingimused määratakse kindlaks NSV Liidu ja liiduvabariikide seadusandlusega.

§ 25. Vabadusekaotuseta paranduslikud tööd

Vabadusekaotuseta paranduslikke töid määratakse tähtajaga kuni üks aasta ja need kantakse ära kas süüdimõistetu töökohas või muudes kohtades süüdimõistetu elukoha rajoonis. Vabadusekaotuseta paranduslikele töödele mõistatud isiku töötasust peetakse kinni riigituludesse kohtuotsuses kindlaksmääratud ulatuses, kuid mitte üle 20%.

Vabadusekaotuseta paranduslike tööde ärakandmise kord määratakse kindlaks liiduvabariikide seadusandlusega.

§ 26. Teatud ametikohtadel töötamise või teatud tegevusalal tegutsemise õiguse äravõtmine

Teatud ametikohtadel töötamise või teatud tegevusalal tegutsemise õiguse äravõtmise võib kohus määrata tähtajaga kuni viis aastat põhi- või lisakaristusena.

Seda karistust võib määrata juhtudel, kui süüdlase poolt ametikohal või teatud tegevusalal tegutsemisel toimepandud kuritegude iseloomu tõttu kohus peab võimatuks säilitada talle õigus töötada teatud ametikohal või tegutseda teatud tegevusalal.

§ 27. Rahatrahv

Rahatrahv on kohtu poolt seaduses ettenähtud juhtudel ja piirides määratav rahaline sissenõue.

Rahatrahvi suurus määratakse kindlaks olenevalt toimepandud kuriteo raskusest ning arvestades süüdlase varanduslikku seisundit.

Rahatrahvi asendamine vabadusekaotusega ja vabadusekaotuse asendamine trahviga ei ole lubatud.

§ 28. Uhiskondlik laitus

Uhiskondlik laitus on kohtu poolt süüdlasele avaliku laitude avaldamine selle teatavakstegemisega vajalikel juhtudel üldsusele ajakirjanduse kaudu või muul viisil.

§ 29. Kuritegusid toimepannud sõjaväelaste distsiplinaarpataljoni saatmine ja paranduslike tööde asendamine kinnipidamisega peavahis

Ajateenistuse sõjaväelastele, kes on toime pannud kuriteo, võib kohaldada distsiplinaarpataljoni saatmist tähtajaga kolmest kuust kuni kahe aastani seaduses ettenähtud juhtudel, samuti neil juhtudel, kui kohus, arvestades asjaolusid ja süüdimõistetu isikut, peab otstarbekohaseks kuni kaheks aastaks ettenähtud vabadusekaotuse asemel kohaldada distsiplinaarpataljoni saatmist samaks tähtajaks.

Vabadusekaotuseta paranduslikud tööd asendatakse sõjaväelastele kinnipidamisega peavahis tähtajaga kuni kaks kuud.

§ 30. Vara konfiskeerimine

Vara konfiskeerimine on süüdimõistetu isiklikuks omandiks oleva kogu või osa vara sunduslik tasuta võõrandamine riigi kasuks.

Vara konfiskeerimist võib mõista ainult riiklike ja ka-

susaamise eesmärgil toimepandud raskete kuritegude eest seaduses ettenähtud juhtudel.

Vara konfiskeerimise kohaldamise kord, süüdimõistetu enda ning tema ülalpidamisel olevate isikute jaoks hädavajalike ja konfiskeerimisele mittekuuluvate esemete loetelu ning samuti konfiskeeritud varast süüdimõistetu kohustuste järgi nõuete rahuldamise tingimused ja kord määratakse kindlaks liiduvabariikide seadusandlusega.

§ 31. Sõjaväeliste ja teiste auastmete ning ordenite, medalite ja aunimetuste äravõtmine

Raske kuriteo eest süüdimõistmisel võidakse sõjaväelist ja eriauastet omavalt isikult see kohtuotsusega ära võtta.

Isiku süüdimõistmisel raske kuriteo eest, keda on autasustatud ordeni või medaliga või kellel on NSV Liidu Ülemnõukogu Presiidiumi, liidu- või autonoomse vabariigi ülemnõukogu presiidiumi poolt antud aunimetus või NSV Liidu Ülemnõukogu Presiidiumi või NSV Liidu Ministrite Nõukogu poolt antud sõjaväeline või muu auaste, lahendab kohus kohtuotsuse tegemisel küsimuse, kas on otstarbekohane teha esildist organile, kes autasustas süüdimõistetut ordeni või medaliga või andis talle auastme või aunimetuse, selle ordeni, medali või aunimetuse, sõjaväelise või muu auastme äravõtmise kohta.

IV OSA

KARISTUSE MÕISTMINE JA KARISTUSEST VABASTAMINE

§ 32. Karistuse mõistmise üldalused

Kohus mõistab karistuse neis piirides, mille näeb ette toimepandud kuriteo eest vastutust ettenägeva seaduse

paragrahv, ning täpses vastavuses käesolevate aluste ja liiduvabariigi kriminaalkoodeksi sätetega. Karistuse mõistmisel arvestab kohus, juhindudes sotsialistlikust õigusteadvusest, toimepandud kuriteo iseloomu ja ühiskonnaohtlikkuse astet, süüdlase isikut ning vastutust kergendavaid ja raskendavaid asjaolusid.

§ 33. Vastutust kergendavad asjaolud

Karistuse mõistmisel vastutust kergendavateks asjaoludeks on:

1) süüdlase poolt kuriteo kahjulike tagajärgede ärahoidmine või tekitatud kahju vabatahtlik hüvitamine või kõrvaldamine;

2) kuriteo toimepanemine raskete isiklike või perekondlike asjaolude kokkusattumise mõjul;

3) kuriteo toimepanemine ähvarduse või sundimise või materiaalse või muu sõltuvuse mõjul;

4) kuriteo toimepanemine tugeva hingelise erutuse mõjul, mille kannatanu on esile kutsunud oma mitteõiguspäraste tegudega;

5) kuriteo toimepanemine ühiskonnaohtliku ründe eest kaitsmisel hädakaitse piiride ületamisega;

6) kuriteo toimepanemine alaealise poolt;

7) kuriteo toimepanemine raseda naisisiku poolt;

8) puhtsüdamlik süü ülestunnistamine või süü ülestunnistamisele ilmunine.

Liiduvabariikide kriminaalkoodeksid võivad ette näha ka teisi vastutust kergendavaid asjaolusid.

Kohus võib karistuse mõistmisel arvestada ka kergendavaid asjaolusid, milliseid seaduses pole näidatud.

§ 34. Vastutust raskendavad asjaolud

Karistuse mõistmisel vastutust raskendavateks asjaoludeks on:

1) kuriteo toimepanemine isiku poolt, kes varem on min-
gisuguse kuriteo toime pannud.

Olenevalt esimese kuriteo iseloomust on kohtul õigus
seda mitte lugeda raskendavaks asjaoluks;

2) kuriteo toimepanemine organiseeritud grupi poolt;

3) kuriteo toimepanemine kasusaamise või muudel
madalatel ajenditel;

4) kuriteoga raskete tagajärgede põhjustamine;

5) kuriteo toimepanemine alaealise, kõrges vanuses või
abitus seisundis oleva isiku suhtes;

6) alaealiste kihutamine kuriteo toimepanemisele või
nende ahvatlemine kuriteost osavõtmisele;

7) kuriteo toimepanemine erilise julmusega või kannat-
tanu mõnitamisega;

8) kuriteo toimepanemine ühiskondliku õnnetuse tingi-
muste ärakasutamisega;

9) kuriteo toimepanemine üldohtlikul viisil.

Liiduvabariikide kriminaalkoodeksid võivad ette näha
ka teisi süüdlase vastutust raskendavaid asjaolusid, mis
ei ole ette nähtud käesolevas paragrahvis.

§ 35. Karistuse mõistmine mitme kuriteo toimepanemise eest

Kui isik tunnistatakse süüdi kahe või enama kuriteo
toimepanemises, millised on ette nähtud kriminaalseaduse
erinevates paragrahvides ning ei ole ühegi eest nendest
süüdi mõistetud, siis kohus, mõistes karistuse eraldi iga
kuriteo eest, mõistab lõpliku karistuse kuritegude kogumi
eest, kas lugedes kergema karistuse kaetuks raskema
karistusega või liites mõistetud karistused täies ulatuses
või osaliselt seaduse selle paragrahvi piirides, mis näeb
ette raskema karistuse.

Põhikaristusele võib liita ükskõik millise lisakaristuse,
mis on ette nähtud seaduse neis paragrahvides, kus on

kindlaks määratud vastutus nende kuritegude eest, millele toimepanemises on isik süüdi tunnistatud.

Samade eeskirjade järgi mõistetakse karistus, kui pärast antud asja kohtuotsuse tegemist tuvastatakse, et süüdimõistetu on süüdi veel teises kuriteos, mille ta on toime pannud enne kohtuotsuse tegemist esimeses asjas. Sel juhul arvatakse karistuse kändmise tähtaja hulka karistus, mis oli täielikult või osaliselt ära kantud esimese kohtuotsuse järgi.

§ 36. Karistuse mõistmine mitme kohtuotsuse järgi

Kui süüdimõistetu pärast kohtuotsuse tegemist, kuid enne karistuse täielikku ärakandmist pani toime uue kuriteo, siis kohus liidab eelmise otsuse järgi kandmata karistuse kas täies ulatuses või osaliselt uue otsusega mõistatud karistusega.

Karistuste liitmisel käesolevas paragrahvis ettenähtud korras ei tohi karistuse üldine tähtaeg ületada maksimumset tähtaega, mis on kindlaks määratud antud karistusliigi jaoks. Vabadusekaotuse näol määratud karistuste liitmisel ei tohi karistuse üldine tähtaeg ületada kümmet aastat, kuritegude eest aga, millede eest seadus lubab vabadusekaotuse määramist tähtajaga üle kümne aasta, ei tohi kogu karistusaeg ületada viitteistkümnet aastat.

§ 37. Seaduses ettenähtust kergema karistuse mõistmine

Arvestades erandlikke asjaolusid ja süüdlase isikut ning tunnistades vajalikuks mõista süüdlasele karistus alla seda alammäära, mille seadus näeb ette antud kuriteo eest, või üle minna mõnele teisele kergemale karistusliigile, võib kohus selliselt karistust kergendada, märkides tingimata ära karistuse kergendamise motiivid.

§ 38. Tingimisi süüdimõistmine

Kui kohus mõistab karistuseks vabadusekaotuse või paranduslikud tööd ning kui ta, arvestades kõiki asjaolusid ja süüdlase isiksust, jõuab veendumusele, et selle karistuse ärakandmine süüdlase poolt ei ole otstarbekohane, võib ta määrata, et karistust süüdlase suhtes tingimisi ei kohaldata, ära näidates kohustuslikult kohtuotsuses tingimisi süüdimõistmise motiivid. Sel juhul kohus määrab, et kohtuotsust ei pöörata täitmisele, kui süüdimõistetu kohtu poolt kindlaksmääratud katseaja vältel ei pane toime uut samaliigilist või mitte vähem rasket kuritegu.

Kui tingimisi süüdimõistetu paneb katseaja vältel toime uue samaliigilise või mitte vähem raske kuriteo, siis kohus määrab temale karistuse käesolevate aluste §-s 36 ettenähtud eeskirjade järgi.

Tingimisi süüdimõistmisel ei või mõista lisakaristusi, välja arvatud rahatrahv.

Liiduvabariikide seadusandlusega nähakse ette katseaja piirid, samuti kord, kuidas jälgida tingimisi süüdimõistatud isikute tegevust ning nende suhtes kasvatustööd läbi viia.

Arvestades asjaolusid, süüdlase isiksust ning ühiskondlike organisatsioonide või süüdlase töökoha tööliste, teenistujate või kolhoosnike kollektiivi taotlusi süüdlase tingimisi süüdimõistmise kohta, võib kohus panna nendele organisatsioonidele või sellele kollektiivile tingimisi süüdimõistetu ümberkasvatamise ja parandamise kohustuse.

§ 39. Sõjaväelaste või sõjaväekohustuslaste suhtes sõja ajal kohtuotsuste täitmise edasilükkamine

Sõja ajal sõjaväelase või kutse alla või mobiliseerimisele kuuluva sõjaväekohustuslase suhtes tehtud ning vabadusekaotust ettenägeva kohtuotsuse täitmist võib

kohus edasi lükata kuni sõjategevuse lõppemiseni süüdimõistetu saatmisega tegevväkke. Kohus võib neil juhtudel edasi lükata kohtuotsuse täitmise ka lisakaristuste osas.

Kui tegevväkke saadetud süüdimõistetu osutub sotsialistliku kodumaa vapraks kaitsjaks, võib kohus vastava väejuhatuse taotlusel vabastada teda karistusest või asendada karistus teise, kergema karistusega.

Kui isik, kelle suhtes kohtuotsuse täitmine oli edasi lükatud, paneb toime uue kuriteo, liidab kohus uuele karistusele varem määratud karistuse käesolevate aluste §-s 36 ettenähtud eeskirjade kohaselt.

§ 40. Eelvangistuse arvestamine

Eelvangistusaeg arvestatakse kohtu poolt karistuse tähtaja hulka vabadusekaotusele mõistmisel ja distsiplinaar-pataljoni saatmisel päev päeva vastu, paranduslike tööde mõistmisel, asumisele saatmisel või väljasaatmisel — üks päev kolme päeva vastu.

§ 41. Kriminaalvastutusele võtmise aegumine

Isikut ei või võtta kriminaalvastutusele, kui tema poolt kuriteo toimepanemise päevast on möödunud järgmised tähtajad:

1) kolm aastat kuriteo toimepanemise päevast, mille eest seaduse järgi võib mõista vabadusekaotuse tähtajaga mitte üle kahe aasta või karistuse, mis ei ole seotud vabadusekaotusega;

2) viis aastat kuriteo toimepanemise päevast, mille eest seaduse järgi võib mõista vabadusekaotuse tähtajaga mitte üle viie aasta;

3) kümme aastat kuriteo toimepanemise päevast, mille

eest seaduse järgi võib mõista raskema karistuse kui vabadusekaotuse tähtajaga viis aastat.

Liiduvabariikide seadusandlusega võib ette näha lühendatud aegumistähtaegu üksikute kuriteoliikide kohta.

Aegumine katkeb, kui isik enne seaduses ettenähtud tähtaja möödumist paneb toime uue kuriteo, mille eest seaduse järgi võib mõista vabadusekaotuse tähtajaga üle kahe aasta. Aegumise arvestamist sel juhul alustatakse uue kuriteo toimepanemise momendist.

Aegumine peatub, kui isik, kes pani toime kuriteo, varjab ennast uurimise või kohtu eest. Neil juhtudel aegumine uuendub isiku kinnipidamise või süü ülestunnistamise ilmumise momendist. Sealjuures ei või isikut kriminaalvastutusele võtta, kui kuriteo toimepanemise ajast on möödunud viisteist aastat ja aegumine ei ole katkenud uue kuriteo toimepanemise tõttu.

Aegumise kohaldamise küsimuse isiku suhtes, kes on toime pannud kuriteo, mille eest seaduse järgi võib mõista surmanuhtluse, lahendab kohus. Kui kohus ei pea võimalikuks aegumist kohaldada, siis ei või surmanuhtlust mõista ja see asendatakse vabadusekaotusega.

§ 42. Süüdimõistva kohtuotsuse täitmise aegumine

Süüdimõistvat kohtuotsust ei täideta, kui seda ei ole täitmisele pööratud järgmistel tähtaegadel, arvates kohtuotsuse jõustumise päevast:

1) kolm aastat — kui süüdlasele on mõistetud vabadusekaotus tähtajaga mitte üle kahe aasta või karistus, mis ei ole seotud vabadusekaotusega;

2) viis aastat — kui süüdlasele on mõistetud vabadusekaotus tähtajaga mitte üle viie aasta;

3) kümme aastat — kui süüdlasele on määratud raskem karistus kui viis aastat vabadusekaotust.

Liiduvabariikide seadusandlusega võib ette näha lühendatud aegumistähtaegu üksikute kuriteoliikide kohta.

Aegumine katkeb, kui süüdimõistetu hoidub kõrvale karistuse kandmisest või enne tähtaja möödumist paneb toime uue kuriteo, mille eest kohus on mõistnud karistuseks vabadusekaotuse tähtajaga mitte alla ühe aasta, asumiselesaatmise või väljasaatmise tähtajaga mitte alla kolme aasta. Aegumise arvestamine uue kuriteo toimepanemise puhul algab selle toimepanemise momendist, karistuse kandmisest kõrvalehoidumise puhul aga karistuse kandmisele ilmumise momendist või end varjava süüdimõistetu kinnivõtmise momendist. Sealjuures ei saa asuda süüdimõistva kohtuotsuse täitmisele, kui selle tegemise ajast on möödunud viisteist aastat ja aegumine ei ole katkenud uue kuriteo toimepanemise tõttu.

Aegumise kohaldamise küsimuse isiku suhtes, kes on surma mõistetud, lahendab kohus. Kui kohus ei pea võimalikuks kohaldada aegumist, siis asendatakse surmanuhtlus vabadusekaotusega.

§ 43. Kriminaalvastutusest ja karistusest vabastamine

Kuriteo toimepannud isikut võib kriminaalvastutusest vabastada, kui tunnistatakse, et olukorra muutumise tõttu asja uurimise või kohtuliku arutamise ajaks süüdlase poolt toimepandud tegu on kaotanud ühiskonnaohtlikkuse või see isik ei ole enam ühiskonnaohtlik.

Kuriteo toimepannud isikut võib karistusest vabastada, kui tunnistatakse, et selle isiku edasise laimatu käitumise ning töösse ausa suhtumise tõttu ei või teda asja kohtuliku arutamise ajaks lugeda ühiskonnaohtlikuks.

§ 44. Tingimisi enne tähtaega karistusest vabastamine ja karistuse asendamine kergema karistusega

Kui isik, kes on mõistetud vabadusekaotusele, paranduslikele töödele, asumiselesaatmisele, väljasaatmisele või distsiplinaarpataljoni saatmisele, oma eeskujuliku käitu-

mise ja ausa suhtumisega töösse on tõendanud, et ta on end parandanud, siis võib kohus pärast vähemalt poole mõistetud karistuse tegelikku ärakandmist teda tingimisi enne tähtaega karistusest vabastada või karistuse ärakandmata osa asendada kergema karistusega. Sealjuures võib süüdimõistetut vabastada ka lisakaristusest, mis on mõistetud asumiseleasaatmise, väljasaatmise või teatud ametikohal töötamise või teatud tegevusalal tegutsemise õiguse äravõtmise näol.

Isikutele, kes on süüdi mõistetud eriti ohtlike riiklike kuritegude eest, samuti teiste raskete kuritegude eest, võib liiduvabariikide seadusandluses ettenähtud juhtudel kohaldada tingimisi ennetähtaegset vabastamist ja karistuse kandmata osa asendamist kergema karistusega pärast seda, kui vähemalt kaks kolmandikku mõistetud karistusajast on tegelikult ära kantud.

Kui isik, kes vabastati tingimisi enne tähtaega, paneb karistuse ärakandmata aja jooksul toime samaliigilise või mitte vähem raske kuriteo, siis mõistab kohus temale karistuse käesolevate aluste § 36 eeskirjade järgi.

Tingimisi ennetähtaegset vabastamist ja karistuse ärakandmata osa asendamist kergema karistusega ei kohaldata eriti ohtlike retsidivistide suhtes.

§ 45. Karistusest vabastamine ja karistuse asendamine kergema karistusega isikute suhtes, kes panid toime kuriteo enne kaheksateistkümne-aastaseks saamist

Kui isik, kes on mõistetud vabadusekaotusele või paranduslikele töödele kuriteo eest, mis ta pani toime enne kaheksateistkümne-aastaseks saamist, eeskujuliku käitumise ning ausa suhtumisega töösse ja õpingutesse on tõendanud, et ta on end parandanud, võib kohus pärast vähemalt ühe kolmandiku karistusaja tegelikku ärakandmist:

- 1) teda tingimisi enne tähtaega karistusest vabastada,

kui karistusest vabastamine toimub pärast süüdimõistetu kaheksateistkümne-aastaseks saamist, või

2) teda enne tähtaega karistusest vabastada, kui karistusest vabastamine toimub enne süüdimõistetu kaheksateistkümne-aastaseks saamist, või

3) asendada mõistetud karistus kergemaga.

§ 46. Karistuse kandmisest vabastamine

Süüdimõistetut karistuse kandmisest vabastada, samuti määratud karistust kergendada, välja arvatud karistusest vabastamine või karistuse kergendamine amnestia või armuandmise korras, võib ainult kohus seaduses ettenähtud juhtudel ja korras.

§ 47. Karistatuse kustumine

Karistamatuks loetakse:

1) isikud, kes on ära kandnud karistuse distsiplinaar-pataljonis või ennetähtaegselt vabastatud sellest karistusest, samuti sõjaväelased, kes on ära kandnud karistuse peavahis kinnipidamise näol paranduslike tööde asemel;

2) tingimisi süüdimõistatud isikud, kui nad katseaja jooksul ei ole toime pannud uut kuritegu;

3) süüdimõistatud isikud, kellele on mõistetud ühiskondlik laitus, rahatrahv, teatud ametikohtadel töötamise või teatud tegevusalal tegutsemise õiguse äravõtmine või paranduslikud tööd, kui nad ühe aasta jooksul, arvates karistuse ärakandmise päevast, ei ole toime pannud uut kuritegu;

4) süüdimõistatud isikud, kellele on mõistetud vabadusekaotus tähtajaga mitte üle kolme aasta, asumiseleasaatmine või väljasaatmine, kui nad kolme aasta jooksul, arvates karistuse (põhi- ja lisakaristuse) ärakandmise päevast, ei ole toime pannud uut kuritegu;

5) süüdimõistetud isikud, kellele on mõistetud vabadusekaotus tähtajaga üle kolme aasta, kuid mitte üle kuue aasta, kui nad viie aasta jooksul, arvates karistuse (põhi- ja lisakaristuse) ärakandmise päevast, ei ole toime pannud uut kuritegu;

6) süüdimõistetud isikud, kellele on mõistetud vabadusekaotus tähtajaga üle kuue aasta, kuid mitte üle kümne aasta, kui nad kaheksa aasta jooksul, arvates karistuse (põhi- ja lisakaristuse) ärakandmise päevast, ei ole toime pannud uut kuritegu;

7) süüdimõistetud isikud, kellele on mõistetud vabadusekaotus tähtajaga üle kümne aasta, kui nad kaheksa aasta jooksul, arvates karistuse (põhi- ja lisakaristuse) ärakandmise päevast, ei ole toime pannud uut kuritegu ja kui sealjuures kohus teeb kindlaks, et süüdimõistetu on end parandanud ja puudub vajadus lugeda teda karistatuks.

Kui vabadusekaotusele mõistetud isik pärast karistuse ärakandmist oma eeskujuliku käitumisega ja ausa suhtumisega töösse on tõendanud, et ta on end parandanud, võib kohus ühiskondlike organisatsioonide taotlusel kustutada tema karistatuse enne käesolevas paragrahvis näidatud tähtaegade möödumist.

SISUKORD

Eesti NSV seadus «Eesti Nõukogude Sotsialistliku Vabariigi kriminaalkoodeksi» kinnitamise kohta	2
Eesti NSV kriminaalkoodeks	2

ÜLDOSA

Esimene peatükk — Üldsätted	3
§ 1. Eesti NSV kriminaalseadusandluse ülesanded	3
§ 2. NSV Liidu kriminaalseadusandlus ja «Eesti NSV kriminaalkoodeks»	3
§ 3. Kriminaalvastutuse alused	4
§ 4. Käesoleva koodeksi kehtivus tegude suhtes, mis on toime pandud Eesti NSV territooriumil	4
§ 5. Käesoleva koodeksi kehtivus tegude suhtes, mis on toime pandud väljaspool NSV Liidu piire	4
§ 6. Kriminaalseaduse ajaline kehtivus	5
Teine peatükk — Kuritegu	5
§ 7. Kuriteo mõiste	5
§ 8. Kuriteo toimepanemine tahtlikult	6
§ 9. Kuriteo toimepanemine ettevaatamatuse tõttu	6
§ 10. Alaealiste kriminaalvastutus	6
§ 11. Süüdimatus	7
§ 12. Vastutus joobeseisundis toimepandud kuriteo eest	7
§ 13. Hädakaitse	7
§ 14. Hädaseisund	8
§ 15. Vastutus kuriteo ettevalmistamise ja kuriteokatse eest	8
§ 16. Vabatahtlik loobumine kuriteo toimepanemisest	9
§ 17. Osavõtt	9

§ 18. Varjamine	9
§ 19. Mitteteatamine	10
Kolmas peatükk — Karistus	10
§ 20. Karistuse eesmärgid	10
§ 21. Karistuse liigid	10
§ 22. Erakordne karistus — surmanuhtlus	11
§ 23. Vabadusekaotus	11
§ 24. Asumiselesaatmine	12
§ 25. Väljasaatmine	13
§ 26. Vabadusekaotuseta paranduslik töö	13
§ 27. Teatud ametikohtadel töötamise või teatud tegevusalal tegutsemise õiguse äravõtmine	14
§ 28. Rahatrahv	15
§ 29. Ühiskondlik laitus	15
§ 30. Kuriteo toimepannud sõjaväelase distsiplinaarpataljoni saatmine ja parandusliku töö asendamine kinnipidamisega peavahis	15
§ 31. Vara konfiskeerimine	16
§ 32. Konfiskeeritud vara arvel esitatavate pretensioonide rahuldamise kord	17
§ 33. Erikonfiskeerimine	17
§ 34. Sõjaväelise või muu auastme või ordeni, medali või aunimetuse äravõtmine	17
§ 35. Vanemlike õiguste äravõtmine	18
Neljas peatükk — Karistuse mõistmine	18
§ 36. Karistuse mõistmise üldsätted	18
§ 37. Vastutust kergendavad asjaolud	18
§ 38. Vastutust raskendavad asjaolud	19
§ 39. Käesoleva koodeksi eriosas ettenähtust kergema karistuse mõistmine	20
§ 40. Karistuse mõistmine mitme kuriteo toimepanemise eest	20
§ 41. Karistuse mõistmine mitme kohtuotsuse järgi	21
§ 42. Isiku tunnistamine eriti ohtlikuks retsidivistiks	21
§ 43. Karistuste liitmine ja karistuste võrdlev raskus	22
§ 44. Karistuse tähtaja määramine kohtu otsuses	23
§ 45. Eelvangistuse arvestamine	23
§ 46. Karistuse asendamine	23

Viies peatükk — Karistusest vabastamine	24
§ 47. Tingimisi süüdimõistmine	24
§ 48. Sõjaväelase või sõjaväekohustuslase suhtes sõja ajal kohtuotsuse täitmise edasilükkamine	25
§ 49. Kriminaalvastutusest ja karistusest vabastamine ühiskonnaohtlikkuse äralangeamise korral	25
§ 50. Kriminaalvastutusest vabastamine süüdlase andmise korral üldsuse käendusele	26
§ 51. Kriminaalvastutusest vabastamine asja andmise korral läbivaatamiseks seltsimehelikus kohtus	27
§ 52. Karistuse kandmisest vabastamine isiku parandamatult raskesti haigestumise korral	27
§ 53. Kriminaalvastutusele võtmise aegumine	27
§ 54. Süüdimõistva kohtuotsuse täitmise aegumine	28
§ 55. Tingimisi enne tähtaega karistusest vabastamine ja karistuse asendamine liigilt kergema karistusega	29
§ 56. Karistusest vabastamine ja karistuse asendamine liigilt kergema karistusega isiku suhtes, kes kuriteo toimepanemise ajal oli alla kaheksateistkümnepäevase vanuse	31
§ 57. Karistuse kandmisest vabastamine	31
§ 58. Karistuse kustutamine	31

Kuues peatükk — Meditšiinilise ja kasvatusliku iseloomuga sunnivahendid	33
§ 59. Meditsiinilise iseloomuga sunnivahendid	33
§ 60. Alkohoolikute ja narkomaanide sundravi	34
§ 61. Kasvatusliku iseloomuga sunnivahendid alaealiste suhtes	34

ERIOSA

Esimene peatükk — Riiklikud kuriteod	36
I. Eriti ohtlikud riiklikud kuriteod	36
§ 62. Kodumaa reetmine	36
§ 63. Spionaaž	36
§ 64. Terroristlik akt	37

§ 65.	Terroristlik akt välisriigi esindaja vastu	37
§ 66.	Diversioon	38
§ 67.	Kahjurlus	38
§ 68.	Nõukogude-vastane agitatsioon ja propaganda	38
§ 69.	Sõjapropaganda	39
§ 70.	Eriti ohtliku riikliku kuriteo toimepanemisele suunatud organisatsiooniline tegevus, samuti osavõtt Nõukogude-vastasest organisatsioonist	39
§ 71.	Mõne teise töörahvariigi vastu toimepanud eriti ohtlik riiklik kuritegu	39
	II. Muud riiklikud kuriteod	39
§ 72.	Rahvusliku või rassilise võrdõiguslikkuse rikkumine	39
§ 73.	Riikliku saladuse avaldamine	40
§ 74.	Riiklikku saladust sisaldava dokumendi kaotamine	40
§ 75.	Banditism	40
§ 76.	Salakaubavedu	41
§ 77.	Massilised korratused	41
§ 78.	Kõrvalehoidumine järjekordsest sõjaväe tegevteenistusse kutsumisest	41
§ 79.	Mobilisatsioonist kõrvalehoidumine	42
§ 80.	Koormise täitmisest või maksu tasumisest kõrvalehoidumine sõja ajal	42
§ 81.	Ebaseaduslik sõitmine välismaale või NSV Liitu	42
§ 82.	Rahvusvahelise õhusõidu eeskirjade rikkumine	43
§ 83.	Transpordi ohutu liiklemise või transpordivahendi ekspluateerimise eeskirjade rikkumine	43
§ 84.	Liiklustee või transpordivahendi rikkumine	43
§ 85.	Võltsitud raha või väärtpaberi valmistamine või käibelelaskmine	44
§ 86.	Valuutaoperatsioonide eeskirjade rikkumine	44
§ 87.	Riiklikest kuritegudest mitteteatamine	44

Teine peatükk — Kuriteod riigi ja ühiskonnavara vastu		44
§ 88.	Riigi või ühiskonna vara riisumine salajase varguse teel	44

§ 89.	Riigi või ühiskonna vara riisumine avaliku varguse teel	45
§ 90.	Röövimine riigi või ühiskonna vara riisumise eesmärgil	46
§ 91.	Riigi või ühiskonna vara riisumine kelmuse teel	46
§ 92.	Riigi või ühiskonna vara riisumine väljapressimise teel	47
§ 93.	Riigi või ühiskonna vara riisumine omanemise, raiskamise või ametiseisundi kuritarvitamise teel	47
§ 94.	Riigi või ühiskonna vara pisiriisumine	48
§ 95.	Leitud riigi- või ühiskonnavara omanemine või raiskamine	49
§ 96.	Varalise kasu ebaseaduslik saamine riigile või ühiskondlikule organisatsioonile kahju tekitamisega	49
§ 97.	Riigi või ühiskonna vara või metsamassiivide tahtlik hävitamine või rikkumine	49
§ 98.	Riigi või ühiskonna vara või metsamassiivide hävitamine või rikkumine ettevaatamatuse tõttu	50
§ 99.	Kohustuste rikkumine riigi või ühiskonna vara valve alal	50

Kolmas peatükk — Isikuvastased kuriteod 50

§ 100.	Tahtlik tapmine	50
§ 101.	Tahtlik tapmine raskendavail asjaoludel	51
§ 102.	Ema poolt oma vastsündinud lapse tapmine	51
§ 103.	Tapmine hingelise erutuse seisundis	51
§ 104.	Tapmine hädakaitse piiride ületamisega	51
§ 105.	Tapmine ettevaatamatuse tõttu	52
§ 106.	Enesetapmisele viimine	52
§ 107.	Üliraske kehavigastuse tahtlik tekitamine	52
§ 108.	Raske kehavigastuse tahtlik tekitamine	52
§ 109.	Kehavigastuse tekitamine hingelise erutuse seisundis	53
§ 110.	Kehavigastuse tekitamine hädakaitse piiride ületamisega	53
§ 111.	Kehavigastuse tekitamine ettevaatamatuse tõttu	53
§ 112.	Kerge kehavigastuse tahtlik tekitamine	54
§ 113.	Vägivallateod isiku kallal	54

§ 114.	Piinamine	54
§ 115.	Vägistamine	54
§ 116.	Suguühendus alla kuueteistkümne aasta vanuse naissoost isikuga	55
§ 117.	Alla kuueteistkümne aasta vanuse isiku kõlbeline rikkumine	55
§ 118.	Pederastia	55
§ 119.	Suguhaigusesse nakatamine	56
§ 120.	Ebaseaduslik abort	56
§ 121.	Lapsele alimentide maksmisest kõrvalehoidumine	56
§ 122.	Vanemale alimentide maksmisest kõrvalehoidumine	57
§ 123.	Eestkoste- või hooldamisõiguste kuritarvitamine	57
§ 124.	Lapse riisumine või ümbervahetamine	57
§ 125.	Elule ohtlikus seisundis oleva isiku abita jätmine	57
§ 126.	Haigele meditsiinilise abi mitteandmine	57
§ 127.	Laeva kapteni poolt hukkumisohus olevale inimesele abi mitteandmine	58
§ 128.	Ähvardamine	58
§ 129.	Laim	58
§ 130.	Solvamine	59

Neljas peatükk — Kuriteod kodaniku poliitiliste ja tööalaste õiguste vastu		59
§ 131.	Kodaniku valimisõiguse teostamise takistamine	59
§ 132.	Valimisdokumendi või -tulemuste võltsimine või hääletamise saladuse rikkumine	59
§ 133.	Ebaseaduslik läbiotsimine või väljatõstmine	59
§ 134.	Kodaniku kirjavahetuse saladuse rikkumine	60
§ 135.	Tööseadusandluse sätete rikkumine	60
§ 136.	Autori- või leiutusõiguse rikkumine	60
§ 137.	Kirikut riigist või kooli kirikust lahutava seaduse rikkumine	61
§ 138.	Usuliste talituste täitmise takistamine	61

Viies peatükk — Kuriteod kodaniku isikliku vara vastu		61
§ 139.	Salajane vargus	61
§ 140.	Avalik vargus	62

§ 141.	Röövimine kodaniku isikliku vara riisumise eesmärgil	62
§ 142.	Väljapressimine	63
§ 143.	Kelmus	63
§ 144.	Kodaniku isikliku vara tahtlik hävitamine või rikkumine	63
§ 145.	Kodaniku isikliku vara hävitamine või rikkumine ettevaatamatuse tõttu	64
Kuues peatükk — Majandusalased kuriteod		64
§ 146.	Eraettevõtjalik tegevus	64
§ 147.	Tööstusettevõttest mittekvaliteetse või mittekomplektse toodangu väljalaskmine	64
§ 148.	Keelatud töödusega tegelemine	65
§ 149.	Kodupuskari ajamine	65
§ 150.	Mittekvaliteetse või mittekomplektse kauba väljalaskmine müümiseks	65
§ 151.	Ostjate petmine	66
§ 152.	Spekulatsioon	66
§ 153.	Pisispekulatsioon	66
§ 154.	Elamispinna kasutamise ebaseaduslik loovutamine tasu eest	67
§ 155.	Ebaseaduslik metsaraie	67
§ 156.	Külvi või istandiku kahjustamine	67
§ 157.	Jahipidamise või kalapüügi eeskirjade rikkumine	67
§ 158.	Kalavarude hävitamine	68
§ 159.	Postimaksumärgi või transpordidokumendi võltsimine või võltsitud postimaksumärgi või transpordidokumendi kasutamine või käibelelaskmine	68
Seitsmes peatükk — Ametialased kuriteod		69
§ 160.	Ametiisiku mõiste	69
§ 161.	Ametiseisundi kuritarvitamine	69
§ 162.	Ametialane lohakus	69
§ 163.	Ametialaste kohustuste mittetäitmine	70
§ 164.	Altkäemaksu võtmine	70
§ 165.	Altkäemaksu andmine või vahendus	71
§ 166.	Ametialane võltsimine	71
§ 167.	Avaldamisele mittekuuluvate andmete avaldamine	71
Kaheksas peatükk — Kuriteod õigusemõistmise vastu		71
§ 168.	Ebaseaduslik kriminaalvastutusele võtmine või süüdistuse tõendite kunstlik loomine	71

§ 169.	Õigusemõistmisele mittevastava kohtuotsuse või -määruse tegemine	72
§ 170.	Ebaseaduslik vahistamine, arest, kinnipidamine või sundtoomine	72
§ 171.	Sundimine ütluse andmisele	72
§ 172.	Vägivald tunnistaja, eksperdi, tõlgi, manuka või süüdlase suhtes või nende isikute ähvardamine	73
§ 173.	Tunnistaja, eksperdi, tõlgi või manuka ilmutamise takistamine või nende isikute poolt oma kohustuse täitmisest keeldumine	73
§ 174.	Valekaebus	73
§ 175.	Valeütlus, valearvamus või valetõlge	74
§ 176.	Vahistatu põgenemine	74
§ 177.	Põgenemine asumiselt või väljasaadetu omavoliline elama asumine keelatud paik- konda	74
§ 178.	Kuritahtlik kõrvalehoidumine parandusli- kust tööst	75
§ 179.	Üleskirjutatud vara võõrandamine, rais- kamine või peitmine	75
§ 180.	Kuriteo varjamine	75
§ 181.	Kuriteost mitteteatamine	76

Uheksas peatükk — Valitsemiskorravastased kuriteod 76

§ 182.	Vastuhakkamine võimuesindajale või ühiskondlikku korda kaitsvale üldsuse esindajale või nende sundimine ebaseaduslikule teole	76
§ 183.	Võimuesindaja või ühiskondlikku korda kaitsva üldsuse esindaja solvamine	77
§ 184.	Vägivald ametiisiku või ühiskonnatege- lase suhtes või nende ähvardamine	77
§ 185.	Dokumendi või pitsati riisumine, hävita- mine, rikkumine või peitmine	77
§ 186.	Dokumendi, pitsati või stambi võltsimine või võltsitud dokumendi, pitsati või stambi kasutamine	78
§ 187.	Valeteadete andmine perekonnaseisuakti registreerimisel	78
§ 188.	Omavoli	78
§ 189.	Passimäärustiku eeskirjade rikkumine	79
§ 190.	NSV Liidu või liiduvabariigi lipu eba- seaduslik heiskamine kaubalaeval	79

§ 191.	Laeva kapteni poolt laeva nime mitte- teatamine	79
§ 192.	Laevade kokkupõrkel teise laeva päästmi- seks abinõude tarvitusele võtmata jät- mine	79
§ 193.	Mere-telegraafikaabli rikkumine	80
§ 194.	Punase Risti või Punase Poolkuu nime- tuse või märgi ebaseaduslik kasutamine	80

Kümnes peatükk — Kuriteod ühiskondliku korra ja		
	ühiskondliku julgeoleku vastu	80
§ 195.	Huligaansus	80
§ 196.	Kuritahtlik huligaansus	81
§ 197.	Auto või muu mehhaniseeritud transpor- divahendi äraviimine	81
§ 198.	Kultuurimälestise või looduskaitseobjekti hävitamine või rikkumine	81
§ 199.	Hauarüüstamine	81
§ 200.	Pornograafilise eseme valmistamine või levitamine	82
§ 201.	Salaurka pidamine	82
§ 202.	Alla kaheksateistkümne aasta vanuse isiku kaasatõmbamine kuritegevusele	82
§ 203.	Teadvalt kuritegelikul teel saadud vara omandamine või turustamine	82
§ 204.	Transpordivahendi ohutu liiklemise või tehnilise ekspluateerimise eeskirjade rik- kumine isiku poolt, kelle juhtimisel on transpordivahend	83
§ 205.	Transpordivahendi ohutu liiklemise eeskir- jade muu rikkumine	83
§ 206.	Ohutuseeskirjade rikkumine	84
§ 207.	Tulirelva, laskemoona või lõhkeaine eba- seaduslik omandamine, valmistamine, hoidmine või edasiandmine	84
§ 208.	Tulirelva lohakas hoidmine	85
§ 209.	Lõhkeaine, kergesti süttiva, sööbiva või radioaktiivse aine hoidmise, kasutamise, arvestamise või edasisaatmise eeskirjade rikkumine	85
§ 210.	Tugevatoimelise, mürk- või narkooti- lise aine ebaseaduslik omandamine, val- mistamine, hoidmine või edasiandmine	85
§ 211.	Epideemia- või epizootiavastast võitlust sättivate eeskirjade rikkumine	86

Üheteistkümnes peatükk — Sõjaväefised kuriteod . . .	86
§ 212. Sõjaväelise kuriteo mõiste	86
§ 213. Avalik keeldumine käsu täitmisest	87
§ 214. Käsu mittetäitmine	87
§ 215. Ülemale vastuhakkamine või tema sundi- mine teenistuskohustusi rikkuma	87
§ 216. Ülema ähvardamine	88
§ 217. Vägivald ülema suhtes	88
§ 218. Ülema solvamine alluva poolt ja alluva solvamine ülema poolt	89
§ 219. Ühe sõjaväelase solvamine teise poolt vägivaldse teoga, kui nad ei ole alluvus- ega vanemusvahekorras	89
§ 220. Omavoliline lahkumine	89
§ 221. Omavoliline väeosa või teenistuskoha ma- hajätmine	90
§ 222. Deserteerimine	91
§ 223. Omavoliline väeosa mahajätmine lahin- guolukorras	91
§ 224. Kõrvalehoidumine sõjaväeteenistusest enesevigastamise abil või muul viisil	91
§ 225. Sõjaväe vara pillamine või kaotamine	92
§ 226. Sõjaväe vara tahtlik hävitamine või rik- kumine	93
§ 227. Masinate juhtimise või ekspluateerimise eeskirjade rikkumine	93
§ 228. Lendude või nendeks ettevalmistumise eeskirjade rikkumine	93
§ 229. Laevajuhtimise eeskirjade rikkumine	94
§ 230. Vahtkonnateenistuse määrustike sätete rikkumine	94
§ 231. Piirivalveteenistuse eeskirjade rikkumine	95
§ 232. Teenistuseeskirjade rikkumine raadioteh- nilisel postil või valveallüksuses	95
§ 233. Siseteenistuse määrustiku sätete rikku- mine	96
§ 234. Sõjasaladuse avaldamine või sõjasaladust sisaldava dokumendi kaotamine	96
§ 235. Võimu kuritarvitamine, võimuliialdus ja lohas suhtumine teenistusse	97
§ 236. Sõjapidamisvahendi üleandmine või jät- mine vaenlasele	98
§ 237. Hukkuva sõjalaeva mahajätmine	98
§ 238. Lahinguvälja omavoliline mahajätmine või relvaga tegutsemisest keeldumine	98

§ 239.	Vabatahtlik vangiaandmine	99
§ 240.	Sõjavangi kuriteod	99
§ 241.	Marodeerimine	99
§ 242.	Vägivald sõjategevuspiirkonna elanik- konna suhtes	100
§ 243.	Sõjavangi halb kohtlemine	100
§ 244.	Punase Risti või Punase Poolkuu märgi ebaseaduslik kandmine või selle kuritarvi- tamine	100
Tähestikuline sisujuht		101
Võrdlustabel		122
NSV Liidu ja liiduvabariikide kriminaalseadusand- luse alused		129

УГОЛОВНЫЙ КОДЕКС
ЭСТОНСКОЙ ССР
На эстонском языке

Эстонское Государственное Издательство
Таллин, Пярнуское шоссе, 10

*

Ladumisele antud 16. I 1961. Trükkimisele antud
21. I 1961. Paber 70×90, $\frac{1}{32}$. Trükipoognaid 5,125.
Formaadile 60 × 90 kohaldatud trükipoognaid 5,996.
Arvutuspoognaid 7,13. Trükiarv 20 000. Tellimise
nr. 598. Hans Heidemanni nimeline trükikoda, Tartu,
Ülikooli 17/19. II.

Hind 23 kop.

Trükivigu

Lk.	Rida	On trükitud	Peab olema
107	6. ülalt	koormas	koormis
109	20. ülalt	13	113

23 kóp.

A

23559

2/10 8649

TÜ RAAMATUKOGU

1 0300 00367628 7